

DAMIR BORAS, REKTOR NA KRAJU MANDATA

Visokoobrazovani mladi ljudi naša su budućnost

STR. 2

SVEUČILIŠTE U SPLITU
Kreće studij
Molekularna
biologija na
engleskom
jeziku - prvi put
u Hrvatskoj

STR. 15

god XIV.
broj 155.
26. rujna 2022.
www.unist.hr
www.unizg.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

PROMOVIRANO 310 DOKTORA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

STR. 10

VODIČ ZA BRUCOŠE SPLITSKIH STUDENTICA

Studentski život jedno je od najljepših razdoblja života!

STR. 28

Antonia
Mihovilović

Marina
Gudelj

REKTORSKI ZBOR

Stjepan Lakušić novi je predsjednik

STR. 7

Petra Perković, Roko Držislav Rebić i
Ružica Rimac

RAD MLADIH HRVATSKIH
UMJETNIKA

Pokali od bračkoga kamena za pobjednike u vaterpolu

STR. 15

Prof. DAMIR BORAS NA KRAJU MANDATA REKTORA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU:

Visokoobrazovani mladi ljudi naša su budućnost

Unatoč lošim uvjetima financiranja, u kriznom razdoblju pandemije i potresa, Sveučilište u Zagrebu u moja dva mandata, uz veliku potporu svih članova Uprave Sveučilišta, prodekanica i prodekana, ne samo da je ostalo stabilno, nego je i napredovalo u pogledu znanosti i inovacija te zadržalo vodeću poziciju u Republici Hrvatskoj po međunarodnom ugledu i atraktivnosti studija

PIŠE: **TATJANA KLARIĆ BENETA**

SNIMIO: **BRANKO NAĐ**

Za nekoliko dana rektoru prof. Damiru Borasu završava rektorski mandat, a dužnost rektora formalno će preuzeti prof. Stjepan Lakušić, kojeg je Senat Sveučilišta u Zagrebu izabrao u ožujku ove godine. Sveučilište je u Zagrebu za vrijeme dva mandata rektora Borasa bilo suočeno s brojnim izazovima, a kako je bilo na njih odgovarati s čelnog mjesta Sveučilišta razgovarali smo s rektorom Borasom na kraju njegova mandata.

Osam godina na čelu najvećeg sveučilišta u Hrvatskoj nije lak zadatak. Kako biste ocijenili svoj rad i rad svoje uprave?

- Pogledamo li razdoblje od nekoliko godina prije moga izbora za rektora, 15. travnja 2014. godine i usporedimo li ga sa sadašnjim stanjem, vidi se da je Sveučilište u Zagrebu otada ipak značajno napredovalo. U vrijeme prethodnih uprava naše je Sveučilište također napredovalo pa je, na primjer, na poznatoj Šangajskoj listi svjetskih sveučilišta od 2011. do 2013. godine bilo među prvih 500 najboljih sveučilišta u svijetu, dok je tijekom moja dva mandata na čelu Sveučilišta bilo među 500 najboljih sveučilišta nešto češće, odnosno četiri puta, i to 2016., 2019., 2020. i 2022. godine. Prema podacima u tražilici "Google patenti", u moja dva mandata broj patentnih prijava koje su vezane uz Sveučilište u Zagrebu porastao je 50%, u odnosu na prethodno razdoblje, dok je prema tražilici "Espacenet" Europskog patentnog ureda u moja dva mandata broj patentnih prijava bio gotovo tri puta veći u usporedbi s prethodnim razdobljem, odnosno gotovo dvostruko veći ako se gledaju samo patenti u Republici Hrvatskoj (tzv. HR Espacenet). Naglasio bih da je u prethodnom razdoblju bilo relativno malo nagrada za inovacije, dok su u moja dva mandata zaposlenici i studenti sastavnica Sveučilišta osvojili više od 170 nagrada za inovacije. Također, Senat Sveučilišta u Zagrebu donio je odluku kojom je 2021. proglašena Godinom inovacija na Sveučilištu u Zagrebu, a osnovano je i Sveučilišno povjerenstvo za inovacije i transfer tehnologije. Veliku zaslugu u tome ima aktualni prorektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Miljenko Šimpraga, koji je od ožujka prošle godine izabran za predsjednika Udruge inovatora Hrvatske.

Ako pak promatramo interes za studije na Sveučilištu u Zagrebu, mi smo u odnosu na druga sveučilišta u Republici Hrvatskoj u pravilu među najboljima uzimajući u obzir broj studijskih programa i studenata koji ih upisuju s obzirom na popunjenost studija u prvom ljetnom upisnom roku. Pritom treba znati da smo s približno 64 tisuće studenata čak tri i pol puta veći od sljedećeg po veličini Sveučilišta u

Splitu. U srpnju 2022. godine, tijekom ljetnog upisnog roka, najveći interes budućih studenata (uzevši u obzir omjer broja prvih izbora i kvote) bio je za četiri studijska programa Sveučilišta u Zagrebu, najveći broj prijava studenata imalo je pet studijskih programa s našeg sveučilišta, dok su četiri od pet studijskih programa s najvišim srednjoškolskim prosjekom ocjena kandidata koji su ostvarili pravo upisa bila opet sa Sveučilišta u Zagrebu. Isto tako, gledajući uspjeh na ispitu državne mature iz matematike (viša razina), studijski programi s najvišim prosjekom riješenosti ispita prijavljenih studenata bili su sa Sveučilišta u Zagrebu. Nesumnjivo je da hrvatski maturanti i njihovi roditelji prepoznaju kvalitetu studija na našem Sveučilištu, čemu sigurno pridonosi naša znanstvena i inovacijska izvrsnost, kao i uspješan rad Odbora za upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu. Svi fakulteti i umjetničke akademije na Sveučilištu, kao i njihovi studijski programi, prolaze redovite evaluacije i revizije, a nastavnici Sveučilišta u tzv. studentskoj anketi postižu vrlo visoke prosječne ocjene za svoj rad od približno 4,4 na skali od 1 do 5.

Imajući u vidu uvjete u okruženju Sveučilišta u Zagrebu, naglasio bih da se nakon oslobođenja Hrvatske u Domovinskom ratu nijedan rektor i nijedna uprava Sveučilišta u Zagrebu nije našla pred takvim teškoćama kakve smo imali u posljednje dvije i pol godine. Doživjeli smo početak pandemije COVID-a 19 i (fizičko zatvaranje) na Sveučilištu se prešlo na nastavu na daljinu sredinom ožujka 2020. godine. Zatim se dogodio potres u Zagrebu 22. ožujka 2020. godine s velikim štetama na mnogim sastavnicama Sveučilišta. Nakon što su se stvari malo stabilizirale, u veljači 2022. godine počeo je rat u Ukrajini, a u proteklih nekoliko mjeseci imamo i porast cijena energenata. Također bih naglasio da nam uplate sredstava za financiranje Sveučilišta u Zagrebu temeljem programskih ugovora još od 2015. godine kasne u pravilu i po nekoliko mjeseci, a ponekad i više od godinu dana, što je posebno loše kad se radi o namjenskom višegodišnjem institucijskom financiranju znanstvene djelatnosti jer istraživači svake godine imaju diskontinuitet u dostupnosti sredstava za istraživanje i razvoj, kao i prisustvovanje konferencijama. Temeljem programskih ugovora istraživači sa Sveučilišta u Zagrebu godišnje pojedinačno dobivaju oko 7000 kuna ili 1000 eura, što jedva dostaje za kotizaciju i troškove putovanja na prosječnu međunarodnu konferenciju, da i ne spominjem troškove istraživanja u STEM područjima, a diskontinuitet u financiranju bude i 4 do 6 mjeseci godišnje. Znanstvenici s Instituta društvenih znanosti “Ivo Pilar” i Filozofskog fakulteta objavili su 2019.

godine članak pod naslovom “Znanstvenici o reformama znanosti iz 2013.: kritička analiza”, a njihovo istraživanje pokazalo je da u Republici Hrvatskoj, citiram, “60% istraživača procjenjuje da ima manje sredstva za rad nego prije reforme (od čega 34% bitno manje)”, kao i da “između 60% i 80% istraživača nema uopće ili ima nedovoljno sredstava za pojedine znanstvenoistraživačke djelatnosti: blizu 60% istraživača ima nimalo ili malo sredstava za materijalne troškove, a blizu 70% istraživača ima nimalo ili malo sredstava za terenski rad i uredsku opremu”. Unatoč takvim lošim uvjetima financiranja, koje ima još negativnije posljedice za Sveučilište u kriznom razdoblju pandemije i potreza, Sveučilište u Zagrebu u moja dva mandata, uz veliku potporu svih članova Uprave Sveučilišta, prodekanica i prodekana, ne samo da je ostalo stabilno, nego je i napredovalo u pogledu znanosti i inovacija te zadržalo vodeću poziciju u Republici Hrvatskoj po međunarodnom ugledu i atraktivnosti studija.

Znanstveni novaci

Što biste naveli kao najvažnija postignuća u proteklih osam godina?

- Osim stabilnosti Sveučilišta u Zagrebu u pogledu razine istraživačkog rada, kvalitete izvođenja nastave i interesa za studije na Sveučilištu, po čemu smo zadržali i potvrdili vodeću poziciju u Republici Hrvatskoj, vjerojatno je najveći napredak na Sveučilištu postignut na području poticanja inovacija, o čemu svjedoči i to da smo po broju nagrada za inovacije i patenata u proteklih osam godina bili bolji npr. od Instituta “Ruđer Bošković”. Osim toga, istaknuo bih da

su Hrvatski studiji iz sveučilišnog odjela 2017. godine prerasli u sveučilišni centar, a dana 10. prosinca 2019. godine Senat ih je proglasio punopravnom sastavnicom Sveučilišta pod nazivom “Fakultet hrvatskih studija” kojem je cilj interdisciplinarno istraživanje kulturno-ololoških, humanističkih i društvenih tema vezanih uz Republiku Hrvatsku. Također, u mojem prvom mandatu dovršen je i proces uključivanja, a rekao bih radije, ponovnog vraćanja Filozofskog fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu u sastav Sveučilišta u Zagrebu pod imenom “Fakultet filozofije i religijskih znanosti”, na temelju odluke Senata Sveučilišta od 8. prosinca 2015. Uistinu time smo potvrdili činjenicu da je upravo taj fakultet bio jedan od prvih triju fakulteta u trenutku osnivanja Sveučilišta 1669. godine.

Veliki izazovi bili su i financijski problemi nekih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, poput Muzičke akademije koja ima visoke troškove za režije, kao i nakon potresa, potreba za hitnom sanacijom mnogih objekata u kojima su smještene sastavnice. Mislim da je velik uspjeh u području financijske stabilnosti bio i prestanak sanacije Studentskog centra u Zagreb i imenovanje Upravnog vijeća u srpnju 2021. godine. Od građevinskih pothvata, spomenuo bih preuređenje studentskih domova “Stjepan Radić” i “Cvjetno naselje”, a povodom Europskih sveučilišnih igara koje su se 2016. godine održale u Zagrebu i Rijeci, kao i uspješnu pripremu tih sveučilišnih igara, u čemu je sudjelovalo i Sveučilište u Zagrebu, koje je upravo na tim igrama osvojilo sveukupno prvo mjesto.

Posebno bih spomenuo da smo početkom mojeg mandata uz potporu tadašnjeg ministra znanosti Vedrana Mornara sve znanstvene novake koji do tada nisu bili zaposlenici Sveučilišta vratili u okrilje Sveučilišta kao zaposlenike, te oni od tada imaju sve potrebne uvjete za kontinuirano napredovanje. Time smo pomogli i svim ostalim javnim sveučilištima, jer je riječ o ukupno preko 1200 znanstvenih novaka, od čega samo na Sveučilištu u Zagrebu njih 933. U financijskom pogledu povećali smo u vezi s tim prihode Sveučilišta u Zagrebu ne samo za njihove bruto plaće, nego i za sve ostale pristojbe, znanstvene potpore i slično, tako da se to može smatrati vrlo velikim uspjehom. Time smo omogućili da svi ti mladi ljudi ostanu u Hrvatskoj i doprinesu joj nastavnim, znanstvenim i stručnim radom.

Posebno su brojne veze sastavnica Sveučilišta u Zagrebu iz STEM područja i ekonomije s gospodarskim subjektima. Znaatan broj aktivnosti odvija se u suradnji Sveučilišta s Hrvatskom agencijom za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), a posebno u okviru djelatnosti sveučilišnog Centra za istraživanje, razvoj i transfer tehnologije (CIRTT). Na ovom području posebno bih istaknuo Inkubacijski centar za bioznanosti i komercijalizaciju tehnologije – BIO-Centar koji je 2015. godine otvoren u Znanstvenoučilišnom kampusu Borongaj, kao i jednu od vodećih sastavnica u suradnji s gospodarstvom, Fakultet elektrotehnike i računarstva, s brojnim projektima od koji se naročito ističe Inovacijski centar “Nikola Tesla” (ICENT), kao neprofitna ustanova u

vlasništvu FER-a.

Ponosan sam što smo ostvarili dobre odnose sa svim javnim, ali i privatnim sveučilištima i veleučilištima u RH, a naročito na to što pomažemo Sveučilištu u Mostaru da postane najbolje sveučilište u BiH.

Ostvarili smo i brojne posjete i suradnju s velikim brojem stranih sveučilišta, a naglasio bih i intenzivnu protokolarnu aktivnost koja se malo uočava, a značajna je i za Republiku Hrvatsku, jer su posjeti stranih veleposlanika bili gotovo svakodnevnici, pri čemu bih posebno naglasio iznimno dobre odnose s nuncijem mons. **Alessandrom d’Erricom**, te veleposlanicima Sjedinjenih Američkih Država, NR Kine, Izraela, Francuske, Švicarske, Velike Britanije, Indije, Japana, Mađarske, Italije, Španjolske, Portugala, Čilea, Argentine, Austrije, Rumunjske, Njemačke i mnogima drugima.

Ipak naglasio bih posebno dobre odnose s predstavnicima velikih vjerskih zajednica, od kojih smo uvijek imali veliku potporu, posebno s Katoličkom crkvom i kardinalom **Josipom Bozanićem** koji nam je u svemu uvijek davao prijateljsku i pouzdanu potporu, na čemu sam mu trajno zahvalan. Izvrsnu smo suradnju imali i s Islamskom zajednicom u RH i muftijom **Azizom ef. Hasanovićem** s kojim smo odlično i prijateljski surađivali, te rabinom Židovske zajednice **Kotelom Dadonom**, s kojim me veže i čvrsto prijateljstvo. Dobre odnose razumijevanja i uvažavanja imali smo i sa svećenicima Srpske pravoslavne crkve, te predstavnicima ostalih ma-

njih vjerskih zajednica.

Ima li nešto što biste možda promijenili ili drugačije postupili?

- Sigurno je da bih u nekim stvarima drugačije postupio, možda sam radio pogreške u koracima, ali ne namjerno i radije bih da ih nije bilo, ali pogrešaka i problema sigurno su imali i moji prethodnici. Stoga rektoru prof. dr. sc. **Stjepanu Lakušiću** želim što manje pogrešaka, kao i puno manje izazova u odnosu na one koje smo imali aktualni prorektori i ja u posljednjih nekoliko godina.

Međunarodna prepoznatost

Nakon kratkog pada na Šangajskoj listi, Sveučilište u Zagrebu ove se godine ponovno plasiralo među najboljih 500 svjetskih sveučilišta. Možete li komentirati poziciju Sveučilišta u Zagrebu u svjetskim okvirima?

- Istina, na toj najpoznatijoj međunarodnoj listi, objavljenoj prije malo više od mjesec dana za 2022. godinu, ponovno smo plasirani od 401. do 500. mjesta od tisuću rangiranih sveučilišta selekcioniranih između 2500 svjetskih sveučilišta i jedino smo hrvatsko sveučilište na njoj. Važno je naglasiti da na položaj na toj listi sama sveučilišta ne mogu nikako utjecati, tako da je to potpuno objektivni kriterij. Šangajska lista i ove je godine objavila i dodatnu listu *Global Ranking of Academic Subjects* (GRAS), ljestvicu najboljih svjetskih sveučilišta prema određenim znanstvenim disciplinama na kojoj je Sveučilište u Zagrebu ponovo rangirano u čak 12 od 54 različite discipline u prirodnim znanostima, inženjerstvu, biološkim, medicinskim i društvenim znanostima. Kriteriji za ovo rangiranje su broj objavljenih znanstvenih radova u visoko rangiranim časopisima (Q1), citiranost s obzirom na disciplinu, međunarodne suradnje, dobivene prestižne nagrade unutar pojedinih disciplina te broj znanstvenih radova u najprestižnijim časopisima. To su prema uspjehu Pomorsko inženjerstvo (44. mjesto), Prehranbenaznanost i tehnologija (101.-150. mjesto), Menadžment u ugostiteljstvu i turizmu (201.-300.), Dentalna medicina (301.-300.), Veterinarska znanost (201.-300.), Matematika (301.-400.), Javno zdravstvo (301.-400.), Medicinska tehnologija (301.-400.) te Psihologija (301.-400.), Biotehnologija (401.-500.), Klinička medicina (401.-500.) i Farmacija (401.-500.). Osim Sveučilišta u Zagrebu, jedino je još Sveučilište u Splitu rangirano u disciplinama Fizika (201.-300.) i Biologija (301.-400.), što je zaista velik uspjeh za Republiku Hrvatsku. Ako tome pribrojimo i *Global Ranking of Sport Science Schools and Departments*, dakle u području sporta, na kojoj se naš Kineziološki fakultet rangirao od 201. do 300. mjesta, pri čemu ga u istoj skupini slijedi i Kineziološki fakultet

.....
 nastavak
 sa str. 3

iz Splita, vidimo da su na tim listama samo dva hrvatska sveučilišta, Zagrebačko s trinaest znanstvenih disciplina i Splitsko s tri znanstvene discipline. Ostala sveučilišta nisu se uspjela plasirati na te liste ove godine.

Volio bih da se i ostala naša javna sveučilišta nađu na toj listi, ali je za to potrebno daleko bolje financiranje znanosti u Republici Hrvatskoj. Sveučilište u Zagrebu je i unatoč tomu pokazalo svoju znanstvenu snagu i dokazalo da jest leadersko sveučilište te da Hrvatskoj treba jedno ugledno veliko sveučilište s dugom tradicijom koje dobro surađuje s ostalim javnim i privatnim sveučilištima ne samo u Hrvatskoj, nego i u svijetu. O znanstvenoj snazi Sveučilišta u Zagrebu posebno govori i činjenica da sam tijekom svojih dvaju mandata u posljednjih osam godina promovirao čak 3955 doktora znanosti.

Imajući u vidu međunarodnu suradnju s drugim sveučilištima u svijetu, Sveučilište u Zagrebu ima sklopljene međunarodne sporazume s više od 180 sveučilišta širom svijeta, od čega npr. čak 18 sa sveučilištima u Sjedinjenim Američkim Državama. Također, intenzivna međunarodna razmjena studenata i nastavnog osoblja s drugim sveučilištima svake se godine odvija putem ERASMUS+ programa. Zajedno s drugim hrvatskim sveučilištima aktivna smo članica European University Association (EUA) i Danube Rectors' Conference (DRC), Universities in Capitals (UNICA). Posebno je reputaciji i prepoznatljivosti Sveučilišta u Zagrebu pomoglo održavanje Europskih sveučilišnih igara 2016. godine u Zagrebu i Rijeci, kad je jedan dan Rektorske konferencije EUA održan kod nas u Zagrebu. Osim navedenog, jedna smo od osam članica UNIC-a (European University of Post-Industrial Cities), a posljednja aktivnost u toj organizaciji bilo nam je npr. održavanje UNIC CityLabs Virtual Meeting u lipnju 2022. godine, u suradnji s University of Deusto iz Španjolske, a na temu migracija i socijalne uključenosti.

Potrebna veća ulaganja

Kakav je položaj Sveučilišta u hrvatskom društvu? Naime, često ste glasno isticali problem nedovoljnog financiranja i nedovoljnog ulaganja u znanost i visoko obrazovanje.

- Sveučilište u Zagrebu je s obzirom na svoju tradiciju od pune 353 godine neprekinuta djelovanja, od 1669. do danas, nesumnjivo bilo i ostalo, a bit će i ubuduće, stožerna hrvatska nacionalna institucija u području visokoga obrazovanja, znanosti, kulture i umjetnosti, transfera tehnologije i znanja, društvenih djelatnosti i čuvar nacionalnoga identiteta, čuvar hrvatskoga jezika i čuvar

europskih vrijednosti. Dakle, o njemu se, odnosno kao o ustanovi od posebnoga društvenoga interesa, ali i prema slovu našega Ustava, kao i o svim ostalim javnim sveučilištima, i bez obzira na to tko im bio na čelu, dužna bržno i posebno skrbiti hrvatska država. A to se, uz poštovanje temeljne odrednice djelovanja svakoga sveučilišta – sveučilišne autonomije – posebice odnosi na adekvatno financiranje. Naime, za znanstvena istraživanja koja su bitna pretpostavka temeljne djelatnosti sveučilišta, a to je što kvalitetnije visoko obrazovanje, potrebno je ulagati u prosjeku razmjerno barem toliko koliko se iz proračuna za tu svrhu izdvaja u zemljama Europske unije. Ako vidimo da se u zemljama EU-a prosječno izdvaja 2,11% BDP-a, a u Hrvatskoj samo 1,21%, da bismo mogli pratiti kvalitetu obrazovanja i znanstvenog istraživanja EU-a, morali bismo povećati izdvajanja za otprilike još toliko koliko izdajamo sada. Primjera radi, Hrvatska izdvaja (prema podacima iz 2020. godine) samo 154 eura po stanovniku, a Njemačka preko 560. Gotovo dvostruko više od nas izdvaja susjedna nam Slovenija, a trostruko Austrija. Nikakvi novi propisi ne mogu doprinijeti kvaliteti ako nema odgovarajućeg financiranja. Kad bi tako bilo, mogli bismo patentirati *perpetuum mobile*.

Protekle dvije godine bile su posebno izazovne, kako su se potres i epidemija COVID-19 odrazili na visoko obrazovanje i studentski život? Kako je Sveučilište odgovorilo na nove okolnosti?

- Uistinu je pandemija stavila na kušnju cijelu Hrvatsku, pa tako i visoko obrazovanje, a Sveučilište u Zagrebu, a kasnije i okolicu u kojoj imamo dva svoja fakulteta, pogodila su dodatno dva velika potresa nanijevši i veliku materijalnu štetu. Sveučilište u Zagrebu, praktički prvo u Hrvatskoj, osnovalo je, uz pomoć Medicinskog fakulteta, krizni stožer Sveučilišta za pandemiju koji je u trajnoj suradnji s tijelima RH počeo davati smjernice za djelovanje. Sveučilište je također u vrlo kratkom vremenu prešlo na nastavu na daljinu i pokazalo da je organizacijski jako i spremno. Studenti su također disciplinirano prihvatili nove mjere i protokole te se pokazalo da zaposlenici i studenti Sveučilišta nisu bili izvor zaraze u pandemiji.

Jednako sam tako, nakon potresa u Zagrebu, u ožujku 2020., već drugi dan osnovao Stožer za procjenu šteta od potresa, kojem je na čelo stao dekan Građevinskog fakulteta prof. Stjepan Lakušić, koji je u roku od nekoliko sati organizirao da doslovno višestotinjak inženjera, građevinaca i staričara krene u procjenu šteta od potresa. Brzo smo procijenili štete i osigurali ekspertize staričara koji su procijenili u kojim se zgradama može nastaviti s radom, a u kojima ne.

U oba se slučaja pokaza-

lo da je Sveučilište u Zagrebu uzdanica hrvatske države i da joj se svojim znanjima i ljudskim resursima uvijek spremno staviti na raspolaganje.

Iskustva u nastavi zbog posljedica pandemije i potresa pokazuju, a to smo i predviđali, da nastava na daljinu ne može nadoknaditi nastavu uživo, pa je Sveučilište raznim mjerama osiguravalo da se nastava na daljinu i nastava uživo uravnoteže, te sam siguran da ćemo u budućnosti s novim rektorom i upravom, uz obnovu nakon potresa, osigurati studentima kvalitetan studentski život i još bolju nastavu.

Odlazite s rektorske funkcije u jeku rasprave o prijedlogu novoga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti. Sveučilište je u cijelosti odbacilo prijedlog Nacrta Zakona te iznijelo svoje komentare u javnoj raspravi. Jeste li uspjeli svoje probleme raspraviti s Ministarstvom znanosti i visokog obrazovanja i uspostaviti partnerski odnos?

- Nalazimo se pred donošenjem novoga zakona, a bojim se da u njemu ima još stvari koje su se mogle značajno popraviti. Neke su manje važne, a neke više. Budući da je Senat vi-

dio da koncepcija zakona nije kvalitetno obrazložena, odbacio je prijedlog, ali i ostavio otvorena vrata za razgovor. Mi smo predlagali da o tome s Ministarstvom vode pregovore stručnjaci sa Sveučilišta, jer senati nisu pravo mjesto za dvosmjernu raspravu. Na kraju smo uz potporu predsjednika Vlade u njegovu uredu s ministrom imali sastanak na kojem smo usuglasili izmjenu nekih za nas najproblematičnijih točaka predloženog zakona, uz dogovor da ćemo ostalo usuglašavati u javnoj raspravi. Nažalost, nakon toga nijedan prijedlog Sveučilišta u Zagrebu iznesen u javnoj raspravi nije prihvaćen. Ipak vjerujem da bi se uz malo dobre volje mogli svi ti, za nas sporni detalji ispraviti. Ovdje se ne radi o mojim primjedbama, nego su to primjedbe Sveučilišta u Zagrebu i nemaju veze s osobom rektora kao takvoga, nego sa statusom sveučilišta u društvu, autonomijom upravljanja i brigom za visoko školstvo u Hrvatskoj kao socijalnoj državi u kojoj će svaki sposoban mladi čovjek, građanin Republike Hrvatske moći studirati na najboljem mo-

gućem sveučilištu bez plaćanja školarine jer su visokoobrazovani mladi ljudi koji će ostati u Hrvatskoj naša budućnost. Sve moguće primjedbe koje su se vezale uz moju osobu, uz trajne pokušaje nekih krugova da se u javnosti o meni stvori negativna slika, a na što ja u pravilu nisam javno odgovarao, skretanje su pažnje sa suštine primjedaba Sveučilišta u Zagrebu, a nova uprava će svakako voditi svoju vlastitu politiku i nastaviti pregovarati s Ministarstvom. Novome rektoru profesoru Stjepanu Lakušiću i njegovoj upravi želim u tome puno uspjeha, umještosti, mudrosti, tolerancije i odlučnosti.

Želite li prokomentirati izjave ministra Fuchsa da na Sveučilištu vlada oligarhija i da se Zakon donosi zbog netransparentnog poslovanja Sveučilišta?

- Ne bih komentirao. Rektori su se do sada birali svake četiri godine, pa tako i ja dva puta. Teško je u takvim uvjetima uspostaviti istinsku "oligarhiju". Inače, izraz "oligarh" danas je politički kompromitiran izraz. Oligarhijske strukture prije oblikuju političke stranke nego akademski zajednici. Netran-

sparentnosti ćete puno više naći u ministarstvima, javnoj upravi i lokalnoj samoupravi, kao i u javnim poduzećima ili onima u državnom vlasništvu negoli na visokim učilištima. Sva sveučilišta imaju senate i druga kontrolna tijela, a visokim učilištima osim dekana upravljaju i stručna vijeća. Ja se u potpunosti uzdam u sposobnost i odgovornost dekana, i u tom smislu upravljati Sveučilištem u Zagrebu je zapravo lako, a podaci o financijском i svakom drugom poslovanju sastavnica Sveučilišta i Rektorata potpuno su transparentno dostupni svim odgovarajućim službama RH. Lako je jednim okom gledati na Sveučilište, a drugim zažmiriti na sve ostalo. Smatram da je ministar Fuchs iznimno sposobna osoba, s kojim se dobro poznajem i kojeg u tom smislu cijenim, što je i pokazao svojim djelovanjem u srednjem i osnovnom školstvu, ali nemamo jednake poglede na djelovanje javnih sveučilišta, upravljanje njima i na njihovu ulogu u Hrvatskoj kao socijalnoj državi te akademskoj slobodi lišenoj utjecaja politike. Uostalom, ostatak mogega mandata kao rektora u vrijeme objave ovog intervjua brojat će se u danima.

Imate li savjet za novoga rektora i upravu Sveučilišta u Zagrebu?

- Nemam nekih posebnih savjeta, a već smo i ja i aktualni prorektori, koji su na funkciji još vrlo kratko vrijeme, obećali pomoć na bilo kojem području ako to bude trebalo.

I za kraj, pozdrav za studente, nastavnike i zaposlenike vašeg Sveučilišta u Zagrebu.

- Svim studentima, nastavnicima i zaposlenicima Sveučilišta u Zagrebu zahvaljujem za velik trud u proteklih nekoliko godina, kao i za uspješan odgovor na izazove pandemije COVID-19, potresa, kao i podfinanciranja obrazovanja i znanosti. Svima, kao i novom rektoru te novim članovima Uprave Sveučilišta, želim uspjeh u radu u predstojećoj 2022./2023. akademskoj godini i nadalje.

Također bih zahvalio svoj petorici ministara s kojima sam surađivao od 2014. godine, od prof. dr. sc. Vedrana Mornara do aktualnog ministra prof. dr. sc. Radovana Fuchsa, kojem želim da bude uspješan u nastavku svojeg mandata, ali bih volio i da maksimalno uvaži primjedbe i prijedloge akademske zajednice u pogledu novoga Zakona o znanosti i visokom obrazovanju, a posebno one najvećeg i najvažnijeg sveučilišta u RH. Zahvalio bih i svim članovima Rektorskog zbora s kojima sam vrlo uspješno surađivao tijekom posljednjih osam godina. Na uspješnoj suradnji zahvaljujem uredništvu i dosadašnjim urednicima Universitas. Pomoć rektora i svih službi Rektorata te dekana i prodekana sastavnica Sveučilišta bila je nemjerljiva u proteklih osam godina - od srca vam svima hvala!

ZAKLJUČEN JE I JESENSKI UPISNI ROK ZA AKADEMSKU GODINU 2022./2023.

Na visoka učilišta upisalo se 30.000 studenata

Piše: **MILA PULJIZ**

Agencija za znanost i visoko obrazovanje izvijestila je javnost kako su objavljene konačne rang-liste za upis kandidata u jesenskom roku na studijske

programe visokih učilišta u akademskoj godini 2022./2023. U jesenskom upisnom roku bilo je ponuđeno 779 studijskih programa s ukupno 14.797 upisnih mjesta. Prijavilo se 5746 kandidata, a pravo upisa ostvarilo ih je 4005. Nakon provedena oba upi-

sna roka, ostalo je nepopunjeno 10.792 upisna mjesta na preddiplomskim i integriranim studijskim programima. Što se tiče Sveučilišta u Splitu, prema omjeru broja prijava prvog prioriteta i kvote, na jesenskom roku su bili najtraženiji studiji kinezi-

ologije na Kineziološkom fakultetu, zatim stručni studij menadžmenta trgovine i turizma, te studij forenzike na Sveučilišnom odjelu za forenzičke znanosti.

Podsjećamo, prema podacima Središnjeg prijavnog ureda Agencije za zna-

nost i visoko obrazovanje, u ljetnom upisnom roku bilo je ponuđeno 908 studijskih programa. Prijavilo se 30.528 kandidata, a pravo upisa ostvarilo ih je 25.625.

Dakle, u oba upisna roka upisano je nešto manje od 30.000 studenata.

VLADIN JESENSKI
PAKET MJERA
TREBAO BI
UBLAŽITI
UČINKE INFLACIJE
I KRIZE

Studentima
kroz
stipendije,
subvencije
i porezne
olakšice
366
milijuna
kuna

Premijer Andrej Plenković predstavio je početkom rujna jesenski Vladin paket mjera za zaštitu kućanstava i gospodarstva od rasta cijena u ukupnom iznosu od 21 milijardu kuna.

Jesenski paket trebao bi donijeti i izdašnu financijsku pomoć za studente.

– Vodimo računa i o našim studentima, onima koji su budućnost naše zemlje i koji će voditi zemlju u budućnosti. Idemo s potporama, i to kroz veće stipendije i kroz potpore studentskim centrima – rekao je Plenković.

Naime, predviđen je rast broja stipendija, te njihov iznos. Tako će narasti broj stipendija koje primaju studenti u nepovoljnijem socio-ekonomskom položaju: umjesto 10.000, dodijelit će se 12.000 ovih stipendija, a iznos će narasti na 1506 kuna, dok je prije iznosio 1200 kuna. Vrijednost je ove mjere 45 milijuna kuna.

Nadalje, usprkos poskupljenju gotovo svih namirnica, studenti će i nadalje u studentskim restoranima i menzama plaćati istu cijenu prehrane, odnosno 6,5 kuna po meniju.

Razliku će nadomjestiti Vlada, i to na temelju subvencija koje će isplaćivati studentskim centrima, a ova će mjera državu koštati 75 milijuna kuna.

Išlo se naruku i svim fakultetima i institutima u vezi s cijenom električne energije, koja će biti ograničena na 62 €/MWh.

Povećava se i neoporezivi dio studentskog dohotka, i to za 60 posto. Dakle, neoporezivi limit zarade studenata rast će s 15.000 na 24.000 kuna, a prema riječima premijera, to će uključiti i primitke u 2022. godini.

Vrijednost je ove mjere 246 milijuna kuna.

MILA PULJIZ

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Dan stručne prakse na Ekonomskom fakultetu

Sudjelovali su najznačajniji poslodavci iz ovog dijela Hrvatske te više od 120 studenata

Piše: **FRANKA MEŠTROV**

Početkom rujna u auli Ekonomskog fakulteta u Splitu prvi se put održao Dan stručne prakse za studente fakulteta. Na navedenom događaju sudjelovali su najznačajniji poslodavci iz ovog dijela Hrvatske te više od 120 studenata.

Iako Ekonomski fakultet u Splitu dugi niz godina uspješno provodi Program stručne prakse te ima ugovorenu suradnju s više od 100 najznačajnijih poslovnih subjekata iz Republike Hrvatske, Dan stručne prakse omogućio je predstavnicima poslodavaca aktivniju ulogu u pronalasku optimalnih kandidata za Program stručne prakse. Naime, poslodavci su prvi put imali mogućnost u neposrednom razgovoru upoznati studente, prezentirati im svoje poslovanje, radne zadatke te vrijednosti koje zastupaju. Na taj se način i studentima omogućuje da prije procesa službe-

ne prijave stručne prakse i iskazivanja preferencija za praksu u pojedinoj prihvatnoj organizaciji dobiju bolji uvid u njihova očekivanja za stručnu praksu te poslovne mogućnosti koje im se pružaju. Iznimno pozitivni dojmovi poslodavaca i studenata nakon održanog događaja potvrdili su važnost ovakvog koncepta.

Program stručne prakse iznimno je cijenjen i prepoznat kako od studenata tako i od poduzeća – prihvatnih organizacija. Stručna je praksa izborni predmet na

završnim godinama studija koji studentima omogućuje stjecanje praktičnih vještina i primjenu znanja stečenih kroz studij u radu u realnom poslovnom okruženju. Osim stjecanja vještina, mnogi studenti nakon obavljene neplaćene stručne prakse dobiju ponudu za rad od poslodavaca, čime iz studentskih klupa idu direktno u svijet rada te dokazuju kako znanja stečena kroz studije Ekonomskog fakulteta itekako imaju svoju vrijednost. S druge strane, poslodavci imaju priliku prvi detektirati i angažirati mlade talente koji stječu znanja na fakultetu.

Ekonomski fakultet u Splitu jedini je fakultet u Hrvatskoj koji ima najprestižniju međunarodnu akreditaciju za preddiplomske i diplomske studije poslovne ekonomije na hrvatskom jeziku (EMD akreditacija), što je poslodavcima u Hrvatskoj i inozemstvu garancija da studenti koji dolaze na rad kod njih imaju visoku i međunarodno relevantnu razinu stečenih znanja.

“

Ekonomski fakultet u Splitu ima ugovorenu suradnju s više od 100 najznačajnijih poslovnih subjekata iz Republike Hrvatske

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Svečana promocija diplomiranih studenata studija Medicina na engleskom jeziku

Ovo je poseban trenutak kada slavimo akademska postignuća jedne generacije, čestitam vam na uspjehu što ste završili zahtjevan studijski program. Iako je naš Fakultet relativno mlad, već je značajno prepoznat kako u zemlji, tako i inozemstvu. naglasio je dekan Ante Tonkić

Svečana promocija diplomiranih studenata studija Medicina na engleskom jeziku održana je u petak 16. rujna u velikom amfiteatru Medicinskoga fakulteta u Splitu. Titulu doktorice, odnosno doktora medicine nakon šestogodišnjeg studija stekao je 41 student, a na Splitsko sveučilište došli su s raznih krajeva svijeta. Zanimljivost je ove promocije što je riječ i o prvoj generaciji diplomiranih studenata iz Njemačke koji su se obrazovali u Splitu u okviru suradnje Medicinskoga fakulteta u Splitu i Medicinske škole REGIOMED iz Bavorske. Uz promotore i domaćine ove svečanosti prof. dr. sc. Antu Tonkića, dekana Medicinskoga fakulteta, i prodekanu izv. prof. Ivana Galića, prof. Katarinu Vukojević i prof. Darka Moduna, nazočili su i prof. Tomislav Kilić, prorektor Sveučilišta u Splitu, prof. Zoran Đogaš, nekadaš-

nji dekan Medicinskoga fakulteta, prof. Dragan Primorac, predsjednik Upravnog vijeća bolnice Sveta Katarina, prof. Johannes Brachmann, direktor Medicinske škole REGIOMED, ustanove s kojom Medicinski fakultet u Splitu ima dugogodišnju uspješnu suradnju, Tomislav Đonlić, pročelnik Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, tehničku kulturu i sport Splitsko-dalmatinske županije, Slavko Žaja, predstav-

nik Grada Splita, doc. Željka Karin, ravnateljica Nastavnog zavoda za javno zdravstvo te brojni drugi uzvanici.

Promovente su u svojim govorima pozdravili de-

kan Tonkić, profesor Primorac, koji je bio i jedan od inicijatora suradnje s Klinikama REGIOMED te prof. Brachmann, čestitajući njima i njihovim obiteljima na postignutom uspjehu.

- Ovo je poseban trenutak kada slavimo akademska postignuća jedne generacije, čestitam vam na uspjehu što ste završili zahtjevan studijski program. Iako je naš Fakultet relativno mlad, već je značajno prepoznat kako u ze-

mlji, tako i inozemstvu - kazao je dekan Tonkić, dodajući kako tome pridonose i njihovi kolege koji rade u prestižnim klinikama kako diljem SAD-a, tako i u Europskoj uniji. Posebno se osvrnuo na uspješnu suradnju s REGIOMED klinikama, kazavši kako su u proteklih 6 godina suradnje postignuti brojni važni ciljevi. Prof. Brachmann se prisjetio samih početaka suradnje koja je započela 2016. godi-

ne, istaknuvši kako su uz poslovne odnose izgradili i prijateljstva. Poručio je promotivima da primijene stečeno znanje na dobrobit svojih pacijenata, koji će im zasigurno pokloniti svoje povjerenje. Profesor Primorac zahvalio je svima koji su tijekom godina doveli do toga da danas ovi mladi ljudi u najboljem svjetlu predstavljaju Fakultet, ali i Sveučilište u Splitu, diljem svijeta. Nekadašnjim studentima je poručio da budućnost pripada onima koji imaju velike snove.

- Imate veliku priliku postati lideri, no bez obzira čime se bavili u životu, nikada nemojte zaboraviti Split, odnosno ovaj Fakultet i Sveučilište - zaključio je prof. Primorac.

Svojim kolegama su se emotivnim govorima obratili Chiara Klusmeier i Fritz Muller, prisjetivši se sretnih trenutaka tijekom studija, zahvalili su svojim obiteljima, a na poseban način i Fakultetu, odnosno profesorima koji su im bili stalna podrška na putu ka diplomu, a u nekim trenucima su im bili i više od toga.

UNIST.HR

Konferencija je održana u prostoru Medilsa u Splitu

ŠESNAESTI HRVATSKO-FRANCUSKI UPRAVNOPRAVNI DANI

Razmjena znanja i iskustava, ali i izgradnja bilateralnih odnosa

Konferencija koja živi već 16 godina, nakon dvije pandemijske godine i online održavanja, ponovno je na jednome mjestu okupila mnoge ugledne pravne stručnjake iz Francuske i Hrvatske

Piše: **MILA PULJIZ**
SNIMIO: **DUJE KLARIĆ/CROPIX**

Hrvatsko-francuski upravnopravni dani, sada već tradicionalni skup Pravnog fakulteta, uspješno su se održali i ove godine u prekrasnim prostorima Mediteranskog instituta za istraživanje života (MedILS). Konferencija koja živi već 16 godina, nakon dvije pandemijske godine i online održavanja, ponovno je na jednome mjestu okupila mnoge ugledne pravne stručnjake iz Francuske i Hrvatske. Izv. prof. Ratko Brnabić, dekan Pravnog fakulteta u Splitu, uvodno je pozdravio sve okupljene, kao i izv. prof. Željko Radić, prorektor Sveučilišta u Splitu za pravna pitanja, koji je istaknuo važnost održavanja ovog simpozija dugogodišnje tradicije kako za Fakultet tako i za Sveučilište u cjelini.

-Cilj je simpozija suradnja te razmjena iskustava i pravnih normi, a zahvaljujući radu i predanosti svih nas, ovi su dani od izuzetne važnosti i zbog izgradnje bilateralnih odnosa Francuske i Hrvatske", kazao je Gaël Veyssière, veleposlanik Republike Francuske u Hrvatskoj.

-Velika mi je čast biti ovdje i napokon vas vidjeti uživo nakon dvije godine. Ovogodišnja je tema kvaliteta prava, povezivanje dviju profesija, profesora i sudaca", dodao je Yves Gounin, državni savjetnik, predstavnik voditelja Državnog savjeta Francuske.

Okupljenima na simpoziju, koji organiziraju Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet u Splitu, Sveučilište Panthéon Assas, Pariz II,

Željko Radić, prorektor

Stephane Braconnier, rektor Sveučilišta Pantheon Assas

Ratko Brnabić, dekan Pravnog fakulteta

Državni savjet Republike Francuske, Ured za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Centar za europsku dokumentaciju i istraživanja "R. Schuman", uz potporu Ustavnog suda RH, Veleposlanstva Francuske Republike u Hrvatskoj, Splitsko-dalmatinske županije i Grada Splita te pokroviteljstvo Ministarstva pravosuđa i uprave Republike Hrvatske, obratili su se i Stéphane Braconnier, predsjednik (rektor) Sveučilišta Panthéon-Assas, Paris 2, Inga Vezmar Barlek, predsjednica Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, Stipe Čogelja, zamjenik župana Splitsko-dalmatinske županije, Mario Jelušić, predstavnik Ustavnog suda Republike Hrvatske, Zdenka Pogarić, ravnateljica Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske, i Josip Salapić, državni tajnik Ministarstva pravosuđa i uprave Republike Hrvatske te izaslanik predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića.

REKTORSKI ZBOR

Stjepan Lakušić novi je predsjednik

U auli Sveučilišta u Zagrebu održana je jedanaesta, ujedno i posljednja sjednica Rektorskoga zbora u ovoj akademskoj godini kojom je predsjedala prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija, rektorica Sveučilišta u Rijeci

Snježana Prijić-Samaržija i Stjepan Lakušić

Rektorski zbor

Na Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu održana je jedanaesta, ujedno i posljednja sjednica Rektorskoga zbora u ovoj akademskoj godini kojom je predsjedala prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija, rektorica Sveučilišta u Rijeci. U sljedećoj akademskoj godini Rektorskim zborom će predsjedati nastupajući rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, dok je za zamjenika predsjednika Rektorskoga zbora imenovan prof. dr. sc. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu.

Sjednici su uz članove Rektorskoga zbora prisustvovali i ministar znanosti i obrazovanja prof. dr. sc. Radovan Fuchs, državni tajnik Ivice Šušak, predsjednica Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj prof. dr. sc. Mirjana Polić Bobić i v.d. ravnatelj Agencije za znanost i visoko obrazovanje mr. sc.

Sandra Bezjak.

Na sjednici je, između ostalog, Rektorski zbor pozdravio Vladin paket mjera za zaštitu kućanstava i gospodarstva od rasta cijena. Također, raspravljano je o nužnosti donošenja nacionalnih politika za poticanje studiranja na nastavničkim studijima te je u tom smislu Rektorski zbor predložio određene aktivnosti i mjere koje bi trebalo provesti na nacionalnoj razini.

Osim o nacionalnim temama, razgovaralo se i o europskim temama iz područja znanosti i visokog obrazovanja, posebice vezano uz reformu vrednovanja istraživačkog rada, uključivanju hrvatskih sveučilišta u neke europske projekte, kao npr. sudjelovanju u projektu "Sjeverno-jadranska dolina vodika" i projektu vezanom uz suradnju s Vijećem Europske unije.

Stjepan Lakušić

-Biti predsjednik Rektorskoga zbora RH je velika čast i velika odgovornost, posebice u vremenu kada se događa izmjena zakonskog okvira i kada se najviše propitkuje autonomija sveučilišta. No, ovdje treba istaknuti da je odgovornost akademске zajednice da unosi u društvo prijedloge za određene promjene koje će promicati dostojanstvo čovjeka i struke, a sve na dobrobit društva u cjelini. Osnovna je zadaća sveučilišta stvaranje i pružanje vrhunskoga znanja te unapređenje vještina i kompetencija studenata. Podloga za sve to su kvalitetni nastavni programi i nastavnici koje ih izvode. Obrazovanjem na sveučilištima stvaramo stručnjake koji su važni za budućnost RH i zbog toga ne smijemo posustati u podizanju kvalitete studiranja. Moramo još više podupirati studente da budu samouvjereni, kritični, inovativni i spremni suočiti se sa svojom budućnošću na pozitivan i uspješan način. A s obzirom na kapital koji sveučilišta imaju (znanje, kvalitetne nastavnike, znanstvenike i stručnjake), sveučilišta su stožerna snaga države koja mogu odgovoriti na svaki izazov koji se pojavi u društvu. U proteklih godinama smo svjedoci upravo toga.

SAŠA BURIĆ/CROPIX

“

Dogodine se planira druga škola limfedema, s gostima iz Austrije, Njemačke, SAD-a i Škotske, a izdat će se i udžbenik preveden s kineskog jezika o dijagnostici i liječenju limfedema

PRVA HRVATSKA ŠKOLA LIMFEDEMA

Stanje koje je puno raširenije nego što se o tome zna i vodi računa

Piše MILA PULJIZ

Prva hrvatska škola limfedema dvodnevni je događaj koji je organizirao Sveučilišni odjel zdravstvenih studija i udruga Hrvatski nacionalni limfedem okvir - Limfa i ja, a svečano je otvorena 16. rujna. Na sudjelovanje u školi javilo se više zainteresiranih nego što ih je zbog kapaciteta dvorane moglo sudjelovati i ta činjenica najbolje govori o važnosti ovog problema. Limfedem je limfni otok, otok ekstremiteta ili dijelova tijela nastao zbog operacija, internističkih bolesti, najčešće plastične kirurgije, abominalne kirurgije, torakalne kirurgije...

To je bolest, odnosno stanje koje je puno raširenije među populacijom nego što se zna i što se o tome vodi računa. Riječ je o stanju do kojega dovode druge bolesti. Već dogodne planiramo održati i drugu školu limfedema, s međunarodnim karakterom i gostima iz Austrije, Njemačke, SAD-a, Škotske. Izdat će se i udžbenik preveden s kineskog jezika o dijagnostici i liječenju limfedema. Osim toga, povećat ćemo satnice i edukacije naših studenata fizioterapije. Cilj nam je postati regionalni centar za dijagnostiku i liječenje limfedema", najavio je pročelnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, prof. Stipan Janković te posebno zahvalio docentici Ani Poljičanin i njezinoj asistentici Ivani Klarić Kukuz, koje su uložile izniman trud u organizaciji ovog značajnog kongresa. Nazočne je na svečanom otvorenju pozdravila i Mirjana Grubišić, predsjednica Hrvatske komore fizioterapeuta, kazavši kako

Problem limfedema jedan je od gorućih problema u Hrvatskoj, a okupili smo se u ovako velikom broju zbog naših pacijenata koji nas trebaju", kazala je docentica Ana Poljičanin, predsjednica udruge Hrvatski nacionalni limfedem okvir - Limfa i ja

prof. Stipan Janković, pročelnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija
SAŠA BURIĆ/CROPIX

fizioterapeuti tijekom svog obrazovanja dobiju osnovni uvid o limfedemu kao užem specij-

alističkom području, tako da je ovakav skup jedna odskočna daska u daljnjem razvijanju

Frane Grubišić, predsjednik Društva fizikalne medicine
SAŠA BURIĆ/CROPIX

Mirjana Grubišić, predsjednica Hrvatske komore fizioterapeuta

Doc Ana Poljičanin, predsjednica organizacijskog odbora
SAŠA BURIĆ/CROPIX

edukacije o limfedemu.

Organizatore je pohvalio Frane Grubišić, predsjednik

Društva doktora fizikalne medicine i rehabilitacije, čestitavši im na izvršno dizajniranom

“

Cilj nam je postati regionalni centar za dijagnostiku i liječenje limfedema, najavio je prof. Stipan Janković, pročelnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija

an Noble-Jones, predsjednica znanstvenog odbora Britanskog limfološkog društva i jedna od osnivačica Casley Smith metode, te Tamara Košević iz Princess Grace bolnice u Londonu, voditeljica terapije limfedema te osnivačica i voditeljica dobrotvorne organizacije LIHDA.

SAŠA BURIĆ/CROPIX

PIŠE **MILA PULJIZ**

Molekularna biologija na engleskom jeziku novi je diplomski sveučilišni studij koji ove jeseni kreće s izvođenjem na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Ovo je prvi takav program u Republici Hrvatskoj, u trajanju od četiri semestra i s upisnom kvotom od 20 studenata. Više o studijskom programu kazala nam je prof. dr. sc. Jasna Puizina, voditeljica studijskog programa Molekularna biologija na engleskom jeziku i bivša dekanica PMF-a.

Predstavite nam studij.

– Novi diplomski sveučilišni studijski program Molekularna biologija na engleskom jeziku (Molecular biology) prvi je takav program u Republici Hrvatskoj. Program traje dvije godine, odnosno četiri semestra. Njime se stječe 120 ECTS bodova i titula magistra/magistrice molekularne biologije.

Studij je usmjeren k stjecanju ključnih teorijskih i praktičnih znanja, kompetencija i vještina iz područja molekularnih bioznanosti (molekularna biologija, biomedicina, biotehnologija, bioinformatika), a studenti će steći i brojna interdisciplinarna znanja i vještine, osobito iz biologiji srodnih i važnih područja kemije, fizike, matematike, informatike. U programu je naglasak stavljen i na praktični dio, koji će pridonijeti cjelovitom i kvalitetnom obrazovanju studenta. Također, studenti će razvijati tzv. transverzne ili prenosive vještine kao što su komunikacija, timski rad, kritičko mišljenje, a koje su iznimno važne za zapošljavanje i napredovanje u karijeri.

Kome je namijenjen i kakve vještine nudi?

– Studij je namijenjen domaćim i stranim studentima nakon završenog preddiplomskog studija iz područja prirodnih, biotehničkih i biomedicinskih znanosti. Studijski program ima za cilj dovesti u Split studente iz cijelog svijeta i time pridonijeti realizaciji važnoga strateškog cilja visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, internacionalizaciji studijskih programa. Studenti će imati mogućnost izvođenja praktičnog rada u malim grupama, kao i individualnih istraživačkih projekata u laboratoriju, gdje će blisko surađivati s profesorom. Biti će u prilici i uključiti se u tekuća znanstvena istraživanja, sudjelovati na znanstvenim konferencijama te aktivnostima popularizacije znanosti. Sve navedeno pomoći će im razviti analitičke vještine, vještine rješavanja znanstvenog problema te komunikacije potrebne za karijeru u znanosti.

Kolika je upisna kvota?

– Studij može upisati 20 studenata. Prvi je takav u Hrvatskoj. Uz dobar interes koji su već pokazali hrvatski studenti, nadamo se da ćemo prvi put na PMF-u dobiti i studente iz inozemstva.

Mogućnost zapošljavanja nakon studija?

– Diplomirani studenti kao magistri i magistrice molekularne biologije imat će široki spektar mogućnosti za zaposlenje nakon studija, od javnih i privatnih visokih učilišta i znanstvenih instituta do rada u zdravstvenim ustanovama (klinička praksa),

PRVI U HRVATSKOJ

Novi diplomski studij Molekularna biologija na engleskom jeziku od ove jeseni na splitskom PMF-u

Studijski program ima za cilj dovesti u Split studente iz cijelog svijeta i time pridonijeti realizaciji važnoga strateškog cilja visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj, internacionalizaciji studijskih programa

PRIVATNI ALBUM

“

Posebnost ovog studija je što će studenti imati priliku učiti od ponajboljih stručnjaka za područje molekularnih bioznanosti s PMF-a, Medicinskog fakulteta i Mediteranskog instituta za istraživanje života u Splitu (MedILS-s), te eminentnih gostujućih znanstvenika

PRIVATNI ALBUM

PRIVATNI ALBUM

“

Studij je namijenjen domaćim i stranim studentima nakon završenog preddiplomskog studija iz područja prirodnih, biotehničkih i biomedicinskih znanosti

brojnim biomedicinskim, biotehničkim, farmaceutskim i kemijskim laboratorijima, javnoj upravi u područjima biotehničkih i biomedicinskih znanosti, ekologije i zdravlja, Vladinim agencijama u područjima koja uključuju analizu i zaštitu hrane, lijekova, zraka, vode, otpada i dr.

Koja je posebnost ovog studija, što je s praktičnim dijelom?

– Posebnost ovog studija je što će studenti imati priliku učiti od ponajboljih stručnjaka za područje molekularnih bioznanosti s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, Medicinskog fakulteta i Mediteranskog instituta za istraživanje života u Splitu (MedILS-s),

te eminentnih gostujućih znanstvenika. Tako će s MedILS-a biti uključeni renomirani svjetski znanstvenici, poput dr. sc. Miroslava Radmana, dr. sc. Igora Štagljara, dr. sc. Katarine Trajković i drugih znanstvenika, a s Medicinskog fakulteta u Splitu prof. Janoš Terzić, prof. Ivana Novak-Nakir, prof. Vesna Boraska-Perića, prof. Ozren Polašek i brojni drugi međunarodno priznati znanstvenici.

Studenti će praktični dio studija moći izvoditi u odlično opremljenim prostorima PMF-a i suradnih institucija, pritom koristeći najnovije uređaje i opremu koja je nedavno nabavljena sredstvima EU fondova.

SVEUČILIŠTE U SPLITU STUDIJ HOTELIJERSTVO I GASTRONOMIJA

Klasa: 112-01/22-01/29

Urbroj: 2181-202-2-1-22-1

Na temelju Odluke Vijeća studija Hotelijerstvo i gastronomija na 19. redovitoj sjednici od 22. rujna 2022. objavljuje se

**raspisuje
NATJEČAJ**

1. za izbor jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent u znanstvenom području humanističkih znanosti, znanstveno polje filologija, znanstvena grana anglistika;
 2. za izbor jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent u znanstvenom području društvenih znanosti, znanstveno polje psihologija.
- Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišta u Splitu unist.hr/natjecaji/.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Svečano promovirano 310 doktora znanosti i umjetnosti

Rektor prof. Damir Boras promovirao je novih 310 doktora znanosti i umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom prve svečanosti promovirano je 154 doktorskih kandidata, a tijekom druge njih 156.

U skladu s protokolom dviju promocija, prorektori i dekani predvođeni rektorom stigli su u povorci iz zgrade Sveučilišta u Zagrebu u Hrvatsko narodno kazalište, zbog čega je kratkotrajno obustavljen promet na sjevernoj strani Trga Republike Hrvatske.

Promocije su započele svečanim ulaskom rektora, prorektora i dekana na pozornicu HNK-a, nakon čega je intonirana himna Republike Hrvatske. Na svečanosti je uslijedio govor rektora prof. dr. sc. Damira Borasa.

Nakon što su kandidati odjeveni u svečane toge izgovorili tekst prisege, rektor ih je proglasio doktorima znanosti i umjetnosti, te su prebacili kičanku (coflek) na akademskim kapama na desnu stranu, čime su i simbolično ušli u novo i više akademsko zvanje.

Uslijedilo je uručivanje diploma te upisivanje promovi-

U Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu održane su dvije svečane promocije doktora znanosti i umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu.

ranih u knjigu doktora. Svečanosti su završile akademskom himnom *Gaudeamus igitur*.

Govor rektora Borasa prenosimo u cijelosti:

Cijenjeni visoki uzvanici, poštovani i dragi kolegice i kolege laureati, poštovana gospodo prorektori, dekani i prodekani, dragi gosti,

srdačno Vas sve pozdravljam na današnjoj svečanoj promociji novih doktora znanosti i umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu na kojoj danas u 10 i u 14 sati, promoviramo sveukupno 310 doktora znanosti i umjetnosti.

Zahvaljujem Vam svima što ste svojom nazočnošću uveličali ovu promociju. Naravno zahvaljujem obiteljima i prijateljima laureata koji su, vjerujem, jednako zaslužni za njihov uspjeh.

Hvala i svim visokim uzvanicima koji svojom nazočnošću potvrđuju značaj doktora znanosti i umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu.

Posebno mi je zadovoljstvo promovirati nove doktore znanosti i umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu nakon više od dvi-

je godine globalne pandemije virusa COVID-19, koja je značajno utjecala na naše živote i svakodnevno odvijanje obrazovnih i istraživačkih procesa na sveučilištima, pa tako i na Sveučilištu u Zagrebu. Izazovi i kušnje s kojima smo se suočavali nisu bili laki, tražili su prilagođavanje novim načinima komunikacije, a učenje, poučavanje i istraživanje odvijali su se u potpuno novim okolnostima – u virtualnom okruženju te, u tjednima povoljnije epidemiološke situacije, u mješovitom modelu, kada smo barem djelomično mogli surađivati i djelovati uživo.

Ta je okolnost zasigurno utjecala i na Vaš istraživački rad, na velike napore koje ste Vi, Vaši mentori i profesori ulagali u doktorski studij, posebno na Vaš rad na doktorskim disertacijama. Stoga Vam na početku ove svečanosti najiskrenije želim čestitati na Vašem uspjehu, koji predstavlja i veliki uspjeh našega Sveučilišta u Zagrebu.

Današnja promocija 310 novih doktora znanosti i umjetnosti potvrđuje izvrsnost našega Sveučilišta, koje neprekidno djeluje već 353. godinu, od svojega utemeljenja 1669.

Pandemija te potresi koji su Zagreb i okolicu pogodili u 2020. godini, svakog su pojedinca i društvo u cjelini suočili s mnogim kušnjama. Ipak, i u tom teškom i izazovnom vremenu, a suočeno već dulje vrijeme s izrazito lošim financiranjem, naše je Sveučilište, koje je po izvrsnosti ponovo među 500 najboljih sveučilišta svijeta, svojim djelovanjem ponovno dokazalo snagu i odlučnost da i dalje bude perjanica znanosti i visokoga obrazovanja, kulture i umjetnosti, transfera tehnologije i znanja, društvenih djelatnosti, te čuvar hrvatskoga nacionalnoga identiteta i hrvatskoga jezika i posebno čuvar europskih vrijednosti ne samo u Republici Hrvatskoj,

“

Stjecanje akademskoga stupnja doktora znanosti predstavlja ključnu točku i prekretnicu na životnomu putu svakoga člana akademske zajednice

nego i u cijeloj ovoj regiji i kao takvo ostat će stožerna ustanova hrvatskoga naroda, hrvatskoga društva i hrvatske države i trajna uzdanica svih naših hrvatskih domovina.

Taj položaj Sveučilište zahvaljuje prije svega temeljnoj odrednici djelovanja svakoga sveučilišta – sveučilišnoj autonomiji – zbog koje je Sveučilište u Zagrebu i ostvarilo kontinuitet i ostalo najbolje hrvatsko sveučilište i jedno od najboljih sveučilišta u okruženju. Iako su se pritisci na sveučilišnu autonomiju u raznim oblicima pojavljivali tijekom cijele njegove povijesti, a pokušajima ograničavanja sveučilišne autonomije, koju posebno štiti i Ustav Republike Hrvatske, suočavamo se i danas. Sveučilište u Zagrebu uvijek je imalo snage i društvene svijesti, a imat će i ubuduće, da i u najtežim društvenim okolnostima ostane svjetionikom slobode, znanja, zajedništva, tolerancije i ljubavi prema domovini.

Jednako tako, Sveučilište u Zagrebu, ustrojeno kao javno „univerzalno“ sveučilište koje sveobuhvatno pokriva širok raspon znanstvenih i umjetničkih područja, istraživanja i nastave, prepoznatljivo je u svojoj ulozi čuvanja tradicije humboldtskoga sve-

učilišta jer se ta tradicija usredotočuje prvenstveno na opće doprinose društvu, posebno u našoj državi koja naglašava da je socijalna i koja mora osigurati da svaki mladi čovjek, državljanin Republike Hrvatske, mora imati jednaku priliku da završi najbolje moguće visoko obrazovanje. Sve to stvara produktivno okruženje u kojem se potiču kreativnost i spontanost, i omogućuje nesputani intelektualni (samo) razvoj i nastavnika i studenata.

Upravo zato, stjecanje akademskoga stupnja doktora znanosti predstavlja ključnu točku i prekretnicu na životnomu putu svakoga člana akademске zajednice, jer, prema stoljetnoj tradiciji, tim činom dotadašnji pripravnik i suradnik u istraživačkome radu svojih učitelja postaje samostalni istraživač i stječe pravo da samostalno oblikuje vlastita istraživanja i sam bira svoje učenike i suradnike. Naravno, to pravo i ta sloboda samim činom promocije postaju tek mogućnost, za čije puno ostvarenje treba ostvariti još neke dodatne korake – primjerice, objaviti nekoliko samostalnih znanstvenih radova, biti izabran u zvanje znanstvenoga suradnika i/ili docenta, uspješno napisati vlastiti projekt i dobiti sredstva za njegovu realizaciju na kompetitivnim natjecanjima.

No, stjecanje akademskoga stupnja doktora znanosti jest prvi, bitni i temeljni korak na tome putu cjeloživotnoga ostvarivanja vlastitih sposobnosti i vlastite akademske i građanske slobode.

Sustav doktorskoga obrazovanja smišljeno teži stvaranju samostalnih i kreativnih osoba koje uz to resi i sposobnost kritičkoga razmišljanja, samostalnoga zaključivanja, objektivnoga i uravnoteženoga razmatranja svih teorijskih problema, umijeće obzirnoga, nepristranoga,

dostojanstvenoga raspravljanja o suprotnim i suprotstavljenim mišljenjima, a da pritom oni koji izlazu suprotna mišljenja ne postaju neprijatelji već ostaju zanimljivi sugovornici, te sposobnost da se nova znanja i umijeća uspješno primijene na opću dobrobit svoje zajednice i čovječanstva u cjelini.

Time sustav doktorskoga obrazovanja stvara ne samo razborite, kreativne, profesionalne i moralne članove akademske zajednice, nego i zrele, uravnotežene, dostojanstvene, ali i hrabre građane svijeta koji su temelj demokratskog ustrojstva i općega društvenoga i ekonomskoga napretka svake ljudske zajednice. Drugim riječima, sustav doktorskoga obrazovanja jest par excellence sustav kojim sveučilište dokazuje i javno potvrđuje svoju stožernu ulogu ne samo u odgoju i obrazovanju nego i u ukupnome napretku svoje zajednice i zaštiti javnoga dobra i javnog interesa.

Oni, koje doktorima zna-

nosti proglasimo danas, bit će glasnogovornici razuma, tolerancije, nalaženja veselja u radu, ljubavi prema bližnjemu, novih otkrića i spoznaja sutra, te lučonoše i jamci našega opstanka i našega napretka u budućnosti.

Cijenjeni i dragi kolegice i kolege doktori znanosti i umjetnosti (sada to mogu s punim pravom reći),

još jednom Vam čestitam na Vašemu velikomu uspjehu koji je ujedno i uspjeh našega Sveučilišta u Zagrebu. Isto tako ponovo zahvaljujem i svima koji su Vam u tome pomogli, posebno Vašim mentorima i suradnicima, a jednako tako i Vašima najbližima na potpori koju su Vam pružali.

I na kraju, dozvolite da Vam se ovom prilikom obratim i osobno. Naime, s obzirom da se približio kraj moje druga mandata kao rektora Sveučilišta u Zagrebu, koje sam vodio punih osam godina, i da su ovo danas posljednje promocije doktora znanosti koje vodim kao rek-

“

Naše je Sveučilište svojim djelovanjem ponovno dokazalo snagu i odlučnost da i dalje bude perjanica znanosti i visokoga obrazovanja, kulture i umjetnosti, transfera tehnologije i znanja, društvenih djelatnosti, te čuvar hrvatskoga nacionalnoga identiteta, hrvatskoga jezika i europskih vrijednosti kako u Republici Hrvatskoj, tako i u ovom dijelu Europe

tor, želio bih reći da sam ponosan, sretan i zahvalan da sam mogao voditi naše Sveučilište u Zagrebu, stožernu ustanovu hrvatskoga naroda, koje je i po broju studenata i broju relevantnih znanstvenih radova najsnažnije, najuglednije i najutjecajnije sveučilište ne samo u Hrvatskoj nego i u našem okruženju i da upravo po broju obranjenih doktora znanosti pokazuje svoju iznimno veliku snagu i kvalitetu, o čemu govori i brojka od 3955 doktora znanosti promoviranih u mojemu mandatu, uključujući i Vas danas, te da ste upravo Vi, dragi kolegice i kolege doktori znanosti i umjetnosti, ona sila i snaga koja će i dalje pokretati naše Sveučilište u Zagrebu, naše hrvatsko obrazovanje i znanost, naše hrvatsko gospodarstvo i našu hrvatsku državu, zastupajući i promičući pri tome sve znanstvene, akademske, ljudske i obiteljske vrijednosti kojima se dičimo.

Zato Vam želim puno uspjeha u vašemu profesionalnomu, osobnomu i obiteljskomu životu ispunjenom ljubavlju, međusobnom pomaganju i prije svega životu obdarenom djecom koja su u našem demografski opustošenom društvu naša jedina prava nada.

Živjeli!

Ut vivat et crescat et floreat Universitas studiorum Zagabienensis!

UNIZG

KONFERENCIJA 'ŽENE KOJE MIJENJAJU ZNANOST: ODVAŽNE ZNANSTVENICE U KANADI I HRVATSKOJ'

Inspirativne znanstvenice koje mijenjaju hrvatsku i kanadsku znanost

Konferencija 'Women Who are Changing Science – Driving Bold Research in Canada and Croatia Conference – Žene koje mijenjaju znanost: odvažne znanstvenice u Kanadi i Hrvatskoj' održana je 12. rujna na Kemijskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Drugi dio međunarodne konferencije održao se u Splitu, na Mediteranskom institutu za istraživanje života u Splitu (MEDILS)

PIŠE I SNIMIO **BRUNO BOGOVIĆ**

Tijekom prvog dana međunarodne konferencije 'Žene koje mijenjaju znanost: odvažne znanstvenice u Kanadi i Hrvatskoj' govorilo je šest inspirativnih hrvatskih i kanadskih znanstvenica. Događaj su popratili uvaženi gosti, kao i velik broj posjetitelja. Ovom konferencijom željela se predstaviti perspektiva o *izgradnji zajedničke održive budućnosti kroz znanost, tehnologiju i inovacije*, a još više ukazati na mogućnosti i izazove žena u znanosti u Hrvatskoj i svijetu.

Konferencija je održana u Dvorani A1 na Kemijskom odsjeku zagrebačkog Prirodoslovno-matematičkog fakulteta. Organizatori događaja bili su Igor Štagljar sa Sveučilišta u Torontu, Velesposlanstvo Kanade u Hrvatskoj, Institut "Ruder Bošković", Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Mediteranski institut za istraživanje života u Splitu. Svoja znanstveno-istraživačka iskustva podijelilo je šest znanstvenica: prof. Iva Tolić, prof. Ivana Novak Nakir, prof. Vernesa Smolčić, prof. Brenda Andrews, prof. Morag Park i prof. Lynne-Marie Postovit. Rasprave je moderirao hrvatsko-kanadski profesor i znanstvenik sa Sveučilišta u Torontu, **prof. Igor Štagljar**.

Pokrivene su teme iz polja astrofizike, biologije, biokemije, biomedicine, ali i molekularne fizike i molekularne biologije. Osim dijela vezanog uz znanstveno-istraživački rad i postignuća, dio programa tičao se zanimljivosti iz života te karijernih početaka uvaženih znanstvenica.

Uvodnim riječima obratili su se profesor Igor Štagljar, prodekanica Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Marijana Đaković, ravnatelj Instituta Ruder Bošković David Matthew Smith, izvršna direktorica Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ) Irena Martinović Klarić, nj. eks. Alan Bowman – kanadski veleposlanik u Hrvatskoj te ministar znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske Radovan Fuchs. Spomenut je pomak u omjeru zapošljavanja žena, također u znanstvenom sektoru, te je dana potpora da se kroz načelo inkluzije i ravnopravnosti takvim putem nastavi. Dobrodošlicu gošćama, uvaženim gostima i publici u ime fakulteta zaželjela je izv. prof. dr. sc. **Marijana Đaković** te je u svom govoru dala kratki presjek o ulozi fakulteta, znanstvenom kadru te povijesnoj ulozi žena u druš-

Igor Štagljar, Lynne-Marie Postovit, Morag Park, Ivana Novak Nakir, Brenda Andrews, Vernesa Smolčić i Alan Bowman

Sudionici konferencije

izv. prof. Marijana Đaković

Ministar Radovan Fuchs

Međunarodna konferencija

tvu i znanosti.

– Naša je zadaća mijenjati društvo kakvo poznajemo – najbolje, naglasila je pri otvorenju konferencije prodekanica Đaković.

Ministar znanosti i obrazovanja **prof. dr. sc. Radovan Fuchs** pohvalio je ovakvu znanstveno-edukativnu suradnju između dvije zemlje te je naglasio

da je načelo ravnopravnosti u znanstvenoj djelatnosti od izuzetnog značaja.

Znanstvenice (tri iz Hrvatske i tri iz Kanade) govorile su o svojim putovima u znanosti, nekim osobnim pojedinostima te životnim inspiracijama. Kanadska genetičarka **Brenda Andrews** u predavanju se dotaknula studija o transkripciji i funkcijama proteina kinaze kod kvasca, kao i pionirskog rada s Charlesom Booneom na genetskim mrežama. Naglasila je da su prilike za žene u području biomedicinskih istraživanja danas doista velike, posebice jer valja otkriti još mnogo nepoznanica u temeljnim biološkim pitanjima. Profesorica biologije i voditeljica istraživačke grupe na Institutu "Ruder Bošković" u Zagrebu **Iva Tolić** istaknula je podršku obitelji kao važan element u svom obrazovnom i znanstvenom putu. Naznačila je glavne značajke biofizičkih istraživanja o diobenom vretenu u mitozu i mejozi. Inspirativno predavanje održala je **Morag Park**, profesorica na odsjecima za onkologiju i biokemiju na Sveučilištu McGill. Spomenula je da je volju za naučavanjem dobila još od učiteljice iz biologije, a za daljnja istraživanja u polju onkologije (raka dojke) zainteresirala se čitajući djela i radove znanstvenih autoriteta kao što su Brenda Milner, Barbara McClintock, Rosalind Franklin i Marie Curie. Nakon govora uslijedila je panel-rasprava u kojoj su se komentirale životne situacije i kako odabrati put bavljenja znanosti. Također, raspravilo se o brojnim prilikama i izazovima za žene u svijetu znanosti.

Cilj ove zanimljive međunarodne konferencije bio je povezati hrvatske i kanadske znanstvenice, razviti istraživačka partnerstva te ujedno približiti znanost i privatni sektor.

– Govornice su pokazale koliko su žene danas predstavljene u znanosti. To su odreda svjetski poznate znanstvenice, a ova predavanja su nam pokazala da je samo nebo granica kad se radi o ženama i njihovom uspjehu u znanosti. To je jako inspirativno za mlađe generacije, pogotovo za one mlađe znanstvenice koje možda misle da će ih nešto u životu sputavati da postignu to što su naše kolegice postigle. Trebate imati svoj cilj i jednostavno "grabiti" velikim koracima prema naprijed. Mislim da je onda, kako sam već rekao, stvarno samo nebo granica, za Universitas je rekao profesor Štagljar.

prof. Igor Štagljar

Sporazum o suradnji

VELEUČILIŠTE "MARKO MARULIĆ"

Lovorka Blažević i Damir Boras

VELEUČILIŠTE "MARKO MARULIĆ"

ZAJEDNIČKI PROJEKTI

Potpisan Sporazum o suradnji između Sveučilišta u Zagrebu i Veleučilišta 'Marko Marulić' u Kninu

U Kninu je potpisan Sporazum o suradnji između Sveučilišta u Zagrebu i Veleučilišta 'Marko Marulić' u Kninu. Sporazum su potpisali rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. **Damir Boras** i dekanica Veleučilišta 'Marko Marulić' u Kninu **Lovorka Blažević**

Potpisivanje Sporazuma o suradnji otvara mogućnost provedbe zajedničkih znanstveno-istraživačkih projekata i međusobne razmjene informacija o rezultatima istraživanja i objavljivanju znanstvenih radova u nacionalnim i međunarodnim

znanstvenim časopisima, zajedničkom sudjelovanju i organizaciji simpozija i seminara te drugih znanstvenih skupova, izdavanja i razmjene znanstvenih i stručnih publikacija te razvijanja novih metoda poučavanja, poput učenja na daljinu. Razvijanje suradnje između

dviju institucija teži poboljšati kvalitetu visokoga obrazovanja i suradnje između studenata i studentskih organizacija u području akademskih i kulturnih aktivnosti u svrhu razvijanja međukulturalne svijesti neophodne za uspješnu poslovnu komunikaciju na

drugim područjima za koje se pojavi zajednički interes.

Uz rektora i dekanicu, potpisivanju Sporazuma o suradnji prisustvovali su: potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske Anja Šimpraga, gradonačelnik Grada Knina Mario Čačić, sa Sveučilišta u

Zagrebu prorektor za inovacije, komunikacije i transfer tehnologije prof. dr. sc. Miljenko Šimpraga, dekanica Prehrambeno-biotehnološkoga fakulteta prof. dr. sc. Jadranka Frece, prodekan Fakulteta šumarstva i drvne tehnologije prof. dr. sc. Josip

Margaletić i izv. prof. dr. sc. Tomislav Galović s Filozofskoga fakulteta, zatim predsjednica Upravnoga vijeća Veleučilišta "Marko Marulić" u Kninu Ana Marić te prodekanice Veleučilišta prof. dr. sc. Marija Vrdoljak i Anita Pamuković. **UNIZG**

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Predstavljena knjiga Ivana Obadića o akademskim slobodama u prijedlozima novih zakona

Ne sjećam se da je neki prijedlog zakona i rasprava o njemu rezultirala knjigom...

Ustvrdila je to dr. sc. Ksenija Turković, profesorica sa zagrebačkog Pravnog fakulteta i bivša potpredsjednica Europskog suda za ljudska prava, na predstavljanju knjige **Ivana Obadića** pod naslovom *Akademске slobode u prijedlozima novih zakona*. Turković je ujedno i recenzentica knjige, uz prof. Gvozdena Flegu i akademika Ivicu Kostovića.

Nakladnik knjige je Sveučilište u Zagrebu, a autor Ivan Obadić docent na Pravnome fakultetu i predsjednik Sveučilišnoga savjeta Sveučilišta u Zagrebu.

Okosnicu knjige i njenoprvo poglavlje (str. 15-110) tvori analitička studija *Prilog raspravi o Nacrtu zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti i o Nacrtu zakona o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju*, koju je Senat Sveučilišta u Zagrebu, na sjednici 19. srpnja 2022., usvojio kao vla-

Predstavljanje knjige Ivana Obadića

BRANKO NAD

stito stajalište. Riječ je o pravnoj analizi zakonskih nacrti koji se nalaze u saborskoj proceduri, a koja usporedno uzima u obzir alternativne prijedloge drugih zakonskih inicijativa i koja nudi prihvatljiva i održiva zakonska rješenja kako bi se u tijeku saborske procedure mogle izmijeniti sporne i neustavne odredbe i takona vrijeme spriječiti nepovoljne posljedice forsiranog donošenja ovih sistemskih zakona. Analiza je naime pokazala da se u pozadini predloženih zakonskih rješenja ocrta koncept uspostavljanja političkog nadzora nad sveučilištima i akademskom zajednicom. Autor je ekspertne uvide iz *Priloga raspravi*... dodatno nadgradio i produbio u zaključnim razmatranjima petog poglavlja knjige.

Knjiga predstavlja kompendij nužnih pravnih znanja kojima bi trebali ovladati svi koji se upuštaju u reformske zahvate u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, jer u odvojenim poglavljima donosi dokumente u podlozi aktualne rasprave o reformi sustava znanosti i vi-

Knjiga bi trebala dati poticaj političkim faktorima i tijelima da systemske zakone za područje znanosti i visokog obrazovanja ne donose na prečac, bez provedene meritorne rasprave i stvarnog dijaloga s akademskom zajednicom

sokog obrazovanja, zatim sistematizirana obvezujuća pravna shvaćanja Ustavnog suda RH o sustavu znanosti i visokog obrazovanja i naposljetku međunarodne i europske dokumente o ovoj tematici.

Objavljivanjem ove knjige stvorene su stručne pretpostavke za vođenje meritorne rasprave i za uspostavu dijaloga između nositelja političke vlasti i ključnih institucija akademskog života kao što je to Sveučilište u Zagrebu koje je u dosadašnjem postupku donošenja zakona bilo uglavnom ignorirano. Kako bi se ti propusti ispravili i otklonile moguće štetne posljedice, Sveučilište u Zagrebu u javnosti je već iznijelo svoj prijedlog da se predvidi treće čitanje zakonskih prijedloga koji se nalaze u saborskoj proceduri te da se u međuvremenu održi tematska rasprava sa širokim dijapazonom relevantnih sudionika u organizaciji saborskog Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu.

"Knjiga bi trebala dati poticaj političkim faktorima i tijelima da systemske zakone za područje znanosti i visokog obrazovanja ne donose na prečac, bez provedene meritorne rasprave i stvarnog dijaloga s akademskom zajednicom."

RAZGOVOR

Dobitnici Rektorove nagrade za individualni znanstveni i umjetnički rad

Tijekom cijele akademske godine fakultet je održao niz događanja: uređenje eksterijera i interijera, snimanje promotivnog filma, promociju znanstvenih i stručnih aktivnosti na fakultetu i izvan njega

RAZGOVARALA JELENA DROBNJAK

Tijekom svog obrazovanja i stjecanja akademskog zvanja svaki student koji predano radi teži postizanju što boljeg uspjeha. Jedna od nagrada kojom se nagrađuje studentski angažman, odnosno nagrada za najbolje studentske radove znanstvenog sadržaja i umjetnička ostvarenja je Rektorova nagrada, koja je utemeljena radi promicanja znanstveno-istraživačkog i umjetničkog rada te promicanja studentskog stvaralaštva.

Dobivanje Rektorove nagrade studentu je iznimna čast, a ove godine ta čast pripala je studentima 176 radova u raznim kategorijama. O značenju same nagrade te pisanju rada razgovarali smo s dobitnicima Rektorove nagrade za individualni znanstveni i umjetnički rad (jedan ili dva autora) **Karlom Grašić** i **Franom Miškićem**, studentima diplomskog studija sociologije (znanstveni smjer) na **Fakultetu hrvatskih studija** u Zagrebu, za rad "Socijalna konstrukcija identiteta jednojajčanih blizanaca iz perspektive njihovih prijatelja" mentora doc. Erika Brezovca.

Dobili ste Rektorovu nagradu za rad pod nazivom "Socijalna konstrukcija identiteta jednojajčanih blizanaca iz perspektive njihovih prijatelja". Možete li opisati kako ste dobili inspiraciju za navedenu temu?

Fran Miškić: Inspiracija je proizašla iz kolegičina završnog rada u kojem je, budući da je i sama jednojajčani bliznac, istraživala fenomen blizanaštva, ali i iz obostranog interesa za fenomen identite-

DUJE KLARIĆ/CROPIX

ta, odnosno pitanja povezana s procesom formiranja istog. Tako smo zapravo odlučili, da tako kažem, pokušati kroz ovo istraživanje doći do odgovora na pitanja koja smo sami sebi postavljali.

Karla Grašić: Inspiracija za temu temeljena je na osobnom interesu. Kao jednojajčani bliznac, potaknuta vlastitim iskustvom, odlučila sam pobliže istražiti fenomen blizanaštva. Prvo bitno je to rezultiralo istraživanjem fenomena u završnom radu, a s obzirom na to da nas oboje zanima pojam identiteta, zajedno smo to spojili u novo istraživanje koje je uz poticaj mentora pisano u svrhu natječaja za Rektorovu nagradu.

Kako ste se osjećali u trenutku kada ste pronašli svoje ime na listi dobitnika? Jeste li vi prvi vidjeli ili vam je netko javio da ste dobitnici (obitelj, prijatelji)?

Fran Miškić: Za nagradu sam doznao preko poruka koje su mi slali prijatelji. A sami osjećaj je bio, jednostavno, jednom riječju, dobar... teško je dati neki konkretniji, a precizan opis osjećaja.

Karla Grašić: Osjećaj je bio kombinacija različitih emocija, ponajprije sreće i uzbuđenja, svakako je lijepo dobiti priznanje za sav trud koji smo uložili. S obzirom na to da sam se u trenutku objave rezultata nalazila u SAD-u s osam sati vremenske razlike, za nagradu sam doznala pu-

tem čestitaka prijatelja.

Kako biste opisali proces pisanja rada za Rektorovu nagradu? Jeste li naišli na neke zapreke u procesu? Što biste opisali kao najtežu stavku procesa?

Fran Miškić: Ako pitate konkretno za najtežu stavku procesa u slučaju našega rada, mogao bih reći da mi je najteže palo pisanje transkripata zato što je to zapravo jedina stavka u kojoj nisam uživao zbog same "prirode" toga posla. No sve je to dio istog projekta, stoga ne bih ništa mogao izdvojiti kao neku naročitu zapreku. Sve u svemu, bilo je zabavno, užitak.

Karla Grašić: Proces pisanja rada je podosta kompleksan jer se sastoji od mnogo kom-

ponenata, najprije dobre organizacije, usklađivanja sa sudionicima istraživanja, ali i između nas kao autora uz sve fakultetske i privatne obaveze koje smo imali. Nekih većih prepreka nije bilo, a kao teži dio procesa izdvojila bih samu obradu podataka s obzirom na širinu i opseg samog istraživanja.

Da bi se dobilo Rektorovu nagradu, potrebno je biti predan i uložiti puno vremena i truda u rad. S obzirom na navedeno, jeste li očekivali da ćete dobiti Rektorovu nagradu ili vas je iznenadilo? Što za vas znači da ste dobitnici nagrade?

Fran Miškić: Iskreno, nastojao sam ne razmišljati previše o tome zato što se nisam htio

živcirati zbog neizvjesnosti, tako da nisam ništa određeno očekivao, ali lijepa vijest uvijek na neki način iznenadi, pa je tako i ova. A što za mene znači da sam dobitnik nagrade? Kao i svaka nagrada ili priznanje za neki oblik rada, tako i ova nagrada donese i osjećaj ponosa na sav trud koji je uloženo, dobiva se osjećaj da je njome sav taj trud na neki način priznat i legitimiran. **Karla Grašić:** U rad je uloženo jako puno truda i vremena te smo od početka cijelom procesu pristupili u želji i nadi za što kvalitetnijim istraživanjem, a s obzirom na to da je ono pisano za svrhu natječaja, svakako smo se nadali da će naš trud biti nagrađen, što je za nas značilo veliku pohvalu u akademskom, ali i u osobnom smislu.

Imate li nekih planova za budućnost? Može li akademska zajednica očekivati još vaših znanstvenih članaka i istraživanja?

Fran Miškić: Nadam se da može, težiti ćemo tome. Ne znam što bih tu još mogao dodati.

Karla Grašić: Pisanje znanstvenih radova i izrada istraživanja na teme koje su nam u interesu svakako je nešto u čemu oboje pronalazimo zadovoljstvo, stoga to zasigurno ulazi u naše planove za budućnost.

Za kraj, želite li nešto posebno istaknuti kao bitno u pisanju rada ili dati savjet kolegicama i kolegama koji se odvažaju prijaviti na natječaj za Rektorovu nagradu.

Fran Miškić: Jedino što bih u tom kontekstu mogao reći, iako nije neki naročit savjet, samom pisanju rada ili istraživanju treba pristupiti na temelju vlastite znatiželje. Ona da je cijeli proces užitak, a ne obveza.

Karla Grašić: Iako pisanje rada zahtijeva puno odricanja i naporna rada, ohrabrujemo sve kolegice i kolege koji razmišljaju o pisanju rada za Rektorovu nagradu koja ima veliko značenje za dobitnike kao jedno od najvećih priznanja koje student može dobiti za vrijeme svog studiranja. Onima koji se odvažaju na pisanje želimo puno sreće, strpljenja i uspjeha.

Želimo Karli i Franu puno uspjeha u budućnosti te svim dobitnicima Rektorove nagrade 2021./2022. čestitamo, a svim budućim studenticama i studentima koji se žele prijaviti na natječaj za Rektorovu nagradu 2022./2023. želimo puno sreće i uspjeha.

VOLONTIRANJE

Uključi se i ti u projekt '72 sata bez kompromisa'

Volontiranje je jedno od najljepših i najnesebičnijih djela koje pojedinac može napraviti. Osim što se time doprinosi zajednici, ili pak društvu u cjelini, volontiranje je od iznimnog značenja za osobni rast

svake osobe te dodatni razvoj socijalnih vještina. Međunarodni volonterski projekt "72 sata bez kompromisa" pokrenut je prije gotovo 30 godina u Njemačkoj. Od tada, svake godine potiče mlade na volontiranje, ali i na

zajedništvo, solidarnost i beskompromisno pomaganje. U projekt su uključene i razne udruge, institucije i socijalne ustanove te svi zajedno doprinose osmišljavanju aktivnosti i radionica koje za svoj glavni cilj imaju ostvarivanje opće-

ljudskih vrijednosti. Hrvatska je također jedna od zemalja uključenih u projekt, a ove godine projekt se održava od 13. do 16. listopada. Uključeno je 19 lokacija: Beliše, Dubrovnik, Karlovac, Križevci, Krk, Metković, Osijek, Rijeka, Šibenik, Sinj, Sisak, Slavonski Brod, Split, Suhopolje, Vela Luka, Vinkovci, Vukovar, Zagreb. Prijaviti se može samostalno ili u grupi od tri do pet članova, a cijeli proces prijave odvija se na službenoj hrvatskoj stranici projekta. Nemoj propustiti priliku pomoći onima kojima je to zaista potrebno, posebno u teškim ekonomskim situacijama kao što je ova u kojoj se trenutno cijeli svijet nalazi. Uključi se i ti u projekt "72 sata bez kompromisa", postani volonter!

ANA AVRAMOVIĆ

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET
RASPIŠUJE

**NATJEČAJ
za izbor**

1. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto **izvanrednog profesora** za znanstveno područje društvenih znanosti, polje pedagogija za puno radno vrijeme, na neodređeno vrijeme, na *Odsjeku za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*
 2. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto **docenta** za znanstveno područje društvenih znanosti, polje kineziologija za puno radno vrijeme, na neodređeno vrijeme, na *Odsjeku za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*
 3. jednog suradnika u suradničko zvanje i na radno mjesto **poslijedoktoranda** za puno radno vrijeme, na određeno vrijeme, za znanstveno područje humanističkih znanosti, polje filozofija, na *Odsjeku za filozofiju*
 4. jednog suradnika u **naslovno** suradničko zvanje **asistenta** za znanstveno područje humanističkih znanosti, polje filologija, grana kroatistika *Odsjeku za hrvatski jezik i književnost*
- Cjeloviti tekst ovog natječaja, sa svim informacijama o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj, objavljen je na mrežnim stranicama Filozofskog fakulteta u Splitu <https://www.ffst.unist.hr/>

STUDENTI UMJETNIČKE AKADEMIJE IZRADILI PEHARE ZA EUROPSKO PRVENSTVO U VATERPOLU

Nevjerojatno je bilo gledati kako se sportski uspjeh nagrađuje našim radovima

Piše **MILA PULJIZ**

Petra Perković, Roko Rebić i Ružica Rimac studenti su Umjetničke akademije u Splitu. Roko dolazi iz Imotskog i upravo je završio preddiplomski dio studija. Petra dolazi iz Livna, a sada kreće na drugu godinu diplomskog studija, dok je Ružica iz Trogira i završila je drugu godinu diplomskog studija, te joj je na studiju samo preostala izrada diplomskog rada. Nedavno su sudjelovali u zanimljivoj projektu izrade pehara za najbolje vaterpolistice i vaterpoliste u četiri kategorije na održanom Europskom prvenstvu u Spaladium Areni, na inicijativu Hrvatskog vaterpolskog saveza. Ružica je izradila pehar pobjednika (M i Ž), Petra pehar najboljega golmana (M i Ž), a Roko pehar najboljeg strijelca (M i Ž), kao i pehar najboljeg igrača (M i Ž). Studente je, kako bi izradili što bolje rješenje, od početka do kraja mentorirao doc. Đani Martinić, magistar kiparstva i voditelj kolegija Kiparstvo 3 i Kiparstvo 4 preddiplomskog studija na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu. Više o projektu kazala nam je Ružica Rimac.

Koja je pozadina ove priče,

kako je uopće došlo do izrade pehara?

- U ovaj smo se projekt uključili na inicijativu našeg profesora Đanija Martinića koji je stupio u kontakt s Klesarskom školom na Braču i ravnateljicom gđom. Tamarom Plastić. To je bio interni natječaj između nas studenata gdje smo trebali ponuditi najbolja rješenja za pehar u nekoliko kategorija: pehar pobjednika, pehar najboljega golmana, pehar najboljeg strijelca i pehar najboljeg igrača. Dosta je studenata sudjelovalo u projektu, ali su na kraju ideje nas troje odabrane kao najbolja rješenja.

Tko je napravio koji pehar? Kako je došlo do ideje za izgled pehara, čime ste se vodili, što vas je inspiriralo?

- Gledajte, trebali smo naći rješenje kako napraviti stiliziranu formu koju kamen kao materijal može podnijeti. Svatko je radio za sebe, ali smo imali istu ideju što se tiče motiva. Kada pomislimo na vaterpolo kao sport, prvi motiv koji pada na pamet je voda. Ta voda u obliku vala je prisutna u sva tri pehara. U Rokovu radu je prikazana stilizacija u kojoj se ljudska figura vaterpolo sportaša koji puca pretvara u val. U Petrinu rješenju su prisutne dvije ljudske figure u obliku

JOŠKO PONOŠ/CROPIX

Roko Držislav Rebić, Petra Perković i Ružica Rimac
JOŠKO PONOŠ/CROPIX

valova koje prikazuju trenutak kad strijelac puca, a golman brani. Ja sam napravila torzirajuću formu sa završetkom u obliku vala na kojemu se nalazi vaterpolo lopta. Na torzirajućem djelu su istaknu-

ti dijelovi grada Splita. Priča je išla u suradnji s Klesarskom školom Brač, na koji način?

- Već smo i prije surađivali s Klesarskom školom na Braču. Ovom prilikom je Hrvat-

ski vaterpolo savez kontaktirao Klesarsku školu na Braču, gdje je škola preuzela zadatak za izradu nagrade za prvenstvo. Kako je klesarstvo zanat obrade kamena, školi je trebala naša pomoć u prona-

lasku najboljeg vizualnog rješenja. Kada smo imali gotove radove, profesori i ravnateljica iz Klesarske škole su kao žiri došli kod nas na kiparstvo vidjeti radove, te odabrati najbolje.

Cijelu priču vodio je prof. Đani Martinić? Na koji način vas je on vodio i mentorirao?

- Profesor Đani Martinić odigrao je veliku ulogu u ovom projektu. Uz to što nam je predstavio projekt, cijelo vrijeme nas je neumorno vodio i bio nam potpora. Približio nam je osjećaj kako je sudjelovati u natječaju te nas je na taj način pripremio na život nakon studija. Znao nam je dati kritiku, ali je bio široke ruke kad nam je trebala pomoć. Od nas je izvukao maksimum kako bi radovi na kraju bili što bolji. Vodio nas je od početka pa sve do kraja.

Posebna je čast što su pehari napravljeni od autohtonog dalmatinskog kamena, zar ne? Nakon što je sve završilo, kakvi su osjećaji?

- Smatramo da je velika čast što je prvenstvo održano u Hrvatskoj te što su pehari napravljeni od bračkog kamena. Trebamo predstaviti svoju zemlju onakvom kakva jest, prekrasnom ljepoticom punom prirodnih bogatstava, povijesne baštine, koju krasi prekrasno Jadransko more. Sve od navedenog je prisutno u peharima koje smo dizajnirali, ali najveća vrijednost se očituje u kamenu koji nije potrebno posebno opisivati, već samo gledati i diviti mu se.

A nama je iznimna čast što smo imali priliku biti dio ove priče. Lijepo je što nam je unutar studija pružena prilika sudjelovati u ovakvom natječaju, jer nas je na neki način pripremio na buduću život nakon studija. A radost je još veća kada vidimo ishode. Nevjerojatno je bilo gledati kako se sportski uspjeh nagrađuje našim radovima. Strujili su osjećaji sreće i ponosa koji su sve više rasli kad smo dobili podršku od obitelji i bliskih ljudi. Stvarno nešto prekrasno.

Planovi za budućnost?

- Trenutno pažnju želimo usmjeriti prema razvijanju u kiparstvu. Cilj nam je što više razviti vještinu modeliranja, isprobati rad u što više materijala te kvalitetno naučiti pričati likovni jezik. Želimo što više iskoristiti akademiju u smislu upijanja znanja i vještina, kako bi nam poslije bilo lakše u našem stvaralačkom životu i na tržištu rada.

VLADIMIR DUGANČIĆ/CROPIX

EUROPEAN ASSOCIATION FOR INTERNATIONAL EDUCATION

Sveučilište u Splitu predstavilo se u Barceloni

EAIE – European Association for International Education europski je centar ekspertize, umrežavanja i jačanja internacionalizacije visokog obrazovanja. Najpoznatija je aktivnost ove asocijacije godišnji sajam/konferencija koja se svake godine održava u drugom gradu. Ove godine u Barceloni se okupilo oko 6300 profesionalaca iz područja visokog obrazovanja, uključujući visoka učilišta, nacionalne agencije, agencije za regrutaciju stranih studenata... Osim izlagačkog prostora, konferencija nudi i cjelodnevne

radionice i predavanja o raznim temama iz područja internacionalizacije visokog obrazovanja. Hrvatska visoka učilišta, među kojima i Sveučilište u Splitu, predstavila su se u sklopu štanda Study in Croatia, inicijative Agencije za mobilnost i programe EU-a te Ministarstva znanosti i obrazovanja. Predstavnici Sveučilišta u Splitu su prof. dr.sc. Durdica Miletić, prorektorica za međunarodnu suradnju, Ivana Pletković, pročelnica Ureda rektora, Ana Čosić, voditeljica Odjela za međunarodnu suradnju, izv.prof.dr.sc. Rena-

ta Pecotić, prodekanica za nastavu i studentska pitanja Medicinskog fakulteta i doc. dr. sc. Katija Kalebić Jakupčević, pročelnica Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta.

MILA PULJIZ

PROF. KAŽIMIR HRASTE, UMJETNIK, KIPAR,
SVEUČILIŠNI PROFESOR, AKADEMIK, DOBITNIK
BROJNIH NAGRADA I DRŽAVNIH ODLIČJA

Akademik, a rajska ptica

Kultura je univerzalna. Da nije takva, ne bi mogla povezivati i oplemenjivati narode. Kultura je magnetsko polje koje nas štiti od ratova i destrukcija. Kultura nije sportska disciplina, to je stanje duha

Kažimir Hrašte:
Prihvaćati
tuđu kulturu
znači i
sebi nešto
pridodati,
kao što su i
drugi od nas
uzimali

PİSE: **ŽELJKA SIJERAK RADAS**
SNIMIO: **ZORAN ALAJBEG**

Profesora Kažimira Hraštu nemoguće je opisati u nekoliko rečenica uvođa. Nije moguće u nekoliko riječi sažeti njegov rad i utjecaj koji je već sada ostavio na Split, Dalmaciju, ali i Hrvatsku. Kažimir Hrašte, čini nam se, prije svega je umjetnik, zatim kipar, profesor na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu, dobitnik velikog broja nagrada za svoj rad, ali i državnih odličja, akademik, pristupačan i otvoren sugovornik od kojeg cijelo vrijeme učite, osoba koja vas potiče na promišljanje o društvu i svijetu u kojemu živite, ali i koji vas istančanim smislom za humor svako malo nasmije.

Toplinski val na svom je vrhuncu. Nakon što je sunce palo, usprkos neposrednoj blizini mora, *na Mornaru* je vruće, ali to nas ne priječi da radosno uplovimo u dvoipolsatni razgovor s našim profesorom.

Rođeni ste na Braču?

– Da. Otac mi je bio lučki kapetan i rođen sam u zgradi današnje lučke kapetanije u Supe-tru. To je kuća koja stoji uz rub rive. Prostor doruba moras jedne strane bio je ograđen zidom s dvorišnim vratima, a s druge strane bila je gusterna. Dvorište smorem. To je bio prostor moga djetinjstva. Kad mi je bilo šest godina, preselili smo se u Omiš. Tamosam završio osnovnu školu, u Splitu srednju umjetničku, a Akademiju u Zagrebu. Onda sam se vratio u Split. Ostati u Zagrebu nije mi bila opcija. Teško je to opisati. Važno mi je da sam kraj mora, ne da bih uživao u njemu. Nije mi bilo važno kupanje ili ribolov, meni je bitan rub. Da je more tu, a da sam ja

na njegovu rubu. U jednom razgovoru Jure Kaštelan mi je rekao: “Pa to je normalno. Moraš imati crtu ishodišta od koje ideš i kojoj se vraćaš.” I to je ta crta.

A Brusje?

– Moj otac je iz Brusja. Vodio bi nas svake godine na Hvar, u posjet noni. Miris otoka trajno mi je ostao urezan. Išli smo iz Omiša našim malim brodom i spavali u vali Jagodni. Za mene Brusje ima posebnu energiju. Smatram ga svojim zamjen-skim mjestom rođenja. Snažno ga osjećam.

Zbog ljubavi prema brodovima malo je nedostajalo da postanete pomorac, a ta ljubav je zapravo i ishodište vaše umjetnosti?

– Oduvijek sam volio more i brodove. Bio sam, i još sam, fasciniran njima. Zapravo sam se kao dječaci zbog te fasciniranosti brodovima skoro utopio. Spasila me žena koja me slučajno vidjela kako padam u more. A što se dogodilo? Otac mi je napravio malu maketu drvenog broda koji je bio privezan konopčićem. Ja bih trčao rubom mola i vukao taj brod za sobom. Što sam ja brže trčao, brod je radio veće valove i tako sam, trčeći, jednostavno istrčao mol i pao u more. Još se i danas zorno sjećam utapanja, poniranja, mjehurića, svega... Ali to nije uništilo moju očaranost morem i brodovima. Prvo što sam napravio vlastitim rukama uopće predstavljalo je pramac broda, ali samo taj dio. Mislim da sam uspio napraviti ono što sam želio i na to sam bio jako ponosan. To je bilo prije nego što sam krenuo u školu, a onda sam u osnovnoj školi počeo samostalno izrađivati razne predmete, što bi mi god padalo na pamet. Teško je to objasniti. Jednostavno sam

osjećao potrebu dokazati sebi da ja to mogu napraviti.

Imali ste slobodu birati profesiju?

– Moji roditelji prema meni nisu bili kao ovi današnji roditelji. Oni su samo šutjeli, promatrali i puštali. Pustili su me da budem to što jesam. S druge strane, bio sam najmlađi od troje djece pa sam tako imao privilegij postati što god sam htio.

Njima ste posvetili i monografiju?

– Da. Bili smo jako bliski. Beskrajna ljubav, to su mama i tata.

Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu?

– U Splitu je postojao dio zadržarskoga Filozofskog fakulteta. To su bili nastavnički studiji, među ostalim i studij likovne kulture, na kojem sam se zaposlio kao asistent i tada sam s kolegama razgovarao o osnivanju Umjetničke akademije. Ta tema

imala je dugu povijest u Splitu. Moj pokojni prijatelj Ivica Mandić postao je tada pomoćnik ministra znanosti. Pitao sam ga bi li podržao inicijativu za osnivanje Umjetničke akademije u Splitu i on je to prihvatio. To je bio početak velike akcije osnivanja Akademije. Prvo sam se javio Gorkom (Žuveli). Bila je to na svoj način nemoguća misija jer, osim entuzijazma, nismo imali gotovo ništa. Objektivno, nismo imali uvjete, nismo imali ljude ni zgradu, ništa osim velike želje. No uspjeli smo motivirati pojedince koji su nam se pridružili i koji su pridonijeli da se osnuje institucija koja je, to sam duboko uvjeren, dala i daje ogroman doprinos kulturi Splita i Hrvatske. Danas, nakon 25 godina još uvijek nemamo zadovoljavajuće uvjete, ali to ostaje zadatak generacijama koje dolaze.

Akademija sutra?

– Živimo u društvu koje nema pretjerano sluha za kulturu. S druge strane, svakoj umjetničkoj akademiji potrebni su stalni iskoraci, nove ideje, tehnologije i novi pogled na umjetnost. Studente je potrebno – naravno, koliko je to uopće moguće – pripremati na odgovore novim izazovima. Profesori su dužni poticati u tom smislu, imati utjecaj. No društvo treba biti svjesno da ni jedna institucija, pa tako ni Akademija, nije na kratke staze. Za rezultate treba proći određeno vrijeme. To je neka vrsta fine paučine koja se neprimjetno plete i nevidljiva je na početku. Tek nakon nekog vremena vidiš rezultate i onda shvatiš njezinu funkciju i zato je neophodno imati sluha i strpljenja za taj proces.

Uz Akademiju, tu je i Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, koji je također neophodan ovom

gradu i sredini. Te dvije ustanove humanističkog usmjerenja, svaka na svoj način, pridonose da se društvo gradi iznutra.

Umjetnost vs. potreba tržišta?

– To da ljudi kupuju umjetnine kao vid nekretnine ili, točnije, pokretnine, da je umjetnost doslovno i otvoreno postala roba, daje ona na tržištu kao i svaka druga roba, nije osobito nova tema. Tržišno gledano, umjetnost bi se trebala prilagođavati potražnji, što čak načelno nije nužno loše. U povijesti umjetnosti imamo primjere da su najveće narudžbe stvorile i najveća djela. No nikad kao danas umjetnička djela nisu bila doslovno neka vrsta zlatnih poluga, nikad tako otuđena. S druge strane, mi u Hrvatskoj zapravo nemamo tržište umjetnina, ako izuzmemo trgovinu nekim našim mrtvim majstorima za kojima postoji grozničava potražnja u jednom uskom krugu novih buržuja i čija djela dostižu vrtoglave cijene, ali koji izvan Hrvatske ne vrijede mnogo. Naše je tržište umjetnosti konzervativno. No ne radi se samo o tržištu umjetnosti. To je na neki način i javni ukus. Dovoljno je pogledati naše javne natječeaje i narudžbe i što se bira! Naravno, nezdgodno je od nekoga koga nazivate umjetnikom tražiti da zaradi na način da se odrekne sebe, ali glavni paradoks je u nečemu drugom. S jedne strane imate našu javnu (i privatnu) potrebu za umjetnošću zarobljenu u umjetničkom konzervativizmu, a s druge nove, mlade, dobre umjetnike potpuno operirane od potrebe za prodajom, za koje bi bilo kakvo komercijalno prilagođavanje bilo izdaja. Tu se stvorio ogroman jaz koji bi se, po mome mišljenju, mogao pre-

mostiti jedino ako bi se uspjelo odgovoriti na pitanje kako stvoriti potrebu za umjetnošću, ali onakvom kakva danas jest.

Uvijek govorimo o baštini, ali što je s baštinom suvremene umjetnosti?

– U odgovoru na vaše pitanje najprije mi je na pamet pao problem restauracije suvremene umjetnosti, ali onda sam se sjetio da tu imajedan mnogo veći i širi problem. Mi nemamo institucije koje se bave baštinom suvremene umjetnosti, ili nisu kao takve deklarirane. Imamo pozornice za njezino predstavljanje, ali tko i gdje pohranjuje tu umjetnost? Nitko. Neka da je postojala praksa otkupa umjetničkih djela i na taj način se umjetnosti pomagalo i čuvalo je. Danas je to zapravo rijetko i simbolično, ako se i dogodi, to je sporadično, prijateljski, ali nikako sustavno. Mislim da temeljni problem nije nedostatak sredstava za otkup, već nebriga i ignoriranje. Nema entuzijazma i iskrene želje da se sačuvaju umjetnine. Svatko očekuje da to obavi netko drugi. Isto se događa? Taj silni materijal propada, ostavljen je na čuvanje vlasniku (autoru) koji, ako ima prostora, čuva ga, ako nema, pokloni ga ili ga negdje ostavi da propada. Mislim da će se pravi razmjeri vidjeti tek kad se u budućnosti bude pisala jedna nova povijest umjetnosti.

No to je u svakom slučaju tema o kojoj treba govoriti jer suvremenoj umjetnosti (koja je već ostvarena i potvrđena!) hitno treba naći utočište. Cijelo vrijeme govorimo o baštini, ali baština će postati i ono što se danas događa. Imamo veliku produkciju u koju je uloženo nečije vrijeme, volja, ideja, talent, novac na kraju krajeva. To je sve što jedan umjetnik ima. Iстина

“

Kulturna baština, mislim na materijalnu, prije ili poslije osuđena je na propadanje jer je to jednostavno proces. Na našoj Umjetničkoj akademiji imamo Odjel restauracije i konzervacije koji za cilj ima usporavanje toga procesa

Osim ako..., 2022, lim, staklo, visina 300 cm

Kišnica, 2012, aluminijski lim, drvo, visina 75 cm

Ljubimac, 2012, drvo, tkanina, visina 89 cm

Prema dolje I, 1987, drvo, visina 75 cm

je da se danas radi velika količina popratne digitalne dokumentacije, ali gdje ćemo završiti ako nam sve bude virtualno. Drugim riječima, mi smo trenutačno u situaciji da nam hitno treba mjesto samo za pohranu (veliko skladište), prvenstveno da bi se sačuvalo, a zatim strpljenje za čekanje nekog boljeg vremena.

Drugim riječima, naša kulturna baština propada?

– Kulturna baština, mislim na materijalnu, prije ili poslije osuđena je na propadanje jer je to jednostavno proces. Na našoj Umjetničkoj akademiji imamo Odjel restauracije i konzervacije koji za cilj ima usporavanje toga procesa. Velike kulturne zemlje bogate spomenicima imaju puno veće probleme nego male. Naravno, mi spadamo u male, ali dovoljno smo veliki da nam je problem kako zaštititi svoju baštinu. Sada do izražaja dolazi kulturna razina nacije, kako se gospodari, odnosno štiti baština, jer svaka država rješava to na svoj način. Danas govorimo kako novac za čuvanje i obnovu baštine dobivamo iz europskih fondova. Istina je, novac da, ali ne i pamet, a mi se još nalazimo u procesu razmišljanja što bismo uopće htjeli napraviti s tom istom baštinom.

Treba li nam spomenik Dioklecijanu s obzirom na Palaču i turizam od kojeg živimo?

– Pretpostavljam da mislite na skulpturu Dioklecijana koju je prije nekoliko godina napravio moj mladi kolega Đani Martinić, koja je bila predstavljena javnosti Splita i koju stručna publika nije dobro primila, ne zato što skulptura nije bila dobra. Zamjerka je bila neautentičnost. Istodobno, već neko vrijeme, svako ljeto na Peristilu održavaju se nekakvi Dani Dioklecijana i paradišu rimski vojnici odjeveni u iste kostime kao i oni oko Fore Romane u Rimu, naručeni, vjerojatno, iz nekog online kataloga i proizvedeni u Kini. Za razliku od toga, spomenuti kip Dioklecijana iznimno je korektno izveden u stilu rimskih imperijalnih skulptura i djelo je našeg umjetnika. No glavni je paradoks u nečem drugom. Ta "rimski predstava" dio je naše turističke ponude koja Hrvatsku reklamira kao zemlju koju u tek treba otkriti, dakle kao djelić Europe u kojemu još postoje autentični, lokalni, nacionalni, drugdje izgubljeni duh. Problem je u tome što se u tu glorifikaciju lokalnoga uvezuje Dioklecijanova palača koja zapravo govori o internacionalnosti i univerzalnosti, o uvezanosti Splita u rimski svijet koji je, jedini od svih starih svjetova, doista u stvarnosti ostvario univerzalnost i internacionalnost, što treba razlikovati od suvremene globalizacije, od rikša, "bokerija" i kineskih suvenira. To postavlja i pitanje što znači naša kultura. Imamo li mi danas našu kulturu i jesmo li je ikad imali? Imamo mješavinu više kultura, kao i sve druge kulturne sredine, ali to je prirodni proces u kojemu se prožimaju različitosti. Prihvaćati tuđu kulturu znači i sebi nešto dodati, kao što su i drugi od nas uzimali. Svaka kultura koja se grčevito drži zatvorenom zapravo je nekultura. Jer otvorenošću najbolje štitiš i gradiš svoju kulturu, domovinu, ljude, prirodu. Kultura je univerzalna. Da nije takva, ne bi mogla povezivati i oplemenjivati narode. Kultura je magnetsko polje koje nas štiti od ratova i destrukcija. Kultura nije sportska disciplina, to je stanje duha.

Kažimir Hraste, primanje u redovno članstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti - Razred za likovne umjetnosti (15.06.2022)

“

Živimo u društvu koje nema pretjerano sluha za kulturu. S druge strane, svakoj umjetničkoj akademiji potrebni su stalni iskoraci, nove ideje, tehnologije i novi pogled na umjetnost. Studente je potrebno – naravno, koliko je to uopće moguće – pripremati na odgovore novim izazovima

Vaš je rad uistinu šarolik. Metal, staklo, drvo?

– U skulpturi nikad nisam vidio samo površinu. Tražio sam njezinu unutrašnju strukturu. To me vodilo do različitih materijala. Pitali ste me za staklo. Staklo ima volumen, ali i svojstvo negativna. Kroz njega vidimo drugu stranu, a vidimo i odraz. To je kao savršena misao. Sve je obuhvaćeno, sve vidljivo, vani i iznutra je isto. Uvijek sam težio toj vanjsko-unutarnjoj formi, ali ne samo u fizičkom, nego i u misaonom smislu. Jedna kolegica prokomentirala je moju zadnju izložbu u Galeriji umjetnina riječima da sam napravio modernu špilju. U neku ruku to je točno jer su naši današnji stanovi špilje od knaufa, stakla, stiropora. Bliska mi je ta providnost i nepostojanost. Svoju predzadnju

izložbu, u Galeriji Kula u Splitu, koja je bila napravljena samo za taj prostor, montirao sam i onda srušio tako da je nepovratno izgubljena. Uračunavanje efemerosti u umjetnički projekt, što nije nešto novo. Kod mene ona nosi poruku da je borba za opstanak rada dugoročno izgubljena ako je rad bez odjeka. Ako nam rad stvara opterećenje, onda je najbolje da ga sami eutaniziramo.

Kako je proći pored Pirje?

– Pa draga mi je.

Dražen?

– Dražen je prihvaćen. To je bila jedna dobra ideja u koju je bilo uključeno više sudionika. Mislim da spomenik odiše pozitivnom energijom koja se prenosi na cijeli prostor. Također mi se čini da je tajna prihvatanja te skulpture to što je Dražen tu prizemljen. Uz njega se može sjesti i dodirnuti ga, kao da je jedan od dječaka koji i sad oko njega igraju košarku. To je prikaz mladosti, prije svjetskog uspjeha i slave. On je dječak koji nogama drži košarkašku loptu i gleda unju zagledan u kristalnu kuglu svoje sudbine.

Dječak s kišobranom?

– To je moj unuk! Kći mi je poslala njegovu fotografiju iz šetnje gdje on nosi kišobran. Ali način na koji ga je nosio, kako ga je grčevito držao, važnost koju je osjećao... Upravo taj njegov doživljaj pretočio sam u tu skulpturu.

Raspela?

– U životu sam radio više raspela, ali za svaki mi je bila potrebna priprema kao da mi je prvo. Nastojao sam se ne ponavljati i u sebi naći prostora da imam razlog napraviti ga. Prvo veliko raspelo bilo je ono za crkvu sv. Ante u Kninu. To mi je djelo donijelo veliko iskustvo. To je bilo moje viđenje velike teme. Prije nego što sam ga pokazao fratrima, jedan mi je stariji kolega rekao da se njemu

sviđa, ali tko zna hoće li se sviđati naručiteljima (fratrima). Suočio sam se s dilemom kako napraviti nešto da bude po mome i da se sviđa drugima?! Iz ove distance taj problem ne postoji. Jednostavno trebaš raditi najbolje što možeš; odgovoran si jedino sebi.

Šototajer?

– To je skulptura koja predstavlja bračni par. Puni je naziv *Šototajer i njegova žena*. Kao dijete gledao sam s prozora radove ispred kuće, u moru, i vidio kako se *šototajer* spušta u punoj opremi. Na brodu je ostala njegova žena, koja je pumpala zrak. Rijedak prikaz odanosti i povjerenja.

Gorki Žuvela?

– Bio mi je prijatelj. Posebna vrsta prijatelja, koji vas potiče i kritizira, i osvaja duhom. Pa i onda kad je bio nedosljedan i proturječan, nikad vas nije ostavljao ravnodušnim. Jako mi nedostaje, jako.

Ivo Dulčić?

– On je u mojim formativnim godinama bio ključna osoba (možda i zato što su Hraste nekoć bili Dulčići). U njegovim radovima vidio sam slike koje su mi bile bliske, ali i otkrivao što je to u njima umjetničko. Bio je veliki slikar i umjetnik.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Kakav je to osjećaj?

– Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti sinonim je za autoritet. To je skup vrsnih pojedinaca. Biti njezin član je velika čast i privilegij, s tim da to svaki član zaslužuje i brani ponosob. Ne možeš biti dio velike institucije, a ne biti. Osjećam odgovornost i smatram to velikim izazovom.

I na kraju, tko je zapravo umjetnik?

Možda rajski ptica... No, za odgovoriti na to pitanje trebalo bi najprije odgovoriti na ono što je to umjetnost.

PROF. TOMISLAV JOSIP MLINARIĆ, DEKAN FAKULTETA
PROMETNIH ZNANOSTI SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Vinjete je na hrvatskim autocestama TREBALO UVESTI – DAVNO!

Prometnu strategiju RH pisali su nam Španjolci. Dakle, ako sami nismo u stanju izraditi tako važan nacionalni dokument, onda nam uopće ni ne treba prometni sustav

RAZGOVARAO I SNIMIO:

BRANKO NAD

Jubilarna dvadeseta međunarodna konferencija "The Science and Development of Transport - ZIRP 2022" bit će održana ovog tjedna u Šibeniku, od 28. do 30. rujna. Riječ je o jednoj od vodećih konferencija u području prometa, logistike i aeronautike, s jasnom međunarodnom prepoznatljivošću. Vrijednost konferencije je i u umrežavanju znanstvenika, istraživača u ovom području uz promociju vlastitih dostignuća i spoznaja.

Fokus ovogodišnjeg ZIRP-a bit će na "Long-Term Sustainability in Transportation and Logistics - Covid-19 Aftermath", pa će vodeći međunarodni i domaći stručnjaci komentirati aktualnosti uz prikaz smjernica za uspješnije savladavanje prisutnih, ali i mogućih problema u domeni prometa, logistike i aeronautike.

Koji su rezultati prvih analiza prometa na Pelješkom mostu i pristupnim cestama nakon špice turističke sezone? Jesu li se sektori prometa i logistike oporavili od poteškoća uzrokovanih pandemijom i što nas čeka u zadnjem kvartalu godine? Koji su trendovi u djelovanju opskrbnih lanaca te kako riješiti prisutna "uska grla"? Ovo su samo neka od pitanja koja će se razmatrati na ZIRP-u.

A mnoštvo pitanja za prvog čovjeka Fakulteta prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, koji konferenciju i organizira, imali smo i mi u Universitasu. Riječ je, dakako, o dekanu Prometa prof. dr. sc. Tomislavu Josipu Mlinariću.

Točnije bi bilo "dosadašnjem" dekanu, jer s početkom listopada odlazi u prorektorski tim novoizabranog rektora zagrebačkog sveučilišta prof. dr. sc. Stjepana Lakušića. Mlinarić je već dobio nasljednika te će ga na čelu Prometa zamijeniti novi dekan izv. prof. dr. sc. Marko Šostarić, dosadašnji prodekan za znanost i vanjsku suradnju, kojeg ćemo pobliže predstaviti u sljedećem Universitasu.

Prije svega, zanimalo nas je kako Mlinarić kao stručnjak gleda na promet i prometnu povezanost u Hrvatskoj. Nažalost, kaže naš sugovornik, još uvijek ni približno ne iskorištavamo ogroman potencijal koji Republika Hrvatska zbog svojih luka i geografskog položaja zapravo ima. Razlog tome je prije svega naš potpuno pogrešan pristup razvoju prometnog sustava gdje smo prvo isključivo ulagali u autoceste i pri tome smo potpuno zanemarili razvoj ostalih prometnih podsustava:

“

O podizanju razine prometne kulture treba pitati psihologe, posebice glede utjecaja kućnog odgoja, ali i tradicionalnih stavova da se vrijednost osobe u društvu mjeri markom automobila koji vozi

Poštujete li ograničenje brzine na prometnicama?

- Taj je proces trebalo provoditi paralelno jer tek bismo onda postigli cijeli niz dodatnih gospodarsko-socijalnih efekata ključnih u razvoju naše zemlje. Dakle, zanemarujući željeznički prometni podsustav, danas svjedočimo prije svega disfunkcionalnom sustavu gradsko-prigradskog i regionalnog putničkog prijevoza u okruženju svih većih urbanih sredina Hrvatske, kojem bi u pravilu upravo željeznica bila glavni nositelj. Niti jedan veći grad u Hrvatskoj uključujući Zagreb nema kvalitetnu željezničku vezu prema pripadajućim im zračnim lukama. Naše morske luke nemaju adekvatne željezničke veze prema nedostajućim pozadinskim logističkim distributivnim centrima i Hrvatska se i dalje nije u stanju pozicionirati zahvaljujući svojoj prometnoj infrastrukturi kao logistička platforma srednje Europe, prema jugoistočnoj Europi, ali i prema Aziji. Zato, dok god ne učinimo ozbiljan zaokret u našoj

prometnoj strategiji, ne napravimo "reset" postojećih investicijskih projekata u prometnu infrastrukturu i ne osmislimo kvalitetne operativne programe za njihovo dovršenje, bojim se da ćemo propustiti još jednu veliku šansu za gospodarski oporavak i razvoj naše zemlje. Uloga sveučilišne zajednice i svih znanstveno-istraživačkih resursa RH mora biti napokon kvalitetno uključena u procese koji nas pri tome očekuju.

Puno se pisalo i pričalo zadnjih tjedana i mjeseci o Pelješkom mostu. Koliko je on zaista značajan za prometnu infrastrukturu naše države?
-Pelješki most s pristupnim cestama će značajno povećati kvalitetu povezivanja juga Hrvatske te olakšati promet ljudi i dobara. Samim time, potaknut će gospodarski razvoj juga, a posebno poluotoka Pelješca i okolice. Sa stajališta utjecaja na cijelu državu, vjerujem da je Pelješki most značajno pridonio odluci o

ulasku Republike Hrvatske u Schengen jer smo ostvarili jedinstveni teritorij. To će uvelike olakšati i ubrzati prometovanje ljudi i dobara na graničnim prijelazima sa zemljama Europske unije te generirati društvene koristi za cijelu državu.

Vlakom do Splita kao na kraj svijeta

Je li sad vrijeme da se i željeznicom poveže Lijepa naša, npr. Osijek i Pula, što je Slavoncima desetljećima nedostajani san?

-Daljinski putnički željeznički promet u Republici Hrvatskoj priča je za sebe. Njegov katastrofalno stanje posljedica je upravo potpunog izostanka kvalitetnog ulaganja u željezničku infrastrukturu i suprastrukturu koja traje desetljećima. Istra nema direktnu željezničku vezu s ostatkom Hrvatske što je porazna činjenica. Vrijeme za pokretanje investicija u ovaj segment željezničkog prijevoza bilo je još jučer i stvarno je opravdano pitanje kada će se s tim projektima krenuti. Oni su važni i zbog uloge turističkog sektora u gospodarstvu Republike Hrvatske, ali i zbog mogućnosti dodatnog razvoja onog dijela industrije u Hrvatskoj koji upravo ovakve projekte svojim proizvodima, tehnologijama i inovacijama može i mora suportirati. Dodatne efekte kod ovih projekata vezane uz energetska održivost i utjecaj na okoliš i s aspekta Europske prometne politike i strategije mislim da nije potrebno dodatno elaborirati.

Pisalo se tjednima i o neprekidnim kolonama na autocestama, o vlaku koji od

Zagreba do Splita vozi 16 sati, nedostatnim brodskim trajektnim linijama... Koliko to šteti našem ugledu odnosno poželjnosti Hrvatske kao turističke destinacije?

-Prilikom planiranja i projektiranja prometnog sustava uvijek se u obzir uzima dopuštanje određenih zagušenja. Naime, Republika Hrvatska je turistička zemlja te kao takva ima vrlo izraženu sezonalnost prometnog opterećenja uzrokovanu turističkom sezonom. To u konačnici rezultira da intenzitet prometa tijekom ljetnih mjeseci na većini prometnica bude višestruko veći nego tijekom ostatka godine. Kada bismo prometni sustav projektirali za takva vršna opterećenja, koja traju svega nekoliko dana godišnje, generirali bismo ogromne troškove, kako one investicijske tako i one potrebne za održavanje, dok bi s druge strane kapacitet sustava veći dio godine bio malo iskorišten. Uzimajući u obzir prethodno navedeno te činjenicu da se takva zagušenja događaju samo tijekom par udarnih vikenda turističke sezone, kao i u većini svjetskih i europskih država, mislim da takva situacija nema štetan utjecaj na poželjnost Hrvatske kao turističke destinacije. Dakako, kada bi uravnoteženo razvijali ostale prometne podsustave naše prometne mreže, oni bi mogli doprinijeti kvalitetnom rasterećenju prije svega cestovnog prometnog podsustava i ti bi efekti bili itekako vidljivi. Tada bi i vožnja vlakom od Zagreba do Splita trajala puno kraće, a podsjetit ću vas da su bila vremena kada je ta vožnja trajala ispod 5 sati. Nažalost, projekt ličke pruge

Tomislav Josip Mlinarić: Još uvijek ni približno ne iskorištavamo ogroman potencijal koji Republika Hrvatska zbog svojih luka i geografskog položaja zapravo ima

“
Daljinski putnički željeznički promet kod nas priča je za sebe. Njegovo katastrofalno stanje posljedica je potpunog izostanka kvalitetnog ulaganja u željezničku infrastrukturu i suprastrukturu koja traje desetljećima

Rotor u Zagrebu

PREVENCIJA ILI STROŽE KAZNE?

U prošlog godini dogodilo se 9146 prometnih nesreća s nastradalim osobama, što je u odnosu na 2020. rast od 18,6 posto. A ni ove godine stanje nije bolje. Što nam to govori o prometnoj kulturi, poznavanju propisa, znakova, poštivanju ograničenja brzine? U pravu ste, kada se uspoređuju podaci s 2020. godinom broj prometnih nesreća je u porastu. No, zbog COVID-19 pandemije i lockdowna, 2020. godina nije usporediva. Broj prometnih nesreća u 2021. godini je bio neznatno veći u usporedbi s pretpandemijskom 2019. godinom, a broj smrtno stradalih čak i manji. Naravno da nas takvi rezultati ne mogu zadovoljiti s obzirom na to da se Hrvatska po broju smrtno stradalih na milijun stanovnika nalazi na dnu Europske unije. Jedan od načina rješavanja ovog problema je postroženje kazni (MUP je novim odredbama Zakona o sigurnosti cestovnog prometa značajno povećao kazne za 8 najtežih prometnih prekršaja) što pokazalo se i nije bilo dovoljno. Potrebno je povećati izvijenost kažnjavanja, vrlo često se kazne na sudovima poništavaju ili propisuju minimalne kazne. Posebne mjere treba donijeti za zaštitu mladih vozača koji su vrlo česti uzročnici prometnih nesreća s najtežim posljedicama. Na primjer, u Velikoj Britaniji mladi vozači dobivaju privremenu vozačku dozvolu i moraju zaslužiti trajnu vozačku dozvolu primjerenim sigurnosnim ponašanjem u prometu kroz nekoliko godina. Nisu za sve krivi mladi, starije osobe iznad 65 godina u EU uzrokuju čak 28% prometnih nesreća te svakako treba pojačati zdravstvene preglede nakon 65. godine. Također, ono u čemu najviše zaostajemo su preventivne mjere, prvenstveno u provođenju edukacija već od dječjih vrtića te kampanja o mjerama povećanja sigurnosti prometa putem televizijskih programa i društvenih mreža. Zalažem se i za osnivanje jedne središnje institucije/agencije koja bi se bavila analizom, ali i predlaganjem mjera povećanja sigurnosti prometa.

O VINJETAMA

Spomenuli smo na početku razgovora gužve na autocestama. Je li konačno došlo vrijeme za ukidanje cestarina, mica-nje naplatnih kućica i uvođenje vinjeta? Svakako. To smo trebali odavno napraviti. Mađarski ili slovenski model elektronskih vinjeta bi bio prikladan i za Republiku Hrvatsku do uvođenja naplate cestarine bazirane na satelitskom pozicioniranju u budućnosti. Kada očekujete da bi se to moglo dogoditi i koliko bi, po vama, tjedna vinjeta trebala koštati? Usporedbe radi, u Sloveniji tjedna vinjeta košta od 15 do 30 eura, u Austriji za 10 dana treba platiti 10 eura... Koliko sam upoznat, Ministarstvo mora prometa i infrastrukture planira skoru promjenu sustava naplate cestarine. Ni sam siguran koje će se točno tehnološko rješenje primjenjivati, ali govorilo se i uvođenju elektronskih vinjeta pa bi se to moglo dogoditi i u sljedećih nekoliko godina. O konkretnim cijenama je teško govoriti bez provođenja adekvatnih ekonomskih i financijskih analiza, ali tarifni model svakako treba biti kreiran tako da potiče ljude koji svakodnevno putuju na posao u druge gradove da više koriste autoceste, a manje ostalu cestovnu mrežu čime će se smanjiti prometne gužve kroz naselja te broj prometnih nesreća u njima.

Mlinarić i Marko Šoštarić, novoizabrani dekan Prometa

koji je započeo 2003. godine, nikada nije dovršen, iz meni nepoznatih razloga.

Gdje su, po vašem mišljenju, ključni problemi hrvatskog prometa, konkretne točke, lokacije, koje bi trebalo u čim skorijem roku nadograditi i modernizirati?

-Ako gledamo ukupni prometni sustav Republike Hrvatske, puno toga zapravo nedostaje. Prije svega, potrebna nam je kvalitetna dorada većine strateških dokumenata koji se odnose na razvoj našeg prometnog sustava. Ja to zovem pomakom paradigme, jer smatram da je ključno koncipirati razvoj prometnog sustava u funkciji prije svega korisnika, u funkciji jednog dijela globalnih logističko-prometnih lanaca i napokon, ne manje važno, u funkciji funkcionalnosti različitih segmenata prijevoznih usluga. Ključni su problemi pri tome nedostatak održivih sustava integriranog javnog prijevoza u svim većim urbanim sredinama Hrvatske, ali i u njihovoj regionalnom okruženju. Daljinski putnički promet pogotovo u funkciji produžene turističke sezone ne može se oslanjati isključivo na cestovnu prometnu infrastrukturu. U teretnom prijevozu treba nastaviti dogradnju dodatnih prekrcajnih kapaciteta naših jadranskih luka, ali i onih na unutarnjim plovnim putovima, poput Vukovara. Prioritetna je izgradnja mreže logističko distributivnih centara u sklopu pozadinskih terminala naših luka i to prije svega u Zagrebu i Vinkovcima. Potrebna je hitna dogradnja i modernizacija željezničke infrastrukture koja povezuje navedene sustave (a to su u najvećoj mjeri i od strane EU-a priznati koridorski pravci) i to na bazi suvremenih inovativnih tehnoloških rješenja kako u kolodvorskoj infrastrukturi tako i onoj kolosiječnoj.

Edukacija od malih nogu

Kako biste komentirali zapravo visoku razinu prometne (ne)kulture u Hrvata, kojoj svjedočimo svaki dan na cestama?

-Odgovor na ovo pitanje bi bolje dali psiholozi, posebice glede utjecaja kućnog odgoja, ali i tradicionalnih stavova da se vrijednost osobe u društvu mjeri markom automobila koji vozi. Prometna kultura se može podići edukacijom o prometnoj sigurnosti i to već od dječjih vrtića. Trebalo bi više predavanja i praktičnih vježbi iz područja prometne sigurnosti uvesti u kurikulum osnovnih škola. Nažalost, trenutno stanje edukacije i iz sigurnosti prometa je takvo da roditelji smatraju da će djeca biti educirana upravo u školi,

a nastavnici u školama podrazumijevaju da su djeca osnove ponašanja u prometu naučila od roditelja. Fakultet je prije nekog vremena već pokrenuo službeni inicijativu da se novi kurikulum osnovnoškolskog i srednjoškolskog programa nadopuni upravo sadržajem iz prometne sigurnosti i prometne kulture. Jedino tako možemo djelovati na povećanje prometne kulture i društvene odgovornosti novih mladih naraštaja. Nažalost, povećanje prometne kulture je dugotrajan proces i nije ga moguće provesti preko noći. Isto tako nakon stjecanja vozačke dozvole vozači nisu primorani pohađati nikakve dodatne edukacije, a preko sredstava informiranja im se ne pružaju dodatne informacije o povećanju sigurnosti vožnje. Potrebno je uložiti puno više sredstava u edukativne kampanje.

Koliko sa svojim studentima razgovarate, koliko ih educirate upravo o tome, o kulturi ophođenja prema drugim sudionicima u prometu?

-Sigurnost cestovnog prometa je vrlo važan segment nastavnog procesa na Fakultetu prometnih znanosti i predaje se kroz najmanje pet kolegija. U izvođenju nastave sudjeluju i vanjski suradnici, prometni psiholozi, a imamo i dobru suradnju s HAK-om te vrlo često studenti sudjeluju u njihovim kampanjama za povećanje prometne kulture i sigurnosti prometa. Upravo nedavno smo imali i zanimljivo predavanje o odnosu prema sudionicima u prometu s invaliditetom kao i slijepim i slabovidnim osobama. Na Fakultetu se već duže vrijeme provode istraživanja o vođenju i usmjeravanju slijepih i slabovidnih osoba u promet.

Koliko se stručnjake vašeg fakultet pita i konzultira prilikom izgradnje novih prometnica, slušaju li vladajući vaše savjete kada je promet u pitanju?

-Nažalost, ni približno onoliko koliko je to po mom mišljenju potrebno. Iako moram priznati da se ta situacija u zadnje vrijeme i na razini Ministarstva i pojedinih većih urbanih sredina polako mijenja. Pri tome valja istaknuti da se ne radi, kada govorimo o prometnim pitanjima, isključivo o Fakultetu prometnih znanosti, jer mi veliki broj naših projekata izvodimo u suradnji s drugim sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu, ali i ostalih sveučilišta u Hrvatskoj.

Mislim da odgovor na vaše pitanje najbolje ilustrira situacija koju smo imali pri izradi prometne strategije Republike Hrvatske koju su pisali Španjolci. Ja sam već nekoliko puta javno rekao, da ako sami nismo u stanju izraditi tako

važan nacionalni dokument, onda nam uopće ni ne treba prometni sustav, ni cijeli jedan dio gospodarstva Republike Hrvatske koji se na nje ga naslanja.

Činjenica je isto tako da gospodarski subjekti, u suradnji sa znanstveno-istraživačkim sustavom RH okupljenim oko njenih sveučilišta, moraju biti u pravilu konzultirani oko ovih važnih pitanja, jer su ove dvije komponente nažalost puno više prisutne u tim procesima u međunarodnom okruženju nego u vlastitoj zemlji. To je nešto što isključivo mogu promijeniti donositelji odluka, a vjerujte mi da smo mi svjesni odgovornosti koji bi napokon preuzeli kod pripreme donošenja odluka u ovako važnim pitanjima.

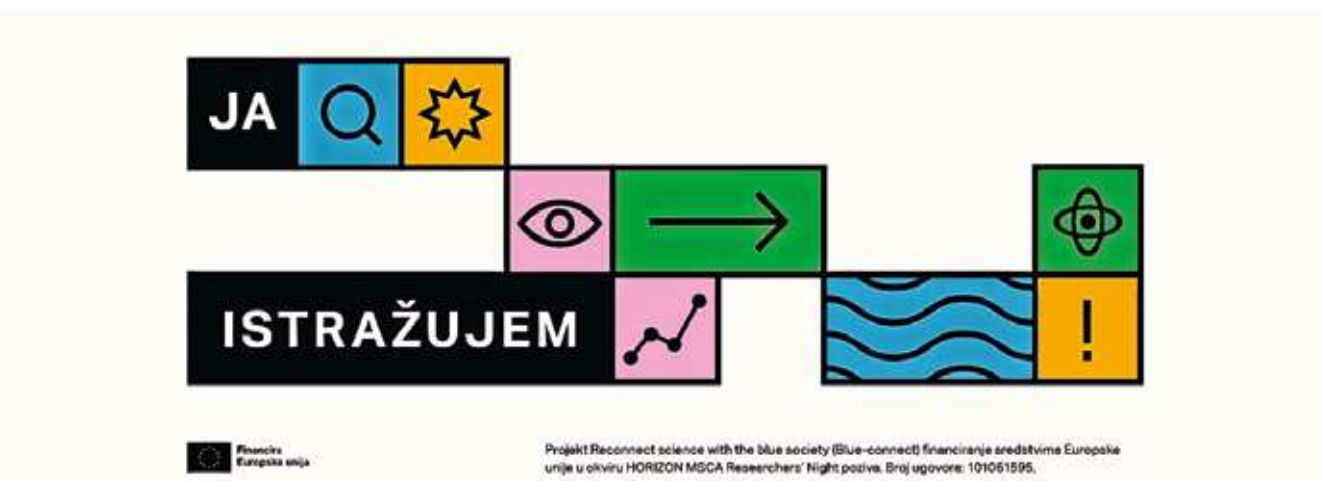
Zagrebački rotor i novi mostovi

Zadnjih godina najveći prometni “događaj” u Zagrebu bila je rekonstrukcija Rotora. Ipak, dojam je da se gužva iz Rotora premjestila samo preko mosta, na križanje sa Selskom, zar ne?

-Prilikom rješavanja problema prometnih zagušenja u urbanim sredinama vrlo je važno stratezijsko planiranje te izbjegavanje točkastih rješenja. Naime, upravo su raskrižja ta koja definiraju propusnu moć mreže te nije moguće povećati propusnu moć mreže utjecajem na jedno raskrižje. Upravo se to dogodilo prilikom rekonstrukcije Rotora gdje se povećanjem propusne moći povećao broj vozila na prvim susjednim raskrižjima čiji kapacitet to nije u mogućnosti propustiti te su se prometna zagušenja samo premjestila s Rotora na neka od tih raskrižja. Međutim, situacija na Rotoru se ipak poboljšala u sigurnosnom smislu. Tamo više gotovo da i nema prometnih nesreća i u starom rješenju je bila u prosjeku jedna dnevno.

Jesu li nam, umjesto novog Rotora, u Zagrebu bila potrebna barem dva nova mosta preko Save?

-Ako se sagledava rješavanje problema Rotora, definitivno bi izgradnja novih mostova preko Save bilo kvalitetnije rješenje jer bi se kroz redistribuciju prometnih tokova značajnije smanjio intenzitet prometa na Rotoru zbog čega više ne bi bila nužna njegova rekonstrukcija. Također je potrebno napomenuti da je dugoročno rješavanje prometnih zagušenja u Zagrebu potrebno sagledavati kroz razvitak javnog prijevoza koji svojim kapacitetima može preuzeti značajna opterećenja te osloboditi urbani prostor od osobnih vozila i staviti ga na korist čovjeku umjesto automobilu.

PRIDRUŽITE NAM SE NA EUROPSKOJ NOĆI ISTRAŽIVAČA 30. RUJNA

Eksperimenti, radionice, igre, edukativne izložbe, znanstvena istraživanja, utjecaj znanosti na svakodnevni život...

Istraživači će predstaviti najnovija znanstvena otkrića na razumljiv i zabavan način, približiti svoj rad javnosti i pokazati utjecaj znanosti na naš svakodnevni život.

Zadnji petak u rujnu rezervirajte za Europsku noć istraživača, koja će se ove godine istodobno održati u 25 europskih zemalja, uključujući i Hrvatsku!

Posjetitelji će imati priliku sudjelovati u brojnim zanimljivim eksperimentima, interaktivnim radionicama, igrama, edukativnim izložbama i predavanjima u pet najvećih hrvatskih obalnih gradova: **Splitu, Rijeci, Puli, Zadru i Dubrovniku.**

Istraživači će predstaviti najnovija znanstvena otkrića na razumljiv i zabavan način, približiti svoj rad javnosti i pokazati utjecaj znanosti na naš svakodnevni život.

”Što bi bilo kad more ne bi postojalo? Koliko smo psihofizički spremni za more i život na moru? Kako (ne) ostaviti trag na planetu? Što je skriveno u zemlji? Kako virtualna stvarnost mijenja gradove? Kako ugljikom gazimo Zemlju? Hrana i zdravlje: što nam proizvođači (ne) govore? Zbog čega nam je potrebna zaštita od elektroenergetskih mreža? Kako klimatske promjene utječu na morske organizme? Što su to podvodni roboti i kako rade? Koji su uzroci i posljedice grijanja Jadrana?”, samo su neke od brojnih tema koje ćemo zajedno istražiti.

Svi sadržaji su besplatni i otvoreni, a Split će istraživače ugostiti u Marmontovoj ulici od 17 do 22 sata.

Pridružite nam se i plovimo, računajmo, dizajnirajmo, liječimo, crtajmo, reciklirajmo, ... **ISTRŽUJMO** zajedno!

Za one koji još ne znaju, organizacija Europske noći istraživača glavna je aktivnost projekta “Blue-connect”, punog naziva *Reconnect science with the blue society*, koji je jedan od 48 projekata odobrenih za financiranje putem Ma-

rie Skłodowska - Curie poziva u okviru programa Horizon Europe, čime se Europska noć istraživača vratila u Hrvatsku prvi put nakon 2019. godine.

”Blue-connect” okuplja partnere iz pet glavnih obalnih gradova sredozemnog dijela Hrvatske, čija istraživanja uvelike karakteriziraju prirodni, biomedicinski, ekološki, društveni i gospodarski aspekti mora.

Projekt provode **koordinator Sveučilište u Splitu** te partneri: **Institut za oceanografiju i ribarstvo, Mediteranski institut za istraživanje života, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša, Sveučilište u Du-**

brovniku, Sveučilište u Zadru, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Sveučilište u Rijeci i STEPRI znanstvenotehnološki park Sveučilišta u Rijeci.

Glavni cilj projekta “Blue-connect” je ponovno povezivanje znanosti s društvom približavanjem istraživanja i istraživača javnosti, jačanjem javnog priznanja znanosti i istraživačkog obrazovanja, te izgradnjom povjerenja i razumijevanja znanosti i njezinog utjecaja na plavo društvo u plavoj regiji.

Projektom je predviđena organizacija dva izdanja Europske noći istraživača (30. rujna 2022. i 29. rujna 2023.

godine), ali i cijeli niz zanimljivih aktivnosti u okviru radnog paketa *Kampanja podizanja svijesti*, koji uključuje javna predavanja, tribine i radionice namijenjene svim dobnim skupinama i kojima se naglašava važnost istraživačkog rada te najavljuje glavna aktivnost – Europska noć istraživača. Uz navedeno, tijekom cijele godine istraživači će u okviru radnog paketa *Istraživači u školama* posjećivati osnovne i srednje škole kako bi učenicima približili znanstvena postignuća te probudili istraživački duh i želju za ostvarenjem karijere u znanosti.

TONKA PETRIČEVIĆ

SEA-EU ALIJANSA

Novi pozivi za umrežavanje istraživača

Cilj projekata je uspostaviti ili ojačati istraživačku i/ili nastavnu suradnju između partnerskih sveučilišta SEA-EU

Piše **IVANA JADRIĆ**

SEA-EU ured Sveučilišta u Kielu je raspisao natječaj za povezivanje mladih istraživača te nastavnika za umrežavanje s drugim SEA-EU istraživačima i nastavnicima. Cilj projekata je uspostaviti ili ojačati istraživačku i/ili nastavnu suradnju između partnerskih sveučilišta SEA-EU. Za potrebe ovog natječaja, osigurat će se sredstva za putovanja u vrijednosti do 3000 € po projektu. Jedini uvjet je da je glavni istraživač sa Sveučilišta u Kielu. Razdoblje provedbe projekata je od 1. studenoga 2022. do 31. ožujka 2023., a prihvatljivi troškovi su troškovi putovanja za istraživače iz Kiela, istraživače iz druge SEA-EU destinacije i financiranje rada istraživača ili studenta pri Sveučilištu u Kielu. Ako se želite prijaviti, požurite jer je rok za prijavu 30. rujna 2022. godine. U slučaju da

nemate kontakt istraživača s kojim biste se rado povezali i sudjelovali u ovom pozivu, slobodno kontaktirajte SEA-EU ured Sveučilišta u Splitu koji će vam pomoći u uspostavljanju prvog kontakta.

BESPLATNI TEČAJEVI NJEMAČKOG JEZIKA U OKVIRU SEA-EU ALIJANSE

Stara latinska poslovice glasi “Quot linguas calles, tot homines vales” (Koliko jezika znaš, toliko ljudi vrijediš). Ugrabi priliku i započni avanturu! Besplatno uči jezike u okviru SEA-EU alijanse. U tijeku je ponuda njemačkog jezika koju možeš učiti na daljinu, online, od rujna tijekom cijelog semestra. Ponudu otvorenih tečajeva pogledajte na web-stranici Virtualnih jezičnih tečajeva SEA-EU alijanse (<https://sea-eu.org/virtual-language-courses-de/>). Tečajevi su otvoreni za studente i djelatnike Sveučilišta u Splitu.

universitas

impressum ♦ **universitas** ♦ hrvatske sveučilišne novine
♦ **redakcija** ♦ Branko Nađ ♦ Tatjana Klarić Beneta ♦ Petar Šarić ♦ Gordana Alfrević

♦ **nakladnički savjet** ♦ prof. Ante Čović, predsjednik
♦ prof. Goran Kardum ♦ prof. Zoran Curić ♦ prof. Mislav Grgić
♦ Red. prof. Kažimir Hraste ♦ prof. Mirjana Matijević Sokol

♦ prof. Vesna Barić-Punda
♦ **fotografije** ♦ Cropix
♦ **glavna urednica** ♦ Mila Puljiz ♦
♦ **zamjenik glavne urednice** ♦ Petar Bilobrk

♦ **nakladnici** ♦ Sveučilište u Splitu i Sveučilište u Zagrebu
♦ **za nakladnike** ♦ prof. Dragan Ljutić i prof. Damir Boras, rektori

♦ **adresa redakcije** ♦ Ruđera Boškovića 31, 21000 Split
♦ telefon 021 558 255

♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/ostalo/sveucilisni-list-universitas;
www.unizg.hr/novosti-i-press/universitas

Pratite nas i na društvenim mrežama
@universitas_st

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI
ZAGREB, ILICA 85

KLASA: 112-10/22-01/01
URBROJ: 251-77-01/6-22-3
U Zagrebu, 16. rujna 2022.

Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti, Ilica 85, Zagreb raspisuje:

NATJEČAJ

- Ad 1.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) u suradničko zvanje i na radno mjesto: asistent, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, umjetničkom polju: Kiparstvo, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu
- Ad 2.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) u stručno zvanje i na radno mjesto: stručni suradnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, umjetničkom polju: Grafika, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu
- Ad 3.
- za izbor 2 izvršitelja (m/ž) u umjetničko-nastavno zvanje i na radno mjesto: redoviti profesor u trajnom zvanju, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, u umjetničkom polju: Grafika, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu
- Ad 4.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) u umjetničko-nastavno zvanje i na radno mjesto: redoviti profesor u trajnom zvanju, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, u umjetničkom polju: Slikarstvo, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu
- Ad 5.
- za izbor 2 izvršitelja (m/ž) u umjetničko-nastavno zvanje i na radno mjesto: redoviti profesor u trajnom zvanju, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, u umjetničkom polju: Animirani film te umjetničkom polju: Umjetnost novih medija i umjetničkih praksi, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu
- Ad 6.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) u umjetničko-nastavno zvanje i na radno mjesto: redoviti profesor, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, u umjetničkom polju: Slikarstvo, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu
- Ad 7.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) u umjetničko-nastavno zvanje i na radno mjesto: redoviti profesor, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, u umjetničkom polju: Animirani film te umjetničkom polju: Umjetnost novih medija i umjetničkih praksi, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu
- Ad 8.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) u umjetničko-nastavno zvanje i na radno mjesto: izvanredni profesor, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, u umjetničkom polju: Grafika, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu
- Ad 9.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) u umjetničko-nastavno zvanje i na radno mjesto: izvanredni profesor, u znanstvenom području: Likovne umjetnosti, u umjetničkom polju: Kiparstvo, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu
- Ad 10.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) u nastavno zvanje i na radno mjesto: viši predavač, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, u umjetničkom polju: Animirani film te umjetničkom polju: Umjetnost novih medija i umjetničkih praksi, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu
- Ad 11.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto: izvanredni profesor, u znanstvenom području: Tehničke znanosti, u znanstvenom polju: Temeljne tehničke znanosti, grani: materijali, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu

- Ad 12.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) u naslovno umjetničko-nastavno zvanje (bez zasnivanja radnog odnosa): izvanredni profesor, u umjetničkom području: Plesna umjetnost i umjetnost pokreta, u umjetničkom polju: Koreografija
- Ad 13.
- za izbor 2 izvršitelja (m/ž) u naslovno umjetničko-nastavno zvanje (bez zasnivanja radnog odnosa): docent, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, u umjetničkom polju: Slikarstvo
- Ad 14.
- za izbor 3 izvršitelja (m/ž) u naslovno umjetničko-nastavno zvanje (bez zasnivanja radnog odnosa): docent, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, u umjetničkom polju: Animirani film te umjetničkom polju: Umjetnost novih medija i umjetničkih praksi
- Ad 15.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) u naslovno umjetničko-nastavno zvanje (bez zasnivanja radnog odnosa): docent, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, u umjetničkom polju: Grafika
- Ad 16.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) u naslovno suradničko zvanje (bez zasnivanja radnog odnosa): asistent, u umjetničkom području: Likovne umjetnosti, u umjetničkom polju: Grafika

- Ad 17.
- za izbor 1 izvršitelja (m/ž) na radno mjesto položaja III. vrste zvanja: voditelj odsjeka, interni naziv: voditelj podrške sustavu, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu na poveznici http://www.alu.unizg.hr/alu/cms/front_content.php?idcat=55&lang=1 (naslovnica/informacije/natječaji).

Rok za podnošenje prijava od Ad 1. do Ad 16. je 30 dana od dana posljednje objave.

Rok za podnošenje prijava za Ad 17. je 8 dana od dana posljednje objave.

Sukladno članku 13. Zakona o ravnopravnosti spolova ("Narodne novine" br. 82/08 i 69/17), na natječaj se mogu javiti pripadnici obaju spolova, a izrazi u muškom rodu koji se koriste u natječaju uporabljeni su neutralno i odnose se na muške i ženske osobe.

Pismene prijave s prilogima dostaviti isključivo na adresu:

Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, Ilica 85, Zagreb

s obveznom naznakom: "Za natječaj – naziv radnog mjesta" za koje se kandidat/kandidatkinja natječe.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAĐEVINSKI FAKULTET
FRA ANDRIJE KAČIČA MIOŠIĆA 26

10001 ZAGREB

raspisuje
NATJEČAJ

- za izbor nastavnika i suradnika (m/ž)
1. Jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstvenonastavnom zvanju redoviti profesor u trajnom zvanu, za znanstveno područje prirodne znanosti, znanstveno polje matematika, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom
 2. jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno nastavnom zvanju izvanredni profesor, za znanstveno područje prirodne znanosti, znanstveno polje fizika, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom
 3. jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno nastavnom zvanju izvanredni profesor, za znanstveno područje tehničke znanosti, znanstveno polje građevinarstvo, znanstvena grana organizacija i tehnologija građenja, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom
 4. jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno nastavnom zvanju izvanredni profesor, za znanstveno područje tehničke znanosti, znanstveno polje građevinarstvo, znanstvena grana prometnice, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom
 5. jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno nastavnom zvanju izvanredni profesor, za znanstveno područje tehničke znanosti, znanstveno polje građevinarstvo, znanstvena grana prometnice, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom
 6. jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno nastavnom zvanju izvanredni profesor, za znanstveno područje tehničke znanosti, znanstveno polje građevinarstvo, znanstvena grana prometnice, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom
 7. jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno nastavnom zvanju izvanredni profesor, za znanstveno područje tehničke znanosti, znanstveno polje građevinarstvo, znanstvena grana prometnice, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom
 8. jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju poslijedoktorand za znanstveno područje tehničke znanosti, znanstveno polje građevinarstvo, znanstvena grana geotehnika, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom
 9. jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju poslijedoktorand za znanstveno područje tehničke znanosti, znanstveno polje građevinarstvo, znanstvena grana prometnice, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom
 10. jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju asistent, za znanstveno područje tehničke znanosti, znanstveno polje temeljne tehničke znanosti, znanstvena grana materijali, na određeno vrijeme u trajanju od 24 mjeseca, s punim radnim vremenom, na teret HORIZON projekta AshCycle Integration of Underutilized Ashes into Material Cycles by Industry-Urban Symbiosis (Z-143-15)
 11. jednog doktoranda na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju asistent, za znanstveno područje tehničke znanosti, znanstveno polje temeljne tehničke znanosti, znanstvena grana materijali, na određeno vrijeme do kraja projekta, s punim radnim vremenom, na teret projekta "KK.01.1.1.07.0060-Kompozitni lagani panel s integriranom nosivom konstrukcijom", u sklopu poziva "Jačanje kapaciteta za istraživanje, razvoj i inovacije, KK.01.1.1.07"
 12. jednog izvršitelja na radno mjesto stručni suradnik, na teret projekta "Razvoj automatiziranog sustava za normiranje resursa kod energetske učinkovite gradnje (NOR-MENG)", na određeno vrijeme do tri godine, s punim radnim vremenom
- Rok natječaja 30 dana.
- Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Građevinskog fakulteta: http://www.grad.unizg.hr/o_fakultetu/natjecaj

SVEUČILIŠTE U ZAGREB
FAKULTET KEMIJSKOG INŽENJERSTVA I TEHNOLOGIJE
10000 ZAGREB, TRG MARKA MARULIĆA 19

raspisuje
NATJEČAJ

- za izbor
1. u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto REDOVITI PROFESOR, prvi izbor (radno mjesto I. vrste) u području Prirodnih znanosti, polje Kemija, u Zavodu za opću i anorgansku kemiju, na neodređeno vrijeme (jedan zaposlenik/ca)
 2. u suradničko zvanje i radno mjesto ASISTENT (radno mjesto I. vrste) u području Prirodnih znanosti, polje Kemija, uz obvezu upisa doktorskog studija, u Zavodu za opću i anorgansku kemiju, na određeno vrijeme (jedan zaposlenik/ca)
 3. u suradničko zvanje i radno mjesto POSLIJEDOKTORAND ili ASISTENT (radno mjesto I. vrste) na projektu "Razvoj potopljenog agregata za male hidroelektrane s niskim padom vode" u području tehničkih ili prirodnih znanosti, u Zavodu za tehnologiju nafte i petrokemiju, na određeno vrijeme do 17. kolovoza 2023. (jedan zaposlenik/ca)
- Cijeli tekst Natječaja objavit će se na službenoj internetskoj stranici Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu (www.fkit.unizg.hr).
- Vlastoručno potpisana prijava dostavlja se u pisanom obliku na adresu: Sveučilište u Zagrebu Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije, 10000 Zagreb, Trg Marka Marulića 19, u roku trideset (30) dana od objave u Narodnim novinama.

Klasa: 112-07/22-01/01
Urbroj: 2181-193-111/1-22-79

Na temelju odluke Stručnog vijeća donijete na 17. sjednici održanoj 14. rujna 2022. godine, Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu raspisuje

NATJEČAJ

I za izbore u zvanja

1. jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje predavač u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje elektrotehnika, za granu telekomunikacije i informatika;

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odjela za stručne studije u Splitu, www.oss.unist.hr

SVEUČILIŠTE
U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-
MATEMATIČKI
FAKULTET
ZAGREB, HORVATOVAC
102A

Fakultetsko vijeće Sveučilišta u Zagrebu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta (dalje u tekstu: PMF) na temelju članka 80. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ

- za izbor
1. u suradničko zvanje i na radno mjesto asistent iz područja prirodnih znanosti, polje geofizika, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Geofizičkom zavodu "Andrija Mohorovičić" pri Geofizičkom odsjeku PMF-a –1 izvršitelj.
- Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=8f5f7340-1219-447d-8288-4cd179fb8eb2>
2. u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktorand iz područja prirodnih znanosti, polje geofizika, grana meteorologija s klimatologijom, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu, za rad na projektu "HRZZ UIP-2017-05-6396 Klimatske promjene i varijabilnost u Hrvatskoj – od globalnih utjecaja do lokalnih zelenih rješenja (CroClimGoGreen)", u Geofizičkom zavodu "Andrija Mohorovičić" pri Geofizičkom odsjeku PMF-a –1 izvršitelj
- Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=54c2ce07-e383-4e7f-b719-4b83e8dfaf2b>
- Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.
- Rok za podnošenje prijava na sve točke natječaja je 30 dana, po objavljivanju natječaja u "Narodnim novinama". Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natječaji).

Na temelju odluka Fakultetskog vijeća (Klasa: 029-06/22-06/0009; Ur. broj: 2181-197-00-22-0004 i Klasa: 029-06/22-06/0009; Ur. broj: 2181-197-00-22-0005 od dana 12. rujna 2022) i članaka 97. i 99. Statuta Pomorskog fakulteta u Splitu

SVEUČILIŠTE U SPLITU
POMORSKI FAKULTET

objavljuje
NATJEČAJ

- za izbor
1. jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu docent u znanstvenom području tehničkih znanosti, polju brodogradnja, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Zavodu za brodogradnju za studij Vojno pomorstvo
 2. jednog suradnika u suradničkom zvanju i na radnom mjestu asistent u znanstvenom području tehničkih znanosti, polju elektrotehnika na određeno vrijeme u punom radom vremenu na Zavodu za Pomorske elektrotehničke i informacijske tehnologije za studij Vojno pomorstvo
- Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Pomorskog fakulteta u Splitu, www.pfst.unist.hr

SURADNJA ZAGREBAČKOG TEKSTILNO-TEHNOLOŠKOG FAKULTETA I INSTITUTA ZA VUNU CRNE GORE

Spoj znanosti, umjetnosti i tradicije

Profesorica TTF-a Ana Sutlović bila je pozvana na sudjelovanje u području realizacije radionica i predavanja u području bojenja vune prirodnim bojama. Održana su i interdisciplinarna predavanja iz područja etnologije, filozofije i kulture mode, biologije i tekstilno-kemijske tehnologije

Peta Međunarodna umjetnička kolonija *Sve boje Crne Gore – bojadisanje vune prirodnim biljnim bojilima* održana je na obalama rijeke Bukovice u pitoresknom gradiću Šavniku od 31. kolovoza do 3. rujna ove godine. Voditeljica projekta je mr. art. Jelena Đukanović iz Instituta za vunu Crne Gore, poznata dizajnerica, kostimografinja i sveučilišna nastavnica. Projekt je podržan od Ministarstva kulture i medija Crne Gore i Općine Šavnik.

Prof. Ana Sutlović s Tekstilno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu tradicionalno je bila pozvana na sudjelovanje u području realizacije radionica i predavanja u području bojenja vune prirodnim bojama. Ovaj jedinstveni projekt objedinjuje znanost, tradiciju i umjetnost te doprinosi očuvanju i revitalizaciji kulturne baštine vune, ali i upotrebe vune u drugim područjima, kao što su poljoprivreda, građevinarstvo i dr. Usvajanjem ideja postavljenih kroz projekt

može se bitno doprinijeti smanjenju zagađenja okoliša i ostvarivanju principa kružnoga gospodarstva, jer vuna ostavljena u prirodi predstavlja zagađenje. Također, u procesima bojenja inzistira se na primjeni autohtonih otpadnih ili lako obnovljivih biljnih izvora te su ove godine za bojenje korištene biljke: lišće crnog jasena, ljuske luka i zelene orahove ljuske. Ovaj međunarodni interdisciplinarni projekt pobuđuje sve veći interes sudionika iz Crne Gore, Hrvatske, Srbije, Bosne i Hercegovine te Italije, što je vidljivo u sudjelovanju brojnih slobodnih umjetnika i studenata dizajna koji tradicijske tehnike filcanja, tkanja i pletenja stečene na radionicama uključuju u suvremene projekte. Osim radionica iz područja bojenja tekstila te tradicijskih tehnika filcanja, tkanja i pletenja održana su i interdisciplinarna predavanja iz područja etnologije, filozofije i kulture mode,

biologije i tekstilno-kemijske tehnologije. Osobiti naglasak dan je na biljku broć čime se doprinosi znanstvenim restauratorskim i arheološkim istraživanjima tekstila te očuvanju staništa ove biljke koja se od davnine koristila za dobivanje tekstila crvenog tona boje. Tema ovogodišnjih kreativnih radionice bio je "twiddle mufs" kojim se Institut za vunu Crne Gore uključio u međunarodnu aktivnost Europske zaklade za vunu i sudjelovao u donaciji "twiddle mufs" proizvoda ljudima s demencijom. Tema je bila izazov slobodnim umjetnicima i studentima dizajna tekstila koji su tehnikama pletenja, mokrog i suhog filcanja realizirali vunene proizvode oplemenjene prirodnim bojama. Radionice, kontakt s vunom u prirodnom okruženju su posebno oduševile djecu osnovne škole iz Šavnika te mališane predškolskog uzrasta iz Nikšića.

UNIVERSITAS PORTAL

KLASA: 112-01/22-01/0007
URBROJ: 2181-203-01-01-22-0002
Split, 08. rujna 2022.
Temeljem odluka Fakultetskog vijeća sa Devete redovite sjednice od 06. srpnja 2022. te Desete redovite sjednice od 08. rujna 2022.

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU raspisuje NATJEČAJ

1. za jednog izvršitelja (m/ž) u naslovnom suradničkom zvanju poslijedoktoranda u znanstvenom području Humanističke znanosti, znanstvenom polju Teologija, na Katedri povijesti kršćanske literature i kršćanskog nauka;
 2. za jednog izvršitelja (m/ž) u naslovnom suradničkom zvanju asistenta u znanstvenom području Humanističke znanosti, znanstvenom polju Teologija, na Katedri moralnog bogoslovlja.
- Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Katoličkog bogoslovnog fakulteta, Sveučilišta u Splitu, <https://www.kbf.unist.hr>.

ODLUKA O PONIŠTENJU DIJELA JAVNOG NATJEČAJA
Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu
Klasa: 112-01/22-02/04
Urbroj: 2181-193-111-22-63
Split, 15. rujna 2022. g.
Na temelju članka 31. Pravilnika o Sveučilišnom odjelu za stručne studije pročelnik Odjela donosi:

ODLUKA O PONIŠTENJU DIJELA JAVNOG NATJEČAJA

1. Poništava se dio natječaja objavljen u Narodnim novinama broj 50, dana 27. travnja 2022. g., u dijelu koji se odnosi na izbore u zvanje i na radna mjesta, pod točkom 3. koja glasi: "jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje predavač, u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje strojarstvo". Ostali dio natječaja ostaje nepromijenjen.
2. Ova odluka o poništenju dijela javnog natječaja stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Narodnim novinama te u svim medijima u kojima je natječaj objavljen.

DOMINA DELAČ, AGRONOMSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Ulaganjem u poljoprivredu podigne se standard cijele države

RAZGOVARAO I SNIMIO
BRANKO NAĐ

Djelatnici zagrebačkog Agronomskog fakulteta Domina Delač, Ivica Kisić, Željka Zgorelec i Aleksandra Perčin objavili su znanstveni rad u cijenjenom časopisu Catena. Bavili su se utjecajem otvorenih požara na kvalitetu tla i vode.

S obzirom na sve veće temperature tijekom cijele godine, praćene intenzivnijim i dužim toplinskim valovima, te promjene u meteorološkim pojavama, povećani broj otvorenih požara zabilježen je svake godine. Kako kod nas tako i u drugim dijelovima svijeta. Ujedno napuštanje poljoprivrednih površina i ruralni egzodus doprinose povećanju opožarenih površina, rekla je tom prilikom za Universitas jedna od autorica Domina Delač, mag. ing. agr., asistentica na Odjelu za agroekologiju Agronomskog fakulteta. Obavljeni znanstveni rad dio je njezine doktorske disertacije.

- Agronomija me privukla zbog moje ljubavi prema prirodi. Rođena sam u Zagrebu, no imam vikendicu u Lici, u Gornjem Kosinju. Od malena sam rado posjećivala Liku, gdje sam imala svoje prve višednevne boravke u prirodi. Prvi koraci po Velebitu, te Ličkim poljima i brdima od najranijih dana je u meni stvorilo dobar osjećaj i mir tijekom boravka u takvom okruženju. Od tada mi se rodila želja da se bavim prirodoslovnim znanostima, govori nam Domina dok ispijamo kavu i odrađujemo fotosession za intervju u prekrasnom okruženju zagrebačke Agronomije.

S obzirom na stanje u hrvatskoj poljoprivredi, koliko nam zapravo nedostaje kvalitetnih kadrova agronomске struke?

-Diplomirala sam Ekološku poljoprivredu i agroturizam 2017. godine na Agronomskom fakultetu. Nažalost, poznajem samo nekoliko kolega iz svoje generacije koji su se zaposlili u poljoprivrednoj industriji ili su pokrenuli svoju poljoprivrednu proizvodnju. Mislim da nije stvar u nedostatku kvalitetnog kadra agronomске struke nego u premaloj mogućnosti zaposlenja u industrijskom sektoru poljoprivrede nakon završetka fakulteta. Također, mislim da nam nedostaje dovoljno mogućnosti za daljnju specijalizaciju u svim područjima

“

Napuštanje poljoprivrednih površina, povećanje neobrađivih šikara, ruralni egzodus, sve su to faktori koji doprinose akumulaciji gorivog materijala pogodnog za nastanak visoko intenzivnih požara

Odljev mladih, sposobnih i ambicioznih ljudi može se spriječiti ako im se ponude kvalitetna radna mjesta za daljnji karijerni razvitak, koji bi podupirao i podizanje obitelji

agronomije, kao i dovoljno sofisticiranih radnih mjesta u tom području.

Sve više čitamo o mladim ljudima koji se okreću zemlji, povratku na selu, poljoprivrednom uzgoju. Što mislite o tome trendu?

-Povratak mladih ljudi u ruralna područja je poželjan i u zadnje vrijeme sve češći trend. Dosta se mladih zbog intenzivnog pritiska modernog načina života, informacija sa svih strana, intenzivnog korištenja društvenih mreža, a i svjetske pandemije okrenulo boravku u prirodi, povratku na selo, a samim time i poljoprivredi. Zanimanje mladih za gradske vrtove kao i za planinarenje dosta se proširilo među urbanom mladeži posljednjih godina. Također, tu je i nezaobilazno zanimanje za permakulturu. Permakultura je skup znanja i vještina koji pruža dosta jednostavna i zanimljiva rješenja za dobivanje i iskorištavanje energije, a samim time i stvaranje kvalitetnih sustava. Kako poljoprivrednih imanja tako i životnih zajednica. U Hrvatskoj postoje kvalitetni tečajevi permakulture koji često pune mještani gradskih sredina.

Na razini države, raspoložemo li dovoljno dobro prirodnim resursima, poglavito pitkom vodom?

-Hrvatska je zemlja sa stvarno bogatim i velikim izvorom prirodnih resursa. Mislim da imamo dovoljno izvora i kvalitetnu pitku vodu. Međutim, ovdje moram spomenuti planirano izgradnje HE Kosinj za koju svako mislim da je nepotrebno pošto u neposrednoj blizini postoji već jedna HE Kruščića. Kosinjska dolina je izrazito bogato područje s brojnim nepresušnim izvorima kvalitetne pitke vode. Također, to je dolina s velikim potencijalom za poljoprivrednu proizvodnju uz pomoć navodnjavanja iz rijeke Like, pošto ona prolazi kroz samu dolinu. Ulaganje u ove potencijale i iskorištavanje ovih prirodnih resursa na održiv način trebao bi biti prioritet. A kako je Hrvatska zemlja koja se nalazi na križanju više zemljo-

pisnih regija, tako postoje brojne prilike za održivo korištenje prirodnih resursa. Područja s velikom energijom vjetra jako se mogu dobro mogu iskoristiti te prenamijeniti energiju vjetra. Uz to imamo i veliki broj sunčanih dana u godini, pogotovo na našem Jadranskom dijelu pa se energija sunca također može dobro iskoristiti. Naravno, to vrijedi i za kontinentalni dio Republike Hrvatske.

Bojite li se da bismo uskoro mogli ostati bez izvora pitke vode, s obzirom na sve veće zagađenje prirode, pa i požare koje obrađujete u svome radu?

-Svakako će doći do povećanja ugroze pitke vode. Mislim da na razini države još uvijek raspoložemo s dovoljno količinom pitke vode, naravno, ako se spriječe ljudske intervencije u ekosustave kao što je planirana izgradnja HE Kosinj, ranije spomenuta. Daljnje korištenje velikih količina umjetnih gnojiva i sintetski proizvedenih sredstava za zaštitu bilja jedna je od najvećih prijetnja, kako površinskih tako i podzemnih voda. Tlo samo po sebi ima veliku ulogu kao filtersko-pufersko dio ekosustava. S obzirom na svojstva tla te na njegovu kvalitetu, pitke vode jesu do jedne granice zaštićene. Unos sintetskih proizvoda u tlo tijekom ci-

Nedostaju nam mogućnosti daljnje specijalizacije u području agronomije

Mladima treba osigurati kvalitetna radna mjesta

Koliko smo u Hrvatskoj daleko od toliko puta proklamiranog "društva znanja"?

U Hrvatskoj postoji stvarno vrijedan izvor kvalitetnih znanstvenika i intelektualni kapital. Mislim da nismo jako daleko od proklamiranog "društva znanja", no svakako ima mjesta za poboljšanje. S obzirom na ukupan broj stanovnika zauzeli bi mjesto visoko na ljestvici, ako bi se radile usporedbe. Ono što nas osporava, rekla bih, jest nedovoljno prilika gdje se često mora odlaziti u druge razvijenije zemlje u svrhu nastavka posla, specijalizacije i usavršavanja. Specijalizacija i usavršavanje nije nikako loše, dapače trebaju se promicati takve aktivnosti... Ono što je problem je nastavak rada nakon povratka u matičnu zemlju. Ne bi ulazila u druga područja i sektore, ovo govorim za svoje područje zanimanja. Može li se ublažiti "odljev mozgova" koji nam se događa zadnjih godina?

Odljev mladih, sposobnih i ambicioznih ljudi može se spriječiti ako im se ponude kvalitetna radna mjesta za daljnji karijerni razvitak, koji bi podupirao i podizanje obitelji. U radnom okruženju naglasak bi trebao biti na kvaliteti i efikasnosti rada, a ne na zadovoljavanju tuđih emocija u cilju sigurnosti posla.

masu odnosno gorivi materijal na šumskom tlu što samo povećava intenzitet i doprinosi širenju katastrofalnih požara.

Moglo se ove sezone vidjeti puno jumbo plakata uz ceste, koji apeliraju na savjest vozača i svih koji bi mogli baciti opušak, zapaliti vatru gdje joj nije mjesto itd... Koliko takve kampanje imaju utjecaja? Broj požara definitivno nije smanjen zbog njih.

-Svakako javne obavijesti poput jumbo plakata imaju utjecaj na smanjenje broja otvorenih požara. Uglavnom su plakati smješteni niz prometnice iz šumska područja koja su posebno ugrožena. Potičem njihovu primjenu, ne mogu nikako naškoditi. Sigurno će plakati zaokupiti pažnju prolaznika, neki će to uzeti u obzir neki će to odmah maknuti s uma.

Je li, umjesto u avione Rafale, trebalo uložiti u flotu novih kanadera?

Mislim da povećanje kanadera ne može nikako naštetiti, podupirem njihovu nabavku.

Što mislite da je potrebno za prevenciju nastanka požara?

-Ulagati u obnovu vatrogasne opreme i edukaciju domaćeg stanovništva za primjenu protupožarnih mjera u jesensko-zimsko-proljetnom dijelu godine. Provoditi u državnim, a osobito privatnim šumama (gdje se često ne provode) obvezne šumsko-uzgojne radove njege. Uvesti obvezno prorjeđivanje šuma, izvlačenje suhih stabala i grana te uklanjanje listinca i drugih zapaljivih ostataka s površine tla. Obnoviti infrastrukturu protupožarnih puteva. Izgraditi vodne akumulacije što će imati višestruku ulogu tijekom cijele godine. Primjenjivati kontrolirane (eng. prescribed) požare. Također, trebalo bi ubrzati postupak uvođenja što kvalitetnijeg (krupnije mjerilo) vizualnog zračnog promatranja na cijeli prostor mediteranskog dijela Republike Hrvatske u cilju što bržeg registriranja požara i još bržeg odlaska kako zračnih tako i zemaljskih snaga na izvo-

“

Svakako će doći do povećanja ugroze pitke vode. Mislim da na razini države još uvijek raspoložemo s dovoljno količinom pitke vode, naravno, ako se spriječe ljudske intervencije u ekosustave kao što je planirana izgradnja HE Kosinj

rište požara. Poboljšati, obnoviti i brojčano povećati meteorološku mrežu mjernih postaja.

Imate li osjećaj, poput brojnih vaših drugih kolega, da vladajuće strukture uopće ne zanima što im znanstvenici imaju reći, ne mare za savjete pa ni alarmantna upozorenja znanstvenika? Vidjelo se to na primjeru pandemije koronavirusa, vidi se na svjetskoj razini po pitanju klimatskih promjena i uništavanja okoliša...

-Mislim da svatko radi najbolje što može i naravno koliko je to u njegovim interesima. Ne bih ulazila previše u vladajuće strukture, daleko sam još od toga. Znanstvenici svoj posao dobro rade no smatram da bi ipak dio njih mogao poticati više istraživačkih aktivnosti u vidu poboljšanja poljoprivrednog sektora, a samim time i sveopćeg standarda cijele države. Poljoprivreda je primaran i ključan sektor cijele države te smatram da bi se trebalo više u nje ga ulagati, promicati ekološki prihvatljive i sofisticirane tehnologije.

Gdje se vi osobno vidite za pet, deset godina, u Hrvatskoj, ili negdje u inozemstvu?

-Još uvijek mi je daleko za planirati, otvorena sam za sve mogućnosti, od preseljenja u ruralne krajeve gdje su mi korijeni u Lici, do odlaska u razvijenije zapadne zemlje Europe i do ostanka u Zagrebu.

PIŠE I SNIMIO
BRANKO NAĐ

OSIJEK JE BIO DOMAĆIN TRADICIONALNE REGIONALNE IT KONFERENCIJE

Više od šestotinjak informatičara, programera, dizajnera, likovnjaka, projektnih menadžera, ali i popriličan broj studenata, iz petnaestak zemalja Europe i SAD-a, sudjelovalo je na trodnevnoj IT konferenciji u Osijeku. Riječ je, dakako, o KulenDayz, tradicionalnom događanju koje je postalo brend kako Grada na Dravi tako i cijele Osječko-baranjske županije.

Ovogodišnje, 13. izdanje konferencije održavalo se na nekoliko lokacija pod sloganom "Slow down" s ciljem povezivanja sudionika uz opuštenu atmosferu. KulenDayze organizira ekipa iz udruge Osijek Software City, MS Community, udruga PMI Hrvatska, Poduzetnički Inkubator BIOS uz partnerstvo s Gradom Osijek, Sveučilište J. J. Strossmayera i Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku.

Kroz tri dana konferencije, na radionicama i predavanjima u Kopačkom ritu, Etnoselu Kopačevu, Tikvešu te osječkim prostorima unutar Tvrdre održavao se zanimljiv program za sve ljubitelje IT industrije, ali i za one najmlađe na KulenDayz Kids programu. Pokrivene su teme iz naprednog programiranja, baza podataka, IT Pro, web tehnologija, dizajna, projektnog menadžmenta i otvoreni dio čija se predavanja oblikuju na mjestu događaja.

Kako je rekao Mihael Tomić, predsjednik udruge Osijek Software City, tijekom 13 godina održavanja, KulenDayz su postajali sve kvalitetniji i zreliji, baš kao pravo dobro vino i pravi slavonski domaći kulen, koji je zaštitni znak ovog IT događanja.

Dio programa bio je posvećen i projektnom menadžmentu. Nenad Bestvina, redovni

predavač na događanjima udruge PMI Hrvatska i KulenDayzima, suosnivač tvrtke Spin, koji već više od 25 godina sudjeluje u projektima i razvoja i implementacije informacijskih sustava, objasnio je da tek trećina IT projekata uspije isporučiti ono što su zamislili za zadani novac i u zadano vrijeme.

-Priznat ćete, to baš i nije dobar rezultat. Zato mislim da su naše priče na Kulenima o neuspjelim projektima i razlozima

KulenDayz Kidz radionica namijenjena djeci od 7 do 15 godina

Mihael Tomić, predsjednik udruge Osijek Software City:

Teško je svake godine pronaći nešto novo što već nije izrečeno o ovoj velikoj konferenciji. Zato bih povukao jednu gastro analogiju s konferencijom.

Za sve proizvode kojima se ponosimo u Slavoniji i Baranji je potrebno strpljenja - vrhunska vina postaju najbolja kada odleže u gatorima, dobra slavonska rakija je najbolja kada ju izvadimo iz starog podruma nakon 10-ak godina, a kulen je pravi kada dozrije u pušnici u hladnim danima. Isto tako i našim KulenDayzima je trebalo vrijeme da odleže i sazriju. Posljednjih nekoliko godina Kuleni, od mlja, postali su pravi brend kojim se dičimo u regiji. Neke se stvari u životu ne mogu, niti trebaju ubrzati, i zato je moto konferencije slow down, ili "uspори malo" savršen. Ova tri dana godišnje smo usporili i napunili baterije, naučili nove stvari i tehnologije, te kvalitetnije sazrijevali.

Nenad Bestvina, Mihael Tomić i Bernardin Katić

Nisam umjetnik, al' mogu pogledat'

Jedno od zanimljivih predavanja na ovogodišnjim Kulenima bilo je ono umjetnika Nikole Kovača, koje je zorno pokazalo da IT industrija ima otvorena vrata za sve vrste zanimanja. Cilj izlaganja bio je pokušati dati povijesni kontekst ulozu umjetnosti u društvu, te razlučiti dvojaku ulogu umjetnost u produkciji računalnih igara, objasnio je za Universitas sam Kovač:

- S jedne strane, računalne igre kao kompozitna djela imaju mogućnost biti shvaćena kao umjetnost, no, također, primijenjena umjetnost jest sastavni dio većine računalnih igara danas. Izlaganje se fokusira na temeljne vještine i znanja potrebne za izradu ove, primijenjeno umjetničke komponente rač. igara, a širu ulogu rač. igara kao umjetničkih djela ostavlja po strani za neku drugu diskusiju. Šum informacija, laka dostupnost materijala za učenje i goruća želja za izradom rač. igara kod

početnika i diletanata rezultira nefunkcionalnim razvojnim putem koji često izostavlja upravo ona najbitnija znanja i vještine koja su se iskristalizirala tijekom stoljeća kao presudna za vizualno razmišljanje i kreiranje. A to su: 1. Poznavanje Ikonografije i ikonologije - kao temelja za kvalitetnu verbalizaciju, ali i razumijevanje umjetničkog djela i njegove uloge u društvu i povijesnom trenutku. 2. Poznavanje kompozicije - koje u širem smislu, omogućuje umjetniku prostornu organizaciju slike, koja posjeduje bolju čitljivost te vođenje pažnje. 3. Crtanje, slikanje i modeliranje - kao osnovne vještine koje ubrzavaju rješavanje vizualnih problema, kroz intuitivno shvaćanje, linije, svjetla, boje, volumena i masa. Kroz prezentaciju su Kovač dotaknuo relevantnosti ovih vještina u bliskoj budućnosti i prisustvu AI alata za generaciju slike. A nagla-

sio je i paralele koje povlače i pronalaze u sličnosti između zadaća umjetnika na računalnim igrama i drugih medija poput filma. Kovač je na kraju svog predavanja zaključio: - Pojednostavljivanje umjetničkih vještina i znanja na pojam talenta jest naivno. A preskakanje istih tih vještina pri razvoju likovnog umjetnika i naivno i neefikasno. Stoga valja zapamtiti da obrazovanje umjetničko obrazovanje itekako ima još štošta za ponuditi.

zašto isti nisu uspjeli vrlo poučne, zanimljive cijeloj IT zajednici. To su iskustva iz kojih svi učimo, kako bismo bili što spremniji za neke nove buduće projekte, rekao je Bestvina.

Organizatori KulenDayza posebno su zahvalili na suradnji Sveučilištu Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku, naročito Akademiji za umjetnost i kulturu, u čijim se prostorijama dio konferencije i održavao. Samim time, na konferenciju je privučen velik broj studenata, a sve s ciljem da se što više promovira IT industriju kod mladih, da mladi ljudi vide kako u informatici imaju osiguranu karijeru.

Helena Sablić Tomić, dekanica Akademije na otvorenju KulenDayza poručila je:

- Možda je nekome neobično da se mi kao umjetnici uključujemo u IT konferencije, no moram podsjetiti na novi modul naše Akademije za umjetnost i kulturu, u suradnji s Osijek Software Cityjem, koji usmjerava studente upravo tome smjeru stvarajući studentima nove interese za industriju s kojom se neki još nikada nisu susreli. Ime ovoga studija je Modul Dizajn digitalnih interakcija, a na njemu, osim profesora Akademije, studentima predmete predaju i zaposlenici te direktori osječkih IT firmi. Naši su studenti oduševljeni, i to studenti koji studiraju glazbu, scenografiju, likovnost, a tu suradnji s OSC-om nastavljamo i kroz formu cjeloživotnog učenja. Da ta znanja budu dostupna svim građanima Osijeka, pa i šire. Dakle, punopravni smo partneri s organizatorima ove konferencije, i bilo je potpuno prirodno da se uključimo u organizaciju KulenDayza.

KulenDayz Kidz bila pak je radionica namijenjena djeci od 7 do 15 godina, kako bi i oni najmlađi osnažili svoje vještine s računalima, komunikacijom i radom u timu. Ove godine teme su bile Scratch i HTML gdje su klinci i klinece naučiti napraviti web stranice i jednostavnu računalnu igru. A sudeći prema velikom broju uključene djece, za IT industriju u ovome dijelu Hrvatske ne treba brinuti.

Piše **MILA PULJIZ**

Botanički vrt osnovala je 1951. godine, na južnoj strani Marjana, nekadašnja Pedagoška akademija. Svojem položajem čini jednu od prvih atrakcija Marjana iz smjera grada Splita, a visoka nadmorska visina otvara panoramske vizure iz vrta na morsku pučinu i otoke te na dijelove grada. Procvat i uspjeh Botaničkog vrta bio je do 1975. godine, nakon čega počinje lagano propadanje. Vrt je bio na rubu uništenja 2011. godine, što je spriječila tadašnja uprava Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Split.

Nakon toga krenulo se s revitalizacijom vrta, ali je naposljetku donesen zaključak da vrt ipak zahtijeva veću financijsku konstrukciju za kompletno uređenje. PMF je izradio elaborat idejnog rješenja uređenja Botaničkog vrta, nadajući se natjecajima za projekte preko kojih bi mogli revitalizirati vrt. Tako se PMF uključio u raspisani natjecaj Prirodne baštine, na koji se javio Grad Split i Javna ustanova Park-šuma Marjan, ulažući elaborat pripremljenog arhitektonskog idejnog rješenja obnove Botaničkog vrta. Sve skupa je pozitivno riješeno, s pozitivnim ishodom, u sklopu projekta pod nazivom "Marjan – brdo prošlosti, oaza budućnosti", čime je PMF postao dionikom gradskog projekta.

Grad Split je na temelju elaborata idejnog rješenja, a

BOTANIČKI VRT PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA U SPLITU

Obnova i revitalizacija vrta u punom su zamahu

PMF se uključio u natjecaj Prirodne baštine, na koji se javio Grad Split i Javna ustanova Park-šuma Marjan, ulažući elaborat pripremljenog arhitektonskog idejnog rješenja obnove Botaničkog vrta. Sve skupa je pozitivno riješeno, čime je PMF postao dionikom gradskog projekta

u sklopu projekta, u suradnji s voditeljem Botaničkog vrta dr. sc. Mirkom Ruščićem, izv. prof. s PMF-a, pokrenuo izradu glavnog izvedbenog projekta uređenja Botaničkog vrta, na temelju kojeg je koncem 2020. godine počelo izvođenje radova revitalizacije.

U obnovu su uključena četiri staklenika, praktikum, obnova suhozida, popločavanje glavne staze, obnova vodenih površina s biljnim i životinjskim svijetom, boravišta s klupama i pergolama za odmor i šetnju naših građana kao i drugih posjetitelja, postavljanje unutarnje ograde za sigurnost prolaznika kroz vrt, vanjska ograda vrta, prostor za banku sjemena i herbarijsku zbirku, sadnja drvenastih kultiviranih ukrasnih biljaka, palmi, grmolikih biljaka, penjačica, živica, trajnica, sukulenti, kaktusa po temama na 29 raspoloživih terasastih sistemskih polja, opisao je dr. sc. Ruščić.

Kroz cijeli vrt provedena je i električna struja te rasvjeta. Na ulazu u vrt postavljena je

biljetarnica, a na izlaznom zapadnom dijelu pri kraju je i obnova stare poljske kame-
ne kućice.

-Obzirom na zasadenost velikog broja biljnih vrsta, koje zahtijevaju održavanje, brigu, njegu kao i svakodnevno zalijevanje, imamo hitnu potrebu za prijem minimalno dva vrtlara (realno bi bilo 5 vrtlara) koji bi odrađivali svakodnevne poslove i održavanje u vrtu, dodao je dr. sc. Ruščić.

-Kako bi dobio još više na funkcionalnosti i svojoj ulozi, predlažemo da se Botanički vrt PMF-a Split na Marjanu preimenuje službeno u **Sveučilišni botanički vrt Split**, za što imamo zeleno svjetlo od rektora Splitskog sveučilišta Dragana Ljutića i dekana PMF-a Nikole Koceić-Bilana. U revitaliziranom Botaničkom vrtu, osim sastavnice PMF Split, koji će i dalje upravljati, mogu ga koristiti i druge sastavnice Sveučilišta, kao što su studij Farmacija, studij Mediteranska poljoprivreda, Kemijsko-tehnološki fakultet i ostali u sklopu terenske nastave ili drugih sveučilišnih potreba i događanja, kazao je prof. Ruščić. Završetak radova u Botaničkom vrtu očekuje se vrlo skoro, uz službeno otvaranje.

“

Kako bi dobio još više na funkcionalnosti i svojoj ulozi, predlažemo da se Botanički vrt PMF-a Split na Marjanu preimenuje u Sveučilišni botanički vrt Split, kaže voditelj Mirko Ruščić

IZLOŽBA U SPLITSKOJ SVEUČILIŠNOJ GALERIJ

Pejzažne astrofotografije Branka Nađa 'Hrvatska pod zvijezdama'

Piše

GORDANA ALFIREVIĆ

U predivnom ambijentu Sveučilišne galerije 12. rujna ove godine otvorena je izložba pejzažnih astrofotografija "Hrvatska pod zvijezdama" autora **Branka Nađa**. Autor iza sebe ima nekoliko izložbi u Čakovcu i Zagrebu, a ovo je prvi put da izlaže u Splitu.

Helena Trze Jakelić, voditeljica Galerije, predstavila je u par riječi samog autora, kazavši da se radi o rođenom Čakovčaninu koji već godinama živi u Zagrebu gdje je diplomirao novinarstvo na Fakultetu političkih znanosti, a danas radi kao glavni urednik Universitas portala Sveučilišta u Zagrebu. Zatim se osvrnula na izložbu, tu dvadeset i jednu prekrasnu fotografiju, istaknuvši da je autorov cilj bio pokazati publici ljepotu noćnog neba pod kojim će u kadar uhvatiti komadić Lijepe naše.

Kod ovih fotografija je interesantno što se moraju snimiti kad je potpuna tama, što nije tako jednostavno s obzirom na svjetlosna onečišćenja koja su svuda oko nas. Potrebna je strpljivost, upornost, ali i izuzetna vještina koju autor posjeduje. Možda nas sve skupa ova izložba pozove da se umirimo, da se zapitamo kad smo zadnji put bili na nekom mračnom mjestu izvan grada i gledali nebo? Sve smo više prikovani za ekrane, no je li došlo vrijeme da se maknemo, uzmemo vrijeme za sebe i

uživamo u noćnom nebu? Srećom, postoje fotografi poput Nađa koji nam donose ljepote prirode, fotografije noćnih pejzaža nastalih na značajnim hrvatskim lokacijama poput Plitvičkih jezera, izvora Cetine ili pak paškim poljima soli. Stoga čestitam autoru i pozivam ga da nam se obrati s nekoliko riječi.

– Impresioniran sam prostorom Sveučilišne galerije i drago mi je da sam dobio priliku izlagati ovdje. Izložba je počela kao vrsta terapije i eskapizma, a onda se pretvorila u širenje

poruke o ljepoti noćnog neba koju sve rjeđe možemo vidjeti. Gdje god se okrenete nešto bliješti. Danas možete pročitati naslove u novinama "Europa gasi svjetla u ime štednje", katedrale više nisu osvijetljene, gase se i reklame. No, kod nas i dalje sve svijetli, stoga ja ovakve motive sve teže snimam kod nas. Zapravo, nisu problem veliki gradovi, problem je što prosipamo energiju – rekao je Branko Nađ.

Autor izložbe kaže kako se ova izložba pretvorila u širenje

svjesnosti o svjetlosnome zagađenju, kazavši kako je upravo to njezina najveća vrijednost.

– Kao fotografu cilj mi je ukazati na to da premalo uživamo u našem nebu. Previše svi bujimo u mobitele. Na primjer, u Zagrebu imate semafor koji svijetli dolje, u pod, da ljude, koji hodaju preko zebre i gledaju u mobitel, ne zgazi auto. Poruka ove izložbe je – pogledajte zvijezde. Maknite se iz grada, otidite iz Splita da biste zvijezde vidjeli. U noći i tami nema ničeg strašnog što smo se kao djeca bojali, ima samo

ljepote. Meni je noćno nebo fascinantno jer prvo shvatiš koliko smo mali, a drugo jer su sve te zvijezde zapravo pogled u prošlost. Svjetlost zvijezda do nas dopire milijunima godina. I onda, kad te dvije stvari spojiš, shvatiš koliko je to nešto nama daleko i nepoznato, a ti to uspiješ snimiti svojim aparatom, tada je satisfakcija nemjerljiva.

Branko kaže da su ga neki pitali za fotografije, jesu li fotomontaže?

– Ne, nisu fotomontaže, koristim se tek nekim fototrikovi-

ma, od dijelova opreme do same kompozicije, no sve su fotografije autentične. Teško je to snimiti, jer i opreme je puno, pa moj ruksak bude težak i po 25 kg. Osim toga, treba biti dovoljno strpljiv i znatiželjan da se odrekneš spavanja i da odeš negdje, da se ne bojiš divljih zvijeri za koje me često pitaju. Srećom, one se više boje nas, nego mi njih.

"Ponekad imam snažnu potrebu za... Zar da izustim tu riječ? Religijom. Tada noću izlazim van i slikam zvijezde." – Vincent van Gogh

PROJEKT TIHANE KARLOVIĆ I MATEJE RUSAK

Izložba 'Female correspondence /Žensko dopisivanje'

Piše **HELENA TRZE JAKELIĆ**SNIMIO **DUJE KLARIĆ/CROPIX**

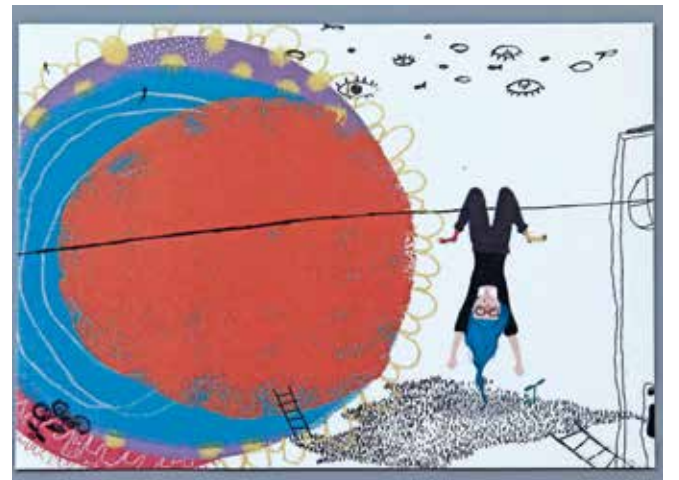
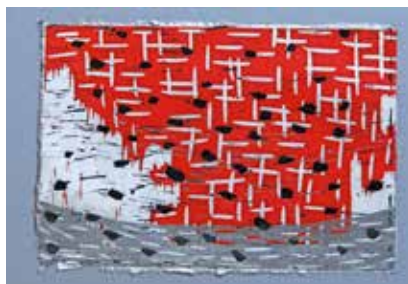
Početkom rujna u intimnom ambijentu Sveučilišne galerije i u društvu autorica projekta, akademskih umjetnica i grafičarki, Tihane Karlović i Mateje Rusak, otvorena je skupna izložba "Female correspondence/Žensko dopisivanje". Izložba je potpomognuta sredstvima Grada Splita i Ministarstva kulture i medija, a dosad je predstavljena u Varaždinu, Kranju i Rijeci. Projekt je započeo u siječnju 2019., a nastavlja se i u 2022. godini. Izložba je postavljena na prvom katu Galerije, a likovni postav uključuje radove grafika u formi razglednice ukupno 17 autorica. U 2019. godini u projekt je bilo uključeno šest umjetnica, tri iz Hrvatske (Dora Baček, Kristina Pongrac i Ana Salopek), iz Poljske (Anna Trojanowska), SAD-a (Raluca Iancu) i Irske (Raquel Amat). U 2020. godini projektu su se pridružile Carmen

Tema izložbe je umjetnički projekt koji se bavi problemom komunikacije

Baćura Potočić (HR), Gloria Sellan (HR), Iva Gobić (HR), Maja Zemunik (HR), Maja S. Franković (HR), Svetlana Jakimovska – Rodić (SLO), Irena Kečkeš (SAD), Monika Jurić (Švicarska) i u 2021. Yoshimi Teh Soo Mei (Havaji), Jasna Šikanja (HR) i Karen Kunc (SAD).

– Ovo je prvi put da smo Ti-

hana i ja zajedno na postavljajući izložbe i na samom otvorenju. Projekt je započeo na njezinu inicijativu da se odmaknemo od društvenih mreža i dopisivanja putem poruka i da nekako produbimo naše poznanstvo i poslovnu suradnju. Godine 2019. intenzivno smo se dopisivale svaki mjesec i stvarale mediju grafike. Htjele smo da tim medijem kroz koji se najviše izražavamo započnemo dopisivanje, tj. likovni put. Dakle, ne radi se o pisanoj riječi, nego o likovnom jeziku punom različitih oblika linija i kolorita.

Osim nas, u projekt su uključene brojne autorice iz različitih dijelova Hrvatske i inozemstva. Svaka umjetnica progovara svojim jezikom, senzibilitetom, svojim načinom izražavanja i šalje dru-

goj aturici grafiku u formatu razglednice. Ta druga autorica njoj odgovara na tu grafiku i zapravo priča likovnu priču o nekim svojim temama koje je muče i koje želi podijeliti - zaključila je svoje izlaganje Mateja Rusak.

Izložbu je otvorio Edvin Dragičević, dekan Umjetničke akademije, zahvalivši autoricama što su projekt donijele u Split i pokazale nam dio intime:

– Pozdravljam ideju da se odmaknete od svakodnevnog i beskonačnog skrolanja po mobitelu, da se vratite u formu koja zahtijeva jednu drukčiju vrstu koncentracije - ustvrdio je dekan Dragičević.

Nadodajmo još ovome da je predgovor izložbe kataloga napisala Sonja Švec Španjol, mag.hist.art.

Marina Gudelj: Radna atmosfera knjižnice potiče me na učenje
SAŠA BURIĆ/CROPIX

Antonia Mihovilović: Najbolja menza je na Fakultetu građevinarstva arhitekture i geodezije
PRIVATNI ALBUM

“

USplitu živim s roditeljima. Prednosti su 'skuhan i oprano' i, naravno, nema najma. Mane bi vjerojatno bile manjak slobode i roditeljski nadzor, kaže Marina

VODIČ ZA BRUCOŠE

Studentski život je jedno od najljepših razdoblja života!

Antonia Mihovilović i Marina Gudelj, kao već iskusne studentice, podijelile su savjete o studiranju, troškovima, prijevozu, prehrani i studentskim poslovima u Splitu

PIŠE **MILA PULJIZ**

Antonia Mihovilović studentica je završne godine diplomskog studija hrvatskog jezika i kulture i povijesti umjetnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Njezina fakultetska kolegica je Marina Gudelj, studentica druge godine diplomskog studija filozofije i pedagogije. Početak nove akademske godine se bliži, što znači i dolazak bruceša. Svi smo jednom bili nesigurni i zbunjeni bruceši, a kako bismo se što bolje prilagodili na novu okolinu i novo životno poglavlje, Antonia i Marina, kao sada već iskusne studentice, podijelile su par savjeta o studiranju, troškovima, prijevozu, prehrani i studentskim poslovima. Antonia se zajedno s bratom, već prve godine studiranja odselila od roditelja.

-Prvih par mjeseci, moram priznati, bilo je malo čudno, odjednom smo morali sve sami raditi. Od kuhanja i peglanja, do čišćenja i mijenjanja

pregorjele žarulje. Ali ubrzo smo upali u ritam, i počeli smo otkrivati čari. Mir, tišina i svoj vlastiti ritam (ručak više nije u 14 sati nego kada ogladnimo) nešto je nužno, po osobnom mišljenju, za uspješno studiranje, kazala je Antonia. Njezina kolegica Marina ima drukčije iskustvo.

-U Splitu živim s roditeljima. Prednosti življenja kod roditelja je što imate 'skuhan i oprano' i, naravno, ne morate plaćati najam. Mane bi vjerojatno bile manjak slobode i roditeljski nadzor. Što se tiče domskog života, koliko sam upoznata, smještaj je poprilično jeftin (do 100 eura), a čini mi se vrlo kvalitetnim", ustvrdila je Marina, koja osim što studira radi tijekom cijele godine, nekoliko puta tjedno.

Antonia nam je pojasnila da radi "tu i tamo", a za vrijeme pandemije otkrila je brojne freelancer mogućnosti za studente kojima se sada bavi kada stigne. A što je s mjesečnim budžetom, troškovima života i onim "malim guštima" bez kojih studentski

život nema smisla?

-Otprilike znam s kolikim mjesečnim iznosom raspočinjem te potom isti dijelim u različite kategorije. U prosjeku računam da mi dnevno sigurno 15 kuna odlazi na hranu u menzi (doručak + ručak) te 10-20 kuna na kavu. I to je to hahaha. Naravno do kraja mjeseca tu se nakupe i troškovi skripta za kopiranje, odlazaka u trgo-

“

Radim 'tu i tamo', a za vrijeme pandemije otkrila sam brojne freelancer mogućnosti pogodne za studente kojima se sada bavim rado bavim kada stignem, pojašnjava Antonia

vinu i slično. Olakotna okolnost mi je što se ne moram seliti iz stana 1. lipnja kada počinje sezona, te što ne moram plaćati previsoke mjesečne stanarine", istaknula je Antonia i dodala kako je po njezinu mišljenju najbolja menza ona na Fakultetu građevinarstva arhitekture i geodezije.

-Nikad u redu nisam stajala duže od pet minuta, tete i barbe su divni i uvijek veseli i nasmijani te im nikad nije teško kada ih nešto pitaš ili zamoliš, a hrana je za prste polizati. Kada je lijepo vrijeme, znam otići i do Medicinskog fakulteta jer imaju predivnu terasu s pogledom na more. Izvan menzi, izdvojila bih pizzeriju 'Kalipso' na Splitu 3 koja je uvijek puna, što studenata, što profesora, što svih zaljubljenika u najbolju (i cijenom prihvatljivu) pizzu i 'Plan B' gdje jednom mjesečno kolege sa smjera i ja odlazimo na burgere i pivo." Marina mjesečno troši oko 2000 kuna, a kaže da joj najviše novca ode

na treninge, trenira čak dva sporta, a ostalo su klasični studentski troškovi, skripte, hrana, kave, izlasci... Jedna od čari studentskog života su i Erasmus putovanja, iskustvo koje bi zasigurno svi preporučili.

-Putovala sam preko Erasmusu dva puta. Prvi put u Irsku i drugi put na Maltu. Preporučila bih svakome to iskustvo. Imate mogućnost studirati i živjeti u drugoj državi par mjeseci, uz stipendiju. Možete upoznati drugu državu, kulturu, studente, lokalce. Mislim da je to super za osamostaljivanje, pogotovo ako živite s roditeljima. Mjesečna stipendija je 450-550 eura ovisno o državi koju izaberete. To je definitivno iskustvo koje će vas životno obogatiti", ustvrdila je Marina.

Što se tiče slobodnog vremena, koje obje najviše provode s prijateljima, Marina nam je rekla da Splitu definitivno nedostaje mjesta za izlaske. Osim noćnog života, tu su brojne radioni-

ce, kvizovi, udruge kao što su Klub mladih, Klub zona, Ubijmo dosadu te ESN Split, ali i mnoge galerije i muzeji kojih je Antonia česti gost. "Summa summarum, za studente u Splitu stvarno ima bezbroj događanja (ili kafića s happy hourom i studentskim cijenama) samo treba pratiti Facebook i Instagram stranice istih kako bi bili u tijeku", istaknula je Antonia.

A kakva je situacija s javnim prijevozom u Splitu, osim "Prometove" tzv. studentske pokazne, po gradu i oko Kampusu ima mnogo postaja s Nextbike biciklima, ali i direktna linija koja povezuje Studentski dom "Bruno Bušić" s kampusom. S obzirom na lijepo splitsko vrijeme i blagu klimu, studentice su nam rekly kako često znaju i prošetati. Uz iksicu, studenti dobivaju pogodnosti i u vidu popusta.

-Uz iksicu, popusti se mogu pronaći u kinima CineStar, u HNK-u Split, u raznim galerijskim i muzejskim prostorima, u Gradskoj knjižnici 'Marko Marulić', u knjižari Školska knjiga... Naravno tu su i kafići po kampusu i u njegovoj okolici koji često znaju imati i promotivne cijene u određene dane ili određene sate za studente. Toplo preporučujem svima da naprave i ISIC karticu (International Student Identity Card) jer s njom imaju 'more' popusta po cijeloj Europi", naglasila je Antonia.

I za kraj, spremanje ispita. Marina češće uči u Sveučilišnoj knjižnici, a Antonia kod kuće. "Učim tijekom cijele godine. Napravila sam i raspored učenja, kojeg se držim. Evo sad ću ući u petu godinu s njim, i još me nije iznevjerio. Osobno mi je najdraže učiti sama kod kuće pa se onda s prijateljem nađem na kavi gdje ponavljam i utvrđujem znanje", pojasnila je Antonia, dok Marina ipak preferira atmosferu knjižnice.

-Radna atmosfera knjižnice potiče me na učenje, kada vidim druge da uče onda se lakše natjeram da i ja krenem. Mislim da je kod učenja najvažnija organizacija, organizacija učenja i vremena. Sve u svemu, studentsko vrijeme uistinu jest najljepše i treba ga iskoristiti. Nema veze ako iz prve nešto ne uspiješ. Nema veze ako na pola godine, ili dva predmeta pred diplomu shvatiš da to nije za tebe, već da želiš nešto drugo. Položi predmete, ali i padni koji, uživaj jer studentski život je stvarno jedno od najljepših razdoblja života, i upamti da fakultete ne završavaju pametni, nego uporni", poručila je za kraj Antonia.

STUDENSKI STANDARD

Dobra zarada, vrijeme za kupanje i besplatan smještaj u srcu sezone u Splitu? Ma može!

Piše **MATEJ SUNARA**

Tri kantuna Studentskog doma "Bruno Bušić" ovog su ljeta bila u vrijednim slavonskim rukama, a o onom četvrtom brinula se vrgoračka ruka. Osjećanke **Dora Petričević**, **Enola Selthofer** i **Lucija Mustač** te Vrgorčanka **Jasna Dragičević** iskoristile su blagodati studentskog projekta "Work&travel by Studentski centar Split" i došle u Split odraditi turističku sezonu. Već je poznato da se kreveti u studentskim domovima u Splitu od druge polovice srpnja do sredine rujna daju u najam turistima i doslovno su radi svoje atraktivne pozicije u širem centru grada prava hit-destinacija među mladim turistima.

- Početkom kolovoza su završili upisi na fakultet pa sam imala dosta slobodnog vremena. Vidjela sam oglas za posao sobarice na stranicama Studentskog centra Osijek, a zašto onda ne bih došla na more, radila, zaradila i uz to imala besplatan smještaj - s osmijehom se pita Enola, novopečena brutošica Građevinskog i arhitektonskog fakulteta u Osijeku. - I meni se oglas svidio jer se u Splitu mogu okupati, ali kao grad nudi i ostale zanimljive sadržaje. Dan nakon prijave stigao je poziv iz Splita koji se nije mogao odbiti - dodaje Dora, studentica 4. godine Medicinskog fakulteta u Osijeku, ponosno nam pokazujući tamnu boju koju su uhvatile na plaži.

Djevojke smo uhvatili na kratkom predahu od čišćenja soba. Parkirale su kolica s čistom posteljinom i sredstvima za čišćenje i uhvatile pola sata za naš razgovor i poziranje. Po njihovim riječima, ovo je jedan od lakših dana. Samo 14 soba za čišćenje. Početak je rujna i za nekoliko dana završava njihova ljetna avantura u Splitu. - Nikad dosad nisam bila u Splitu, stoga je ovo bila prava od-

luka za mene. Radno vrijeme nam je bilo od 7 do 14 pa smo cijelo popodne i večer imali za posjet plažama i razgledavanje grada - govori Lucija, studentica engleskog i pedagogije na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Djevojke su čistile sobe u SD "Bruno Bušić" na Spinutu, a smještaj im je bio u domu na kampusu. Svakodnevna putovanja i ljetne gužve nisu im smetale. - Studentski centar Split nam je platio pokaznu kartu za jedan mjesec i mislim da je još bolje što smo bili smješteni na kampusu jer smo tako upoznali i taj dio grada - govori Enola. - Odlična je stvar što smo zahvaljujući slobodnom vremenu i pokaznoj karti imale priliku ići na izlete u okolici Splita: Trogir, Solin, Kaštela... - nabraja Dora. Za lakše upoznavanje grada tu je bila Vrgorčanka Jasna, studentica informatike na PMF-u u Splitu. - Već 4 godine živim u domu na kampusu pa sam na domaćem terenu. Znala sam koji me posao očekuje i zadovoljna sam kako je ljetno prošlo.

Ipak, djevojke su studentice pa je logično upitati ih o uvjetima studentskog života u Splitu. - Dojam je odličan. Studenti u Splitu imaju najbolje uvjete studiranja u Hrvatskoj. Sve je novo i moderno s uistinu mno-

go sadržaja, a pogled iz studentskih soba ovdje na Spinutu je nezaboravan - govori Dora. - Ne zaboravi spomenuti hladnjake i klima-uređaje u svakoj sobi - dobacuje Enola. - I besplatan ručak! Svaki dan smo imali jedan topli obrok - zaključuje Lucija.

- Ovo bih iskustvo preporučila svima. Zarada je dobra, posla ima, ali ima i slobodnog vremena. Sve vam govori činjenica da smo unatoč pravu na jedan slobodan dan u tjednu, u pet tjedana iskoristili samo njih dva - govori Dora.

Otkucalo je podne i novi check-in turista se približava

pa smo djevojke pustili da u miru dovrše svoj posao. Zažalili smo im sretan povratak kućama, uspješno izvršavanje studentskih obveza i želju da se opet vrate u Split, bilo u funkciji studentskog sezonekog radnika, ili turistički. Svoj boravak u Splitu sažele su u uspomene koje će zauvijek pohraniti: more, bogatstvo sadržaja, ekipa na poslu i briga o studentima.

Uz ove četiri djevojke, na oglas "Work&travel by Studentski centar Split" prijavile su se još dvije studentice Sveučilišta u Zagrebu. Projekt se nastavlja i iduće godine, a sve studente koji se uz dobru zaradu žele okupati i zabaviti pozivamo da se prijave na ovaj oglas.

“

Ovo je sjajno iskustvo, sve govori činjenica da smo pravo na slobodan dan koristile tek dva puta u pet tjedana, kaže Dora

STUDENSKI STANDARD

Uređen dnevni boravak za studente na splitskom kampusu

Piše **MATEJ SUNARA**

Nakon prostora za zabavu i teretane, Studentski dom dr. Franje Tuđmana na kampusu dobio je još jedno mjesto na kojem studenti kvalitetno mogu provesti svoje slobodno vrijeme. U sklopu uređenja recepcije doma dio ulaznog prostora u dom je prenamijenjen u dnevni boravak. Tako će stanare, osim novog pulta i modernog vinilskog poda, na ulasku dočekati pravi kutak

za odmor. Još prije uređenja recepcija je bila mjesto okupljanja i održavanja turnira u društvenim igrama, ali zasigurno će ti turniri biti udobniji na novim kaučevima i stolovima. Ponuda igara u boravku je proširena i na biljar, stolni hokej i stolni nogomet. Nema sumnje da će studenti s radošću prihvatiti ovaj prostor kao svoj dnevni boravak pogotovo kad se sjetimo kakva nas nogometna uzbudjenja očekuju u Kataru u studenom.

KNJIŽEVNA PREPORUKA

Dok čekate novu sezonu serije, uživajte u knjizi 'Pačinko'

PIŠE **KATARINA MALJKOVIĆ**

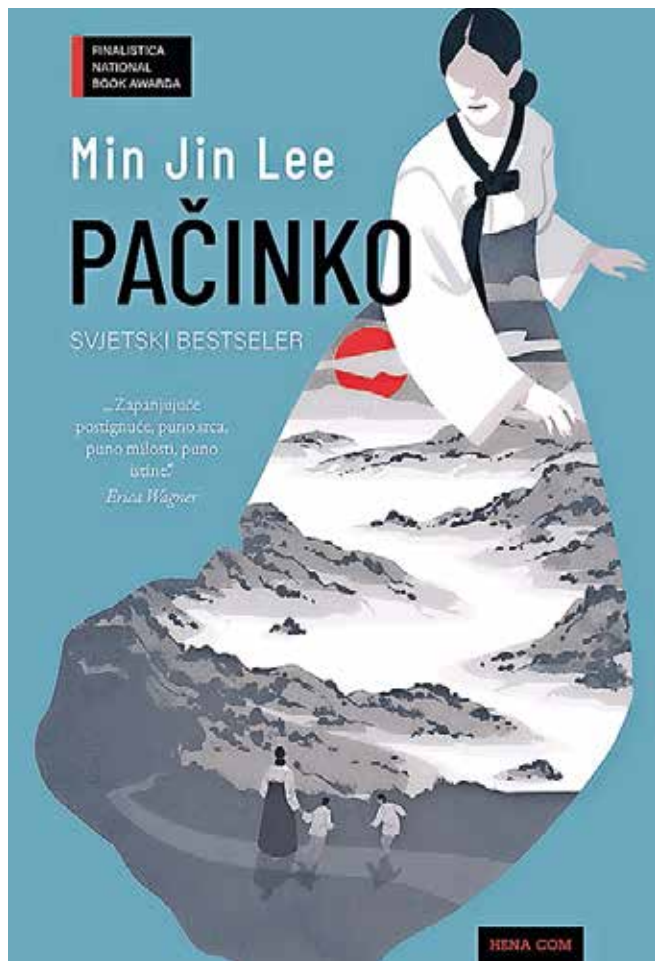
Roman "Pačinko" inspiriran je gostujućim predavanjem koje je spisateljica Min Jin Lee slušala na Sveučilištu Yale 1989. godine, na kojem je američki misionar govorio o pojmu "zainichi", koji u doslovnom prijevodu znači "stranac koji boravi u Japanu", ali se uglavnom koristi kao pogrdna riječ za japanske useljenike. Lee je čula istinitu priču o korejskom srednjoškolu u Japanu koji je bio maltretiran zbog svoje korejske nacionalnosti te je na kraju počinio samoubojstvo. Potresena pričom, Lee je 2007. godine odlučila preseliti se u Osaku te je tu provela opsežna istraživanja razgovarajući s pripadnicima korejske dijas-pore u Japanu koji su zbog rata bili primorani na migraciju.

U užujku ove godine premijerno je prikazana prva sezona televizijske adaptacije romana. Serija je dobila iznimne pohvale kritičara, posebno za glumačku postavu – i to najviše za glumicu Youn Yuh-jung, koja je Oscarom nagrađena za film "Minari", a u seriji glumi stariju Sunju – te za kameru i scenarij.

"Pačinko" je povijesna priča koja prati pet generacija korejske obitelji i njezine dijas-pore u Japanu od 1910. do 1989. godine. Središnji je lik Sunja, koja povezuje sve generacije obitelji. Nakon više godina pokušavanja i neuspješnih trudnoća, siromašni ribar Hoonie – rođen sa zečjom usnom i uvrnutim stopalom – i njegova žena Yangjin napokon su dobili kćer jedinicu Sunju. Sunja je s roditeljima odrasla u malom ribarskom selu Yeongdu, no otac joj ubrzo umire od tuberkuloze te Yangjin i Sunja žive od mizernog profita malog pensionsa koji vode.

Međutim, tu nesreće ne staju, jer se Sunja u pubertetskoj dobi zaljubi u Hansua, bogatog ribara i člana japanske organizirane kriminalne skupine yakuza, te ostane trudna s njim. Ona dozna da Hansu već ima obitelj te on odbije oženiti se njom. Sunja ne želi ostati njegova ljubavnica, no jedina je alternativa živjeti u sramoti kao samohrana majka djeteta bez oca. No dok Sunja i njezina majka njeguju protestantskog svećenika Baeka Isaka do ozdravljenja od tuberkuloze, on je zaprosi i prihvati dijete kao vlastito, te se sele u Japan, gdje Isak ima obećano mjesto pastora u crkvi. I iako je to možda izlaz iz siromašnog korejskog ribarskoga gradića, to je samo početak novih poteškoća, dok se njezina obitelj i dalje bori sa siromaštvom, kao i s novom okolinom u kojoj su stranci odvojeni od ostatka društva i potlačeni.

Min Jin Lee roman započinje rečenicom "Povijest nas je iznevjerila, ali nema veze", odmah nam nagovijestivši tragedije koje očekuju generacije obitelji Baek, ali i njihovu izdržljivost. U centru obitelji je

Pačinko

HENA

ljubav – iako siromaši, Hoonie i Yangjin obasipaju Sunju ljubavlju. Sunja odgaja svoje sinove s iznimnom odvažnošću – ni jedan posao nije joj stran, te je spremna na sve kako bi im osigurala mogućnosti koje sama nije imala. Noa i Mozasu imaju različite osobnosti i ambicije, koje rastu i postaju očiti, je što dublje ulazimo u roman, no njihova je ljubav prema majci iznimna.

Jedna je od glavnih tematika romana važnost identiteta: tko si zapravo i koliko je važno odakle si? Ova su pitanja jedna od najdugovječnijih, a odgovori nam možda i ne bi trebali biti važni. Iako je Noa slika i prilika svojeg biološkog oca, njegov je temperament Isakov – oca koji ga je odgovorio da bude dobar čovjek s čestim idealima i vri-jednostima.

Simbol sudbine i identiteta

No zanimljivo je koliko su iskustva koja proživljavaju naši likovi kao Korejci u Japanu prije stotinu godina itekako suvremena. Na imigrante se i danas gleda kao na građane drugog reda, a njihova je dijas-pora prožeta posebnom dihotomijom, koju ističu Isak i Mozasu: u Koreji oni su "japanska gamad", a u Japanu su "prljavi Korejci", i to bez obzira na posao i uspjeh, te ni za jednu stranu svojeg odgoja nisu i vjerovatno nikada neće biti dovoljni, niti će ikada biti u potpunosti prihvaćeni – a živjeti svaki dan u prisutnosti onih koji odbijaju priznati vašu ljudskost zahtijeva veliku hrabrost. No iako ima nebrojenih nedaća u samom romanu, u njegovoj je biti poruka vezana uz nadu i preživljavanje.

Naslov "Pačinko" odnosi se

na igru na fliperu u kojoj možete osvojiti novac, kao što biste igrajući na kasino automatu, te je u romanu ponavljajući simbol sudbine i identiteta. Pačinko-salone uglavnom su vodili Korejci jer je u oskudici poslova za migrante u Japanu to bio jedini način da zarade mnogo novca – no također je bio i određen izvor srama jer se vođenje salona povezivalo s yakuzama.

Na mjestima gdje knjiga možda ima nedostataka, ekranizacija to izvrsno nadograđuje. Umjesto kronološkog poretka romana, serija vješto balansira između različitih perioda dok nam prikazuje priču Sunje, njezinih sinova i unuka Solomona. Hana ostaje "manic pixie dream girl", ali glumački performans uzdiže lik u nešto stvarno i postojeće. Serija je istovremeno višegeneracijski ep obitelji koja se gubi i pokušava se pronaći, kao što je i saga o imigrantima koji pokušavaju izrezbariti vlastito mjesto u svijetu koje im pripada, ali im nikadanije i možda neće biti dano, lekcija iz povijesti za sve nas kojima je možda ovo prvi doticaj s tim dijelom bujne azijske povijesti, portret kulturne netrpeljivosti... Ali u središtu je slavljenje ženskog kapaciteta preživljavanja čak i najmračnijih okolnosti, jer Sunja nauštrb svega zasuče rukave i preživljava.

Ja sam svoju knjigu nabavila u knjižari "Shakespeare & Company" tijekom posjeta Beču u svibnju, ali vi ne trebate ići dalje od vaše obližnje knjižare jer je kod nas dostupna u izdanju izdavačke kuće HENA COM, a do izlaska druge sezone fantastične serije obavezno pogledajte prvu sezonu i – uživajte!

PRIVATNA SNIMKA

DNEVNIK SPLITSKE STUDENTICE (20)

'Da san ovo znala, upisala bi autoškolu umisto faksa!'

PIŠE **LUCIJA GRGIĆ**

Odma ću prići na stvar, znan da vas zanima e-ticket je uspješno napravljen. Za sve one koje je na šalteru dočekalo isto nagradno pitanje "Jel ti misliš da se studentski pokaz može samo tako napraviti?", odgovor je "Da, može". Samo se teti treba objasniti da akademska godina traje dok ne počne iduća.

Rekli bi da to ima smisla, al očito nema svakome. Isplatio se čitanje lektire. Veliko hvala Hlapiću. Tantalove muke su završene, a Sizif je sretan. Hurray! Nek guštaju još malo jer u deseti mjesec počinje nova akademska godina. Ergo, čekaju nas nove zgode i nezgode, nošenje plikova papira, slika, potvrda, domovnica, rodni listova itd.

Čovik bi reka da s obziron na to koliko žugan zbog buseva, do sad san tribala položiti vozački. Položila nisan al upisala jesan. I evo od četvrtog mjeseca jedva čekam da odradim vožnju al to sve nekako jedva, na peći bokune.

- Pa šta se čeka?

Kako se čini, čeka se Godota. Godot ne radi rano ujutro ni kasnije popodne. Svaki vikend je produžen. Uz to još ubrojite pauze za ručak, puš pauze, krštenja, pričesti, krizme, pireve i ostala gastronomska i društvena događanja. Ništa nije sigurno kad je u pitanju Godot. Oće li doći? Ili će otkazat? Oće ti javiti da te kupi ranije pa ćeš ić u panoramski obilazak grada s drugin kandidatom? U kojim dila grada će te ostavit? Nije Godot ka Hamlet da se pita to be or not to be. On je više ka Einstein. Kod njega je sve to relativno.

Ipak, jedna stvar je sigurna – bit instruktor vožnje je ludilo posa. To je ka obrnuti Uber. Uključiš se kad očeš i završiš kad očeš. Pauzu isto imaš kad god očeš. Moš otkazat vožnju bilo kad. Samo šta ne voziš ti druge nego drugi voze te-

be. Uz to, na poslu obavljaš sve šta tri-baš. Jel tribaš dobacit nešto ili skoknit po nešto, jesi nešto negdi zaboravia, jel tribaš otić do nekoga, samo se zapiši da tad radiš. Koja divotica. Da san prije to sve znala, umisto faksa bi odma upisala autoškolu i polagala za instruktora vožnje.

Nagradno pitanje

Već čujan nagradno pitanje gospodina instruktora: "Jel ti misliš da se može tek tako bit instruktor vožnje?". Odgovor je "Ne, ne može". Bar ne u gradu di svi voze ka manijaci. Ovamo je vožnja gradskin cestama ekstremni sport. Zato triba bit dobro opremljen živcima i očekivat neočekivano.

Kad očekujete neočekivano onda znate da se žmigavci ne koriste van autoškole. Šta koga briga di ko ide.

Kad očekujete neočekivano onda znate da se van autoškole ne staje pješaci-ma. Opće je poznato da su vozači uvik u većoj priši od pješaka. Realno, da in se žuri ne bi se šetali.

Kad očekujete neočekivano onda znate da ako se mimoilazite s nekin ne smite imat otvoren prozor jer postoji šansa da će vas pljunit iz auta u auto. Različite nekulture imaju različite običaje.

Kad očekujete neočekivano onda znate da ako je moguće da će iz njega provirit glava koja će se izrigat i po jednom i po drugon autu. Ako već vozač ne smi pit, onda suvozač pije za oboje.

Kad očekujete neočekivano onda znate da ako se neko odlučia pristroit u vašu traku, on će to napraviti čak i ako nema mista. Nije lako pričat na mobitel i pratit situaciju u prometu. A zašto pri-kinit poziv kad možeš proć kroz drugi auto.

I onda nan kažu da smo nakon 35 sati vožnje spremni da postanemo vozači. Exemplus discimus.

Zagreb

Novi redoviti profesori hrvatskih sveučilišta

Marin Golub
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području tehničkih znanosti, polje računarstvo

Tomislav Rolich
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području tehničkih znanosti, polje računarstvo, grana umjetna inteligencija

Gordana Berc
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje socijalne djelatnosti, grana posebna područja socijalnog rada

Marko Čaleta
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u interdisciplinarnom području znanosti, polje biologija i pljoprivreda

Domagoj Damjanović
znanstveno-nastavno zvanje red. prof., tehničke znanosti, polje temeljne tehničke znanosti, grana tehnička mehanika (mekanika krutih i deformabilnih tijela)

Vatroslav Horvat
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje kineziologija

Mario Kasović
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje kineziologija, grana sistemska kineziologija

Josip Knezović
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje računarstvo

Marko Koričić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika

Maja Laklija
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje socijalne djelatnosti, grana posebna područja socijalnog rada

Dinko Mitrečić
znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana citologija, histologija i embriologija

Osiijek

Dubravka Negovetić Vranić
znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice, biomedicina i zdravstvo, polje dentalna medicina, grana dječja i preventivna dentalna medicina

Eva Ocvirk
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području tehničkih znanosti, polje građevinarstvo, grana hidrotehnika

Krešimir Pripužić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika

Vjekoslav Bratić
izabran je u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje ekonomija

Robert Steiner
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti

Natalija Velić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor u području biotehničkih znanosti, polje biotehnologija

Split

Renata Pecotić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana neuroznanost

Dubravka Babić
redovita profesorica u mirovini Akademije likovnih umjetnosti

Ekrem Čaušević
redoviti profesor u mirovini Filozofskog fakulteta

Miro Jakovljević
redoviti profesor u mirovini Medicinskog fakulteta

Tihomir Jukić
redoviti profesor u mirovini Arhitektonskog fakulteta

Zagreb

Estella Prukner Radovčić
redovita profesorica u mirovini Veterinarskog fakulteta

Dubravka Samaržija
redovita profesorica u mirovini Agronomskog fakulteta

Željko Sutlić
redoviti profesor u mirovini Medicinskog fakulteta

Andrej Uchytíl
redoviti profesor u mirovini Arhitektonskog fakulteta

TONI BITUNJAC